

**MESTO
BANSKÁ BYSTRICA**

**Výročná správa konsolidovaného celku
Mesta Banská Bystrica
za rok 2021**

AUGUST 2022
EKONOMICKÝ ODBOR

O Banskej Bystrici

Mesto Banská Bystrica (ďalej aj „Mesto“) sa rozprestiera v srdci stredného Slovenska, v údolí rieky Hron medzi Kremnickými vrchmi, Starohorskými vrchmi a Poľanou. Obyvatelia i návštevníci ho poznajú aj pod názvom „mesto pod Urpínom“. Ako samostatný samosprávny územný celok vzniklo 1. januára 1991 na základe Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Je právnickou osobou, ktorá hospodári samostatne, s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Plní samosprávnú funkciu, kde základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj územia a o potreby obyvateľov mesta. Skladá sa z 19 mestských častí, ktorými sú: Banská Bystrica, Iliaš, Fončorda, Jakub, Kostiviarska, Kráľová, Kremnička, Majer, Podlavice, Pršianska Terasa, Radvaň, Rakytovce, Rudlová, Sásová, Senica, Skubín, Šalková, Uhlisko a Uľanka.

Geografické a demografické údaje

Poloha mesta Banská Bystrica (Mestský úrad) v súradniciach:

48° 44' 19" N (severnej šírky)

19° 09' 25" E (východnej dĺžky)

Poloha mesta Banská Bystrica (Námestie SNP) v súradniciach:

48° 44' 08" N (severnej šírky)

19° 08' 44" E (východnej dĺžky)

Rozloha: 103 373 274 m² = 103,373274 km²

Nadmorská výška: 362 m n. m.

Počet obyvateľov: 74 959 (k 31.12.2021)

Kraj: Banskobystrický

Okres: Banská Bystrica

Rieka: Hron

PSČ: 974 01

Historické názvy mesta: Nova villa Bystriciensis, Neosolium, Neusohl, Beszterczebánya

História

História mesta sa začala písať v 13. storočí, a to zásluhou niekoľkých rodín saských kolonistov, ktorí na území dnešného mesta prirodzene vytvorili hospodársko-správnú a remeselnícku základňu banskej výroby. Význam osady stúpol natoľko, že ju kráľ Belo IV. v roku 1255 povýšil na mesto. Banská Bystrica od udelenia mestských práv prešla viacerými etapami vývoja a trvale sa vpísala nielen do dejín Slovenska. Pôsobila tu Thurzovsko - fuggеровská spoločnosť. Tento banskobystrický mediarsky podnik so svojím obrovským komplexom spracovateľských závodov, dobre premyslenou organizáciou výroby, hustou sieťou skladov a podvojným účtovníctvom patril k najväčším a najmodernejším ranokapitalistickým podnikom svojho druhu v európskom baníctve a hutníctve. Mesto Banská Bystrica bolo, ako jedno z prvých miest na Slovensku, vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Do novodobých dejín Slovenska sa zapísalo 29. augusta 1944, keď tu bolo vyhlásené Slovenské národné

povstanie - ozbrojený odpor proti fašistickej okupácii. Po oslobodení mesta v druhej svetovej vojne 26. marca 1945 sa Banská Bystrica stala jedným z troch hospodársko-správnych centier Slovenska. Historické jadro mesta bolo v roku 1955 vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Po zrušení krajov sa mesto rýchlo prispôbilo novým územno-administratívnym pomerom a začalo stavať na bankovníctve, školstve a turistike. Založením Univerzity Mateja Bela 1. júla 1992 sa Banská Bystrica stala jedným z centier vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. V súčasnosti je Banská Bystrica hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom stredného Slovenska a sídlom Banskobystrického samosprávneho kraja.

Pamiatky

Medzi najcennejšie pamätihodnosti patrí areál mestského hradu (Barbakánu), námestie s kostolmi Panny Márie a svätého Kríža, starou radnicou, Matejovým domom, Barbakánom a zvyškami mestského opevnenia. Srdcom mesta je veľké obdĺžnikové námestie Slovenského národného povstania s Mariánskym stĺpom a šikmou Hodinovou vežou. Námestie ohraničujú honosné meštianske domy, z ktorých sú najvýznamnejšie Beniczského a Thurzov dom. Pešia zóna z námestia pokračuje aj na Dolnej ulici, kde je kostol sv. Alžbety a Bethlenov dom, v ktorom vyhlásili sedmohradské knieža Bethlena za uhorského kráľa. Historické meštianske domy možno obdivovať aj v Lazovnej a Hornej Striebornej ulici. V Tihányiovskom kaštieli v mestskej časti Radvaň sú expozície prírodovedného oddelenia Stredoslovenského múzea. Historické múzeá sú v Thurzovom dome na Námestí SNP. Vzácné výtvarné diela uchovávajú tri objekty Štátnej galérie: Pretórium, Bethlenov dom a dom maliara Dominika Skuteckého.

V okolí mesta si zaslúži pozornosť drevený kostol v obci Hronsek, kaštieľ v Dolnej Mičinej i hrad v Slovenskej Ľupči. Vzácné sakrálne pamiatky sú v obciach Čerín a Poniky. Banícku minulosť medenej Bystrice pripomína horská obec Špania dolina, klenot ľudovej architektúry.

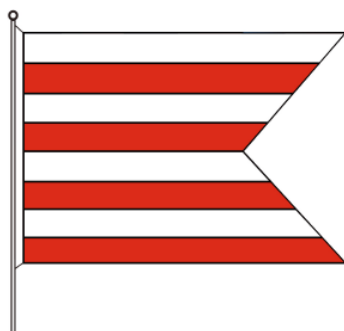
Symboly

Veľký erb mesta tvorí sedemkrát strieborno-červeno delený štít (štyri červené brvná v striebornom poli). Nosičom erbového štítu je anjel so zlatými krídlami, oblečený v bielej tunike prepásaný modrými pásmi so zlatými kruhovými ozdobami. Modrý plášť prevesený cez plecia je zopnutý kosoštvorcovou zlatou sponou s červeným stredom. Anjel má vo vlasoch červenú čelenku. Strážcami štítu sú dva od seba odvrátené zlaté jastraby so vztýčenou vzdialenejšou nohou a ich hlavy s otvorenými zobákmi sú otočené k anjelovi. Malý erb mesta je tvorený len erbovým štítom.

Veľký erb Mesta Banská Bystrica

Vlajku Banskej Bystrice tvorí osem pruhov rovnakej šírky - striedavo biely a červený. Ich farba vychádza z farieb erbu mesta. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená dvomi cípmi, čiže zástrihom siahajúcim do jednej tretiny jej dĺžky.

Vlajka Mesta Banská Bystrica

Pečatou sa rozumie pečatidlom zhotovený reliéfny obraz erbu mesta Banská Bystrica obkolesený kruhopisom s názvom mesta.

Pečať Mesta Banská Bystrica – veľká (vľavo) a malá (vpravo)

Poslanie, vízia a ciele

Komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja mesta Banská Bystrica definuje dokument nazývaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2015 - 2023 (skrátene PHSR). Tento strategický dokument hovorí o budúcom smerovaní mesta, o víziách a cieľoch, ktoré chce mesto naplniť v záujme dosiahnutia udržateľného rozvoja.

Vízia mesta Banská Bystrica:

Banská Bystrica bude mestom, kde sa oplatí žiť, prísť a zostať.

Strategickým cieľom pre mesto Banská Bystrica do roku 2023 je zvýšiť atraktivitu mesta pre občanov, investorov, podnikateľov a návštevníkov, pričom rozvoj mesta sa má realizovať v troch prioritných oblastiach:

- I. **Prosperujúce mesto** – dosiahnuť vyšší ekonomický rast mobilizáciou vnútorného potenciálu
- II. **Občianske mesto** - vytvoriť podmienky pre aktívne zapájanie sa občanov do života mesta
- III. **Zdravé mesto** - zvýšiť kvalitu života pre všetkých občanov

Ambíciou mesta Banská Bystrica je byť vyhľadávanou turistickou destináciou s optimálnym využitím kultúrno-historického, ľudského a prírodného potenciálu, byť prosperujúcim a kreatívnym mestom, jedinečným miestom na podnikanie, mestom, v ktorom existuje dopyt, export a inovácie. Zámerom Mesta je tiež vytvoriť vhodné podmienky na rozvoj vedy a výskumu s prepojením na prax, aby dosahované výsledky boli akceptované odbornou verejnosťou na Slovensku i v zahraničí. Mesto chce poskytovať vzdelávanie podľa potrieb detí, mládeže a dospelých v atmosfére vzájomnej dôvery a spolupráce na všetkých inštitucionálnych úrovniach, a byť mestom, v ktorom majú občania dobré možnosti rozširovať si súčasnú kvalifikáciu či získavať novú. Mesto Banská Bystrica chce rozvíjať aj svoj kreatívny priemysel, byť mestom s funkčným priestorom na jeho rozvoj, aby sa tak mohlo stať kandidátom na titul Creative City UNESCO. Veľké ciele si Mesto kladie aj v oblasti dopravy a infraštruktúry. Bude napojené na nadradenú komunikačnú sieť vo všetkých smeroch a chce taktiež dobudovať miestnu komunikačnú sieť vrátane záchytných parkovísk, chodníkov pre cyklistov a chodcov. Súčasne si však kladie za cieľ preferovať ekologickú verejnú hromadnú dopravu a nemotorovú dopravu.

Byť Občianskym mestom znamená vytvoriť dostatok príležitostí pre občanov, aby sa mohli zapojiť do života v meste, využiť príležitosti, ktoré sa im ponúkajú, či ovplyvniť dianie v meste. Cieľom mesta je zvýšiť spokojnosť občanov so samosprávou, zachovať, prezentovať, rozvíjať a podporovať kultúrne bohatstvo mesta a jeho ľudí a zabezpečiť pre obyvateľov rozmanité kultúrne aktivity. Prostredníctvom športu chce Banská Bystrica vytvárať priestor pre sociálnu súdržnosť a zlepšenie zdravia a kvality života občanov. Ich spokojnosť chce zvýšiť vytvorením širokého spektra možností trávenia voľného času, spomedzi ktorých si každý občan vyberie podľa svojich záujmov.

Zvýšenie kvality života pre občanov mesta zahŕňa skvalitnenie a zvýšenie dostupnosti služieb v oblasti zdravotníctva, sociálnych služieb, bývania a občianskej vybavenosti, a zabezpečiť rozvoj zelenej infraštruktúry, aby bola Banská Bystrica na prvý pohľad čistým a „Zdravým mestom“ s množstvom zelene, ktorej prostredie budú občania radi využívať na oddych.

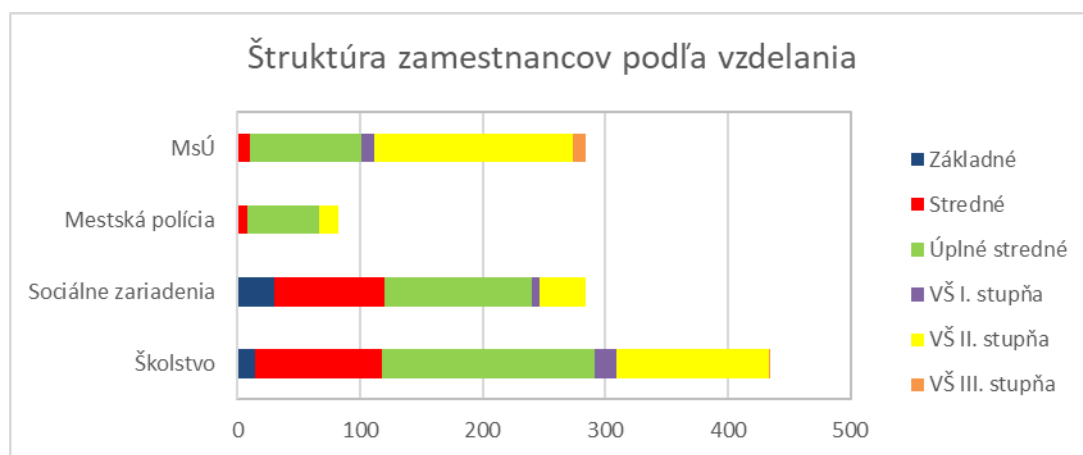
Ľudské zdroje

Mesto Banská Bystrica zamestnávalo ku dňu 31.12.2021 celkovo 1 085 zamestnancov. Nižšie uvedené grafy a tabuľky uvádzajú štruktúru pracovníkov Mesta Banská Bystrica v zložení podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania, veku a pohlavia ku dňu 31.12.2021.

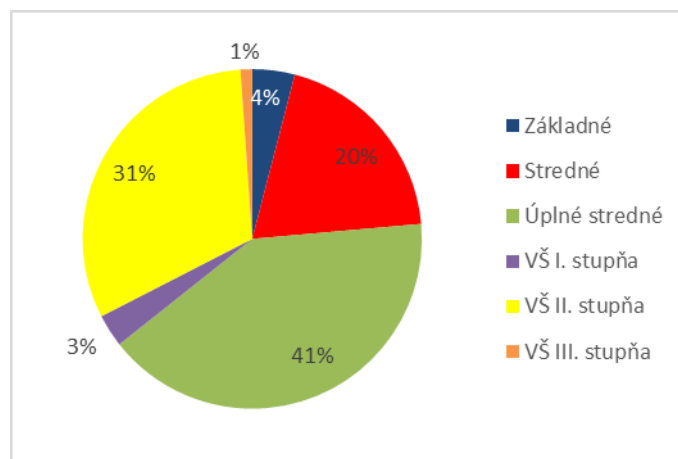
Vzdelanostná štruktúra

Pracovisko	Vzdelanie						SPOLU
	Základné	Stredné	Úplné stredné	VŠ I. stupňa	VŠ II. stupňa	VŠ III. stupňa	
MsÚ	0	10	91	10	163	10	284
Mestská polícia	0	8	58	0	16	0	82
Sociálne zariadenia	30	90	120	6	38	0	284
Školstvo	14	104	173	18	124	2	435
SPOLU	44	212	442	34	341	12	1085

Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021

Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021

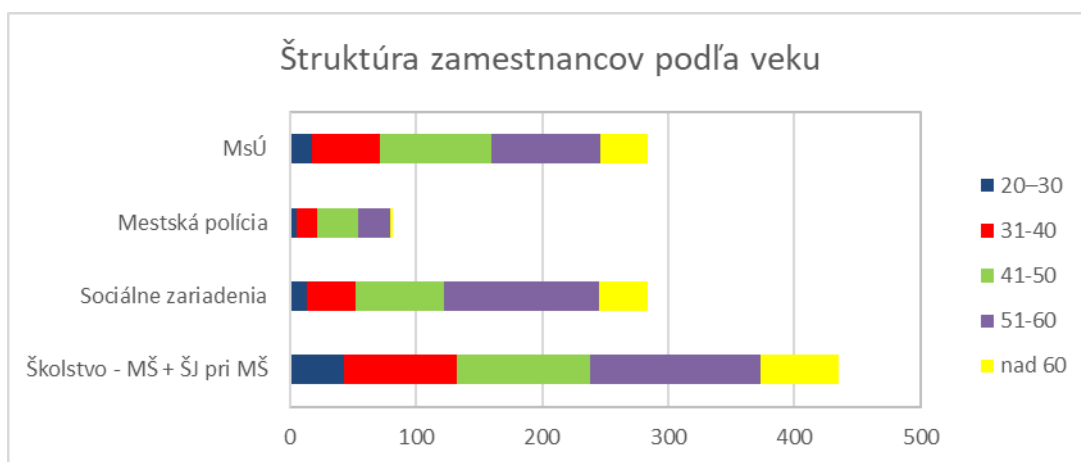
Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021 – percentuálne podiely

Z vyššie uvedených grafov a tabuľky vyplýva, že ku dňu 31.12.2021 najväčší podiel v zamestnaneckej štruktúre Mesta tvorili zamestnanci s úplným stredným vzdelaním, a to až 41 %, pričom najviac z nich pracuje v oblasti školstva. Takmer tretina (31 %) zamestnancov Mesta má II. stupeň vysokoškolského vzdelania. Tí sú zároveň najpočetnejšou skupinou zamestnancov v rámci Mestského úradu.

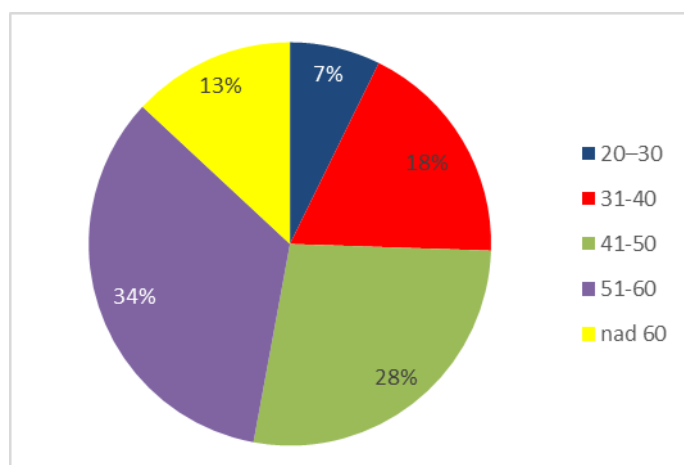
Veková štruktúra

Pracovisko	Veková skupina					SPOLU
	20–30	31–40	41–50	51–60	nad 60	
MsÚ	18	53	89	86	38	284
Mestská polícia	5	17	32	25	3	82
Sociálne zariadenia	13	39	70	123	39	284
Školstvo	43	89	106	135	62	435
SPOLU	79	198	297	369	142	1085

Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

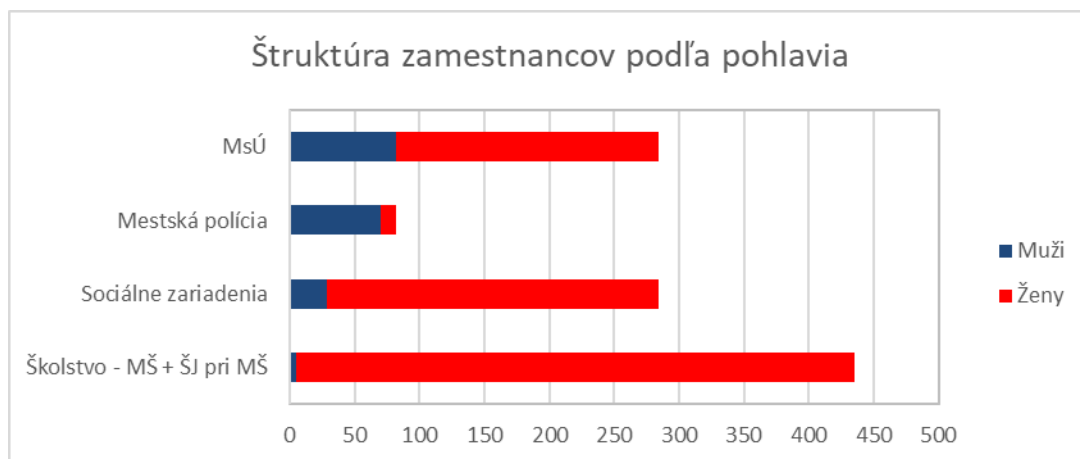
Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021 - percentuálne podiely

Najpočetnejšia skupina zamestnancov je vo veku od 51 do 60 rokov. Spolu so zamestnancami vo veku nad 60 rokov tvoria tieto dve skupiny 47 % všetkých zamestnancov Mesta.

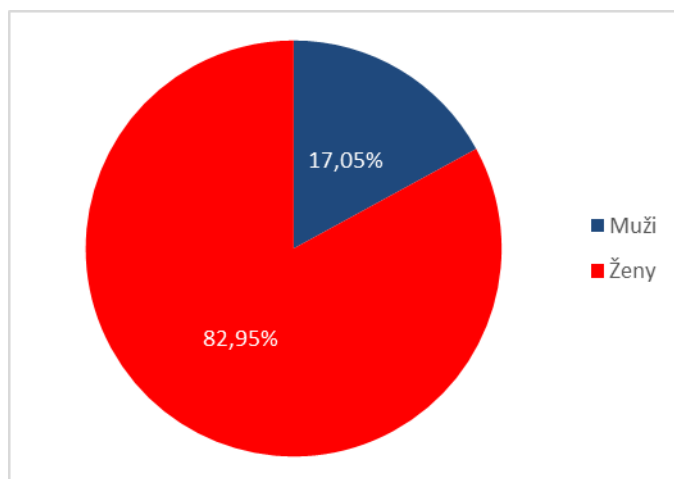
Štruktúra podľa pohlavia

Pracovisko	Pohlavie		
	Muži	Ženy	SPOLU
MsÚ	82	202	284
Mestská polícia	70	12	82
Sociálne zariadenia	28	256	284
Školstvo	5	430	435
SPOLU	185	900	1085

Počet mužov a žien zamestnaných v Meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

Podiel mužov a žien zamestnaných v Meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

Percentuálny podiel mužov a žien zamestnaných Mestom Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

Medziročne evidujeme nárast celkového počtu zamestnancov Mesta o 80 zamestnancov, pričom naprieč organizáciami Mesta pribudli 3 muži a 77 žien. Najväčší prírastok zamestnancov evidujeme v školských zariadeniach, kde nastúpilo až 51 nových zamestnancov. Počty zamestnancov sa však zvýšili aj v rámci mestskej polície, v oblasti sociálnych služieb a aj v rámci mestského úradu. Pomer mužov a žien sa medziročne zmenil v prospech žien. Percentuálny podiel žien vzrástol oproti minulému roku na hodnotu 82,95 % a podiel mužov klesol na hodnotu 17,05 %. Ako vidieť v grafe, v školských a sociálnych zariadeniach majú výraznú prevahu ženy, pričom v prvej spomenutej oblasti zastávajú až 98,85 % pracovných pozícií a v sociálnej oblasti 90,14 %. Naopak, Mestská polícia zamestnáva väčší podiel mužov, ktorí zastávajú viac než 85 % pracovných pozícií v tejto oblasti. Uvedená štruktúra

zamestnancov podľa pohlavia vyplýva aj z povahy samotnej práce v týchto inštitúciách. Na Mestskom úrade sa tento pomer vyrovnáva viac, no i tak ženy tvoria 71,13 % a muži 28,87 % z celkového počtu zamestnancov.

Orgány samosprávy na roky 2018-2022

Primátor mesta

Primátor je, podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, predstaviteľ mesta, štatutárny orgán a najvyšší výkonný orgán mesta. Volia ho obyvatelia v priamych voľbách a jeho funkčné obdobie trvá štyri roky. Do 60 dní od zloženia sľubu spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním zástupcu primátora. Ak tak neurobí, zástupcu primátora volí mestské zastupiteľstvo. Vo volebnom období 2018-2022 bol občanmi Mesta opätovne zvolený za primátora Ján Nosko. Mesto Banská Bystrica má v súčasnosti dvoch viceprimátorov.

Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo (ďalej len „MsZ“) je zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta na obdobie štyroch rokov. Funkčné obdobie mestského zastupiteľstva sa končí zložením sľubu poslancov novozvoleného mestského zastupiteľstva. Počet poslancov mestského zastupiteľstva na celé obdobie určí pred voľbami mestské zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov v rozmedzí od 19 do 31 poslancov. Vo volebnom období rokov 2018-2022 má mestské zastupiteľstvo najvyšší možný počet poslancov, t.j. 31. Mestské zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života mesta.

Mestská rada

Mestskú radu zriaďuje Mestské zastupiteľstvo. Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora. Mestská rada je zložená z poslancov mestského zastupiteľstva, ktorých volí mestské zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Mestskú radu a jej členov môže mestské zastupiteľstvo kedykoľvek odvolať. Počet členov rady schvaľuje MsZ. Pri jej zložení sa prihliada na zastúpenie politických strán, hnutí a nezávislých poslancov zastúpených v mestskom zastupiteľstve. Spôsob volieb upravuje Rokovací poriadok MsZ. Vo volebnom období 2018-2022 má 8 členov, pričom ju tvoria dvaja viceprimátori a ďalších šesť poslancov mestského zastupiteľstva.

Komisie MsZ

Mestské zastupiteľstvo podľa potreby zriaďuje komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány z radov poslancov mestského zastupiteľstva a ďalších osôb. Členovia komisie a ich predsedovia sú volení a odvolávaní mestským zastupiteľstvom. V záujme posilnenia odbornej zdatnosti komisií môžu byť do nich prizvaní ďalší občania, či už ako stáli odborníci alebo len pre konkrétne prípady. Úlohy komisií vymedzuje mestské zastupiteľstvo pri zriadení komisie. V rámci poradnej funkcie dávajú stanoviská k materiálom, ktoré sú predmetom rokovaní MsZ. V rámci iniciatívnej funkcie na úsekoch, pre ktoré boli zriadené, vypracúvajú návrhy a podnety na riešenie otázok života mesta. V rámci kontrolnej funkcie participujú na kontrole realizácii uznesení MsZ.

Zriadené komisie Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica (2018 - 2022):

1. Komisia MsZ pre ekonomický rozvoj
2. Komisia MsZ pre dopravu
3. Komisia MsZ pre výstavbu a technickú infraštruktúru
4. Komisia MsZ pre životné prostredie
5. Komisia MsZ pre vzdelávanie

6. Komisia MsZ pre sociálny rozvoj, bývanie a zdravie
7. Komisia MsZ pre cestovný ruch
8. Komisia MsZ pre šport, voľný čas a mládež
9. Komisia MsZ pre mestské časti
10. Komisia MsZ pre modernú samosprávu
11. Komisia MsZ pre kultúru
- Komisia pre pamätihodnosti mesta
12. Komisia MsZ pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie a prešetrovanie sťažností

Organizačná štruktúra úradu Mesta Banská Bystrica

Mestský úrad (ďalej len „MsÚ“) je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta, ktorý tvoria zamestnanci Mesta Banská Bystrica. Podľa príslušnosti MsÚ zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie mestského zastupiteľstva aestskej rady, vykonáva nariadenia, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora. Koordinuje a riadi spoluprácu MsÚ s organizáciami a spoločnosťami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, sleduje výkon štátnej správy a samosprávy najmä z hľadiska dodržiavania zákonnosti a podľa potreby navrhuje opatrenia na zlepšenie ich výkonu a na základe analýzy ich stavu určuje koncepčné riešenia.

Prednostka mestského úradu

Na čele MsÚ je prednostka, ktorá riadi a zodpovedá za činnosť mestského úradu. Plní úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením jeho činnosti. Prednostku vymenúva a odvoláva primátor mesta. Za svoju činnosť zodpovedá primátorovi mesta. V dobe neprítomnosti primátora a zástupcov primátora je prednostka oprávnená vykonávať pracovné činnosti štatutárneho orgánu na základe písomného poverenia primátorom alebo zástupcom primátora. V rámci organizačnej štruktúry MsÚ sú priamo podriadenými zamestnancami prednostky MsÚ vedúci odborov a samostatných oddelení.

Útvary mestského úradu

Mestský úrad sa člení na odbory, oddelenia a referáty. Odbor je odborný riadiaci organizačný útvar, ktorý zabezpečuje koordináciu a plnenie úloh primátora a prednostky MsÚ prostredníctvom oddelení. Hlavnou úlohou odboru je koordinovať prácu oddelení vo svojej pôsobnosti pri riešení spoločných úloh, na základe odborných činností patriacich pod dané oddelenie. Odbor riadi vedúci odboru, ktorý je priamo podriadený prednostke MsÚ. Schéma znázorňujúca vnútornú organizačnú štruktúru mestského úradu Banskej Bystrice platná k 31.12.2021 je obsahom Prílohy č.2.

Hlavný kontrolór mesta

Hlavný kontrolór je zamestnancom Mesta Banská Bystrica. Volí ho mestské zastupiteľstvo, ktorému sa zodpovedá za výkon svojej činnosti. Rozsah kontrolnej činnosti a pravidiel kontrolnej činnosti upravuje zákon o obecnom zriadení. Hlavný kontrolór kontroluje najmä príjmy, výdavky a finančné operácie mesta, nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta, kontroluje plnenie úloh mesta jednotlivými útvarmi MsÚ, a to všetko v rámci rozsahu svojej právomoci. Kontroluje vybavovanie sťažností, petícií a podaní od občanov. Hlavný kontrolór vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu a záverečného účtu pred ich schválením v mestskom zastupiteľstve.

Ku dňu 9.12.2021 sa Ing. Ján Šabo vzdal funkcie hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica. Z dôvodu uvoľnenia funkcie hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica mestské zastupiteľstvo uznesením č. 955/2021 z 20.12.2021 v zmysle § 18a ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v platnom znení vyhlásilo nové voľby hlavného kontrolóra, a to na deň 1. februára 2022 na mimoriadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva.

Činnosti Mesta Banská Bystrica v priebehu roka 2021

Výchova a vzdelávanie

Činnosti preneseného výkonu štátnej správy a samosprávny výkon originálnych kompetencií na úseku výchovy a vzdelávania zabezpečoval aj v roku 2021 Školský úrad, oddelenie školstva a mládeže.

Mesto Banská Bystrica bolo v roku 2021 zriaďovateľom 11 právnych subjektov: 2 základných škôl s materskou školou a jej súčasťou (školský klub detí a školská jedáleň), 9 základných škôl a ich súčastí (školský klub detí a školská jedáleň), 27 materských škôl a 27 školských jedální pri materských školách bez právnej subjektivity, základnej umeleckej školy a centra voľného času s právnou subjektivitou.

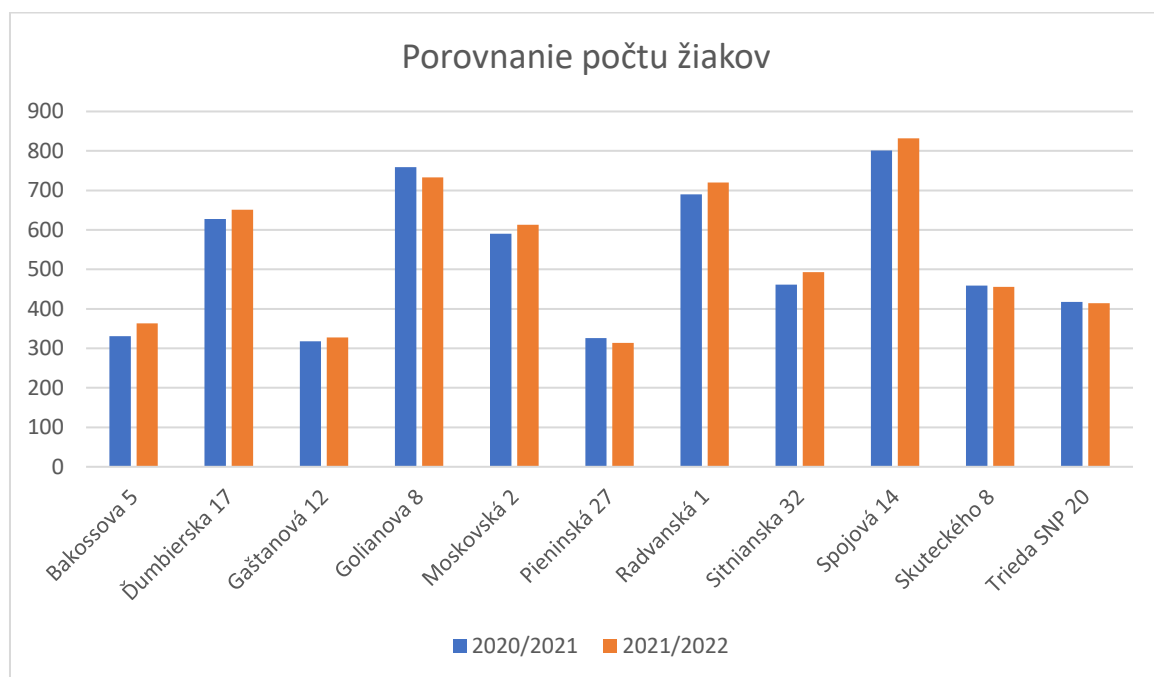
Počet detí materských škôl v školských rokoch 2020/2021 a 2021/2022

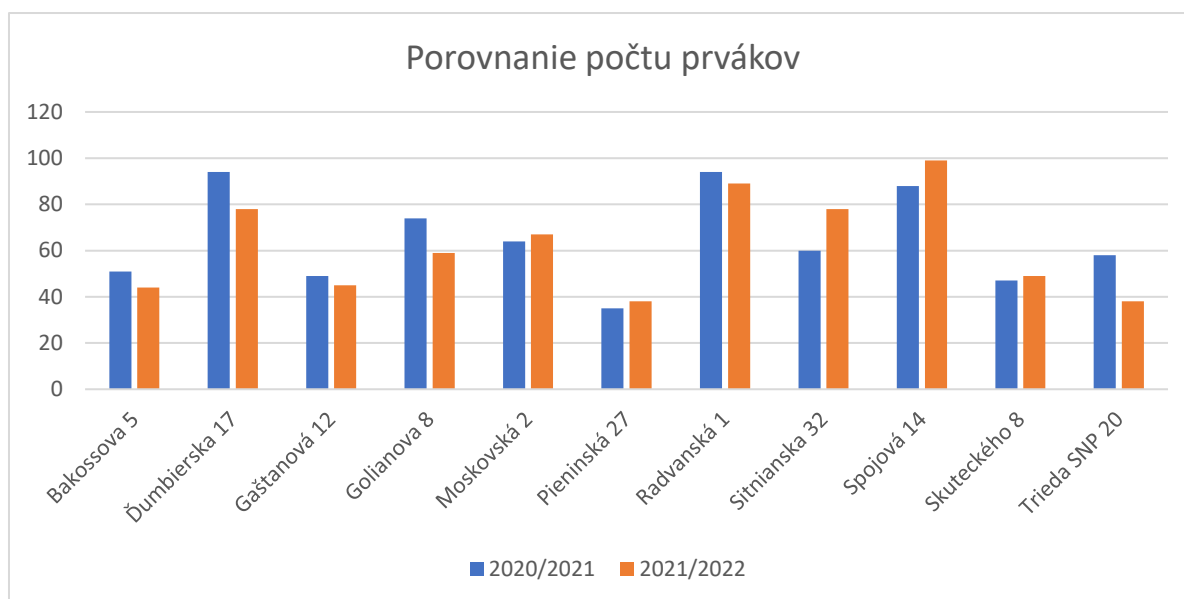
Materská škola	Počet detí	Počet tried	Počet PZ	Počet novoprijatých detí	Počet detí	Počet tried	Počet PZ	Počet novoprijatých detí
	2020/2021				2021/2022			
Bakossova 5	44	2	4	15	42	2	4	15
Buková 22	36	2	4	15	41	2	4	18
Cesta k nemocnici 37	80	4	8	24	81	4	8	29
9. mája 26	62	4	8	36	76	5	10	34
Družby 3	127	7	14	49	132	7	14	45
29.augusta 14	98	5	10	30	96	5	10	26
Horná 22	46	3	6	15	42	3	6	10
Hronská 18	16	1	2	4	17	1	2	4
Jakubská cesta 77	35	2	4	8	36	2	4	14
Na Lúčkach 2	118	6	12	51	114	6	12+2	35
Jilemnického 8	77	4	8	21	74	4	8	23
Karpatská 3	117	6	12	45	125	6	12	33
Kremnička 22	30	1,5	3	10	29	1,5	3	9
Profesora Sáru 3	89	4	8	29	86	4	8	25
Lazovná 32	78	4	8	28	76	4	8	24
Magurská 14	84	4	8	24	83	4	8	23
Nová 2	119	6	12	31	113	6	12	28
Odbojárov 9	30	1,5	3	11	30	1,5	3	9
Radvanská 1	63	3	6	4	66	3	6	7
Radvanská 26	96	5	10	26	86	5	10	35
Radvanská 28	118	6	12	53	111	6	12	24
Sásovská cesta 21	79	4	8	30	80	4	8	21
Senická cesta 82	20	1	2	4	20	1	2+1	3
Na Starej tehelni 7	75	4	8	31	72	4	8	24
Strážovská 3	119	6	12	50	122	6	12	47
Šalgotarjanska 5	121	6	12	35	118	6	12	31
Tatranská 63	126	6	12	32	127	6	12	36
Trieda SNP 77	17	1	2	7	19	1	2	6
Tulská 25	100	5	10	33	89	5	10	23
SPOLU	2220	114	228	751	2203	115	233	628
Priemer detí na 1 triedu	19,47				19,16			

Počet žiakov základných škôl v školských rokoch 2020/2021 a 2021/2022

Základná škola	Celkový počet žiakov	Celkový počet tried	Celkový počet žiakov	Celkový počet tried	Počet žiakov 1. ročníka	Počet tried 1. ročníka	Počet žiakov 1. ročníka	Počet tried 1. ročníka	Prepočítaný počet pedagogických zamestnancov	
	2020/2021		2021/2022		2020/2021		2021/2022		2020/2021	2021/2022
ZŠ s MŠ Jána Bakossa, Bakossova 5	331	16	363	17	51	3	44	2	23,87	24,78
Ďumbierska 17	628	32	651	33	94	5	78	4	41,92	43,79
Jozefa Gregora Tajovského, Gaštanová 12	318	15	328	15	49	2	45	2	21,04	22,34
Golianova 8	759	32	733	32	74	3	59	3	46,99	47,38
Moskovská 2	590	27	613	28	64	3	67	3	35,83	38,31
Pieninská 27	326	16	314	16	35	2	38	2	22,44	23,31
ZŠ s MŠ Radvanská 1	690	30	720	31	94	4	89	4	41,48	42,39
Sitnianska 32	461	22	493	23	60	3	78	4	30,09	32,41
Spojová 14	801	34	832	35	88	4	99	4	49,09	49,09
SSV, Skuteckého 8	459	19	456	19	47	2	49	2	30,69	30,47
Trieda SNP 20	418	20	414	20	58	3	38	2	26,52	26,25
Spolu	5781	263	5917	269	714	34	684	32	369,96	380,52
Priemer žiakov na 1 triedu	21,98		22,00		21,00		21,38			

Grafické znázornenie:

Počet žiakov základnej umeleckej školy a centra voľného času v školských rokoch 2020/2021 a 2021/2022

Školský rok	2020/2021	2021/2022
ZUŠ Jána Cíckera, Štefánikovo nábrežie 6	1510	1464
Centrum voľného času, Havranské 9	1670	1404

Dôležitou úlohou samosprávy je zabezpečiť kvalitné poskytovanie výchovy a vzdelávania prostredníctvom svojich škôl a školských zariadení. Základným predpokladom optimálneho fungovania školského systému je materiálno-technické vybavenie a personálne obsadenie jednotlivých škôl a školských zariadení. Činnosti, ktoré boli na úseku výchovy a vzdelávania realizované, smerovali k systematickému vybaveniu škôl a školských zariadení modernými učebnými pomôckami a informačnými a komunikačnými technológiami, čo vytvára atraktívnejšie prostredie s pozitívnym vplyvom na výchovno – vzdelávací proces. Opravami a rekonštrukciami financovanými z rozpočtovej kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, z eurofondov a taktiež aj z finančných prostriedkov mesta sa naďalej pokračovalo v znižovaní energetickej náročnosti budov, čo bude mať za následok úsporu na energiách a opätovné investovanie ušetrených finančných prostriedkov do modernizácie škôl a školských zariadení. V oblasti personálneho zabezpečenia škôl a školských zariadení, Mesto Banská Bystrica ako zriaďovateľ prihliadalo vo veľkej miere na kvalifikovanosť a odbornosť výchovno-vzdelávacieho procesu. Rovnako prihliadalo aj na potreby detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prijatím asistentov učiteľa, špeciálneho pedagóga a psychológa a podporou vytvárania inkluzívnych tímov ako v materských tak aj v základných školách. Významným faktorom, ktorý vplýva na služby súvisiace s poskytovaním vzdelávania, je spokojnosť rodičov. Mesto preto podporovalo a naďalej bude podporovať aktívnu spoluprácu a komunikáciu so širokou verejnosťou. V rámci Školského úradu, oddelenia školstva a mládeže, sa operatívne zapracovávali podporné návrhy a podnety, ktoré prispeli k skvalitneniu poskytovaných služieb.

Významné činnosti, podujatia a projekty materských škôl v roku 2021

V rámci národného projektu „*Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II*“ pôsobili dvaja pedagogickí asistenti v MŠ Na Lúčkach 2 a jeden pedagogický asistent v MŠ Senická cesta 82. Cieľom projektu je zvýšiť inkluzívnosť, rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí pred nástupom na základnú školu.

V rozvojových projektoch „*Múdre hranie*“ a „*Múdre hranie 2*“ získalo 18 materských škôl finančné prostriedky na zakúpenie detských kníh a didaktických pomôcok v celkovej výške 15 485 Eur. V rámci programu *Zelená škola* vzniklo v MŠ Profesora Sáru 3 *Kolégium zelenej školy*, ktorého členmi sú zamestnanci školy, ale aj rodičia. Na základe úspešného hodnotenia akčného plánu projektu získala táto materská škola medzinárodný certifikát projektu *Zelená škola*.

Z dôvodu pandémie COVID-19 sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňoval výlučne v jednotlivých materských školách. Spolupráca s viacerými organizáciami bola prerušená a plánované aktivity a podujatia hromadného charakteru nemohli byť zrealizované.

Významné činnosti, podujatia a projekty základných škôl, ZUŠ a CVČ v roku 2021

V roku 2021 sa v rámci investičných projektov dokončila rekonštrukcia havarijného stavu osvetlenia v ZŠ Spojová, ktorá začala ešte v roku 2020. Na financovanie boli použité finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu v celkovej výške 79 562 Eur.

V rámci neinvestičných projektov a aktivít zrealizovaných v roku 2021 boli z rozpočtu Mesta Banská Bystrica, vyčleneného pre Školský úrad, odd. školstva a mládeže, prostredníctvom Komisie MsZ pre vzdelávanie, prerozdelené žiadateľom finančné prostriedky v celkovej výške 7 560 Eur, pričom boli podporené spolu 4 projekty. Zo Štipendijného fondu Andreja Hanzlíka boli podporení 3 študenti stredných a vysokých škôl zo sociálne znevýhodneného prostredia sumou vo výške 4 040 Eur. V projekte Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „*Inovatívne prístupy priestorových riešení a výučby*“, ktorého cieľom bolo modernizovať priestory škôl a skvalitniť vyučovací proces, uspeli dve základné školy. Základná škola Spojová 14 prostredníctvom získaných finančných prostriedkov vo výške 29 850 Eur prebudovala školský bufet na otvorenú študovňu spojenú so školskou knižnicou, ktorá sa bude využívať nielen na výchovno-vzdelávacie, ale aj na voľnočasové aktivity. Základná škola Jozefa Gregora Tajovského, Gaštanová 12 získané finančné prostriedky vo výške 30 000 Eur použila na vybudovanie moderných učebných, relaxačných a oddychových zón v priestoroch školy. Základná škola Spojová 14 bola taktiež úspešná v projekte EDUGA, zameranom na budovanie povedomia o klimatických zmenách u detí od 6 do 15 rokov a rozvoj poznania o možných spôsoboch udržania vhodnej mikroklímy v regióne, kde z prostriedkov Európskeho hospodárskeho priestoru/Nórského finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR získala finančné prostriedky v celkovej sume 22 100 Eur, ktoré použije na vybudovanie dažďovej a lúčnej záhrady s altánkom a systémom zberu dažďovej vody. Základná škola Moskovská 8 v rámci projektu „*Včelí plán pre biodiverzitu v ZŠ Moskovská 8*“ zameraného na zvýšenie podielu zelene a prírody blízkych ekosystémov v zastavanom území pre podporu zachovania biodiverzity získala zo štátneho rozpočtu SR finančné prostriedky v sume 49 000 Eur. Základná škola Slobodného slovenského vysielacza, Skuteckého 8, vybudovala z prostriedkov získaných zo štátneho rozpočtu SR v celkovej sume 20 000 Eur vzdelávacie centrum pre žiakov základnej školy, zamerané na cudzojazyčnú a slovenskú literatúru. Základná škola Golianova 8 vybudovala v areáli školy, s využitím finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu v sume 49 406 Eur, beachvolejbalové ihrisko a triedy v prírode, tzv. Koloseum.

Zmapovať súčasný stav školstva v meste, s dôrazom na materské a základné školstvo, ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica, identifikovať hlavné problémy a potenciály a na základe nich vypracovať strategický plán pre rozvoj školstva v meste je hlavným cieľom **Koncepcie rozvoja školstva v meste Banská Bystrica na roky 2021-2026**.

Nakoľko rok 2021 bol poznačený pretrvávajúcou pandémiou COVID-19, nebolo možné naplniť a uskutočniť viaceré aktivity a plány, či už zo strany škôl a školských zariadení, alebo zo strany Mesta Banská Bystrica, resp. viaceré aktivity prebehli v obmedzenom režime a za dodržania platných protipandemických opatrení.

Aktivity plánované v roku 2022

V roku 2022 plánujeme naďalej zlepšovať a modernizovať materiálno-technické vybavenie materských a základných škôl, podporovať aktívnu spoluprácu inštitúcií a subjektov v meste, využívať medzinárodné partnerstvá s cieľom zvyšovať úroveň vzdelávacieho procesu, zdokonaľovať sa v jazykových a komunikačných zručnostiach, podporovať zdokonalenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení pre výkon ich pedagogickej a odbornej praxe, a podporovať vytváranie inkluzívnych tímov na školách.

Sociálne zabezpečenie

Podľa platného organizačného poriadku MsÚ Banská Bystrica vykonáva a zabezpečuje oblasť sociálneho zabezpečenia Odbor sociálnych vecí (ďalej len „OSV“).

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, §4, ods. 3, písm. p) plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu, konkrétne zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z. n. p. Konkrétne Mesto vo svojej pôsobnosti v zmysle uvedeného zákona:

- vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb
- utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja
- je správnym orgánom: o odkázanosti, zániku na sociálne služby v určených zariadeniach, povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť
- vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu
- poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby, dennom stacionári, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu, opatrovateľskú službu, prepravnú službu, odľahčovaciu službu, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, terénnu sociálnu službu krízovej intervencie
- poskytuje základné sociálne poradenstvo
- uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby
- môže poskytovať finančné prostriedky podľa podmienok zákona
- vedie evidenciu posudkov, rozhodnutí, prijímateľov sociálnych služieb
- vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu
- poskytuje štatistické údaje
- uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony
- vydáva písomné vyjadrenia k §83, ods. 8.

Okrem uvedeného zákona plní ďalšie úlohy vyplývajúce z nasledovných zákonov:

- zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., najmä:
  - *vykonáva* - opatrenia na predchádzanie porúch vývinu dieťaťa, plnoletej fyzickej osoby (ďalej len „FO“) (§10), opatrenia na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov na vývin dieťaťa, plnoletej FO (§11 ods.1),
  - *spolupracuje* - s orgánom Sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) a so zariadením pri hodnotení situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možnosti rodičov, ďalších príbuzných dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa,
  - *spolupôsobí* - pri výkone výchovných opatrení pri pomoci deťom, pre ktoré orgán SPODaSK vykonáva sociálnu kuratelu,
  - *podieľa sa* - na spracovaní a plnení plánu sociálnej práce s dieťaťom pri úprave a obnove rodinných pomerov dieťaťa,
  - *poskytuje* - rodičovi (inej osobe) príspevok na dopravu, príspevok na osamostatnenie, informácie FO, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (postup vybavovania),
  - *poskytuje pomoc* - dieťaťu v naliehavých prípadoch (zdravie, život), dieťaťu, plnoletej FO ohrozenej správaním člena rodiny, na zachovanie a úpravu vzájomných vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, a členmi rodiny, keď bolo umiestnené v zariadení, mladému

dospelému po skončení ústavnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, náhradnej osobnej starostlivosti pri zabezpečovaní bývania a zamestnania,

- poskytuje súčinnosť - štátnym orgánom, zariadeniu, SPODaSK pri zisťovaní rodinných, bytových a sociálnych pomerov a osamostatňovaní sa mladého dospelého,
  - utvára podmienky pre prácu s komunitou,
  - vyhľadáva FO, ktorým možno zveriť dieťa do starostlivosti,
  - vyjadruje sa k spôsobu života FO, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom,
  - vedie evidenciu detí, rodín, plnoletých FO, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia SPODaSK,
  - kontroluje úroveň vykonávania opatrení SPODaSK u subjektov, ktorým poskytuje finančný príspevok,
  - plní funkciu majetkového opatrovníka a poručníka, 1x za 6 mesiacov predkladá správu orgánu SPODaSK o sociálnej situácii v rodine, ktoré bolo odňaté zo starostlivosti, hodnotí možnosť návratu do rodiny alebo zverenie do inej náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, je súčinná pri spracúvaní plánu výkonu výchovného opatrenia / plánu sociálnej práce orgánom SPODaSK s rodinou dieťaťa, akreditovaným subjektom, centrom
  - a plní ďalšie úlohy, ktoré vyplývajú z uvedeného zákona.
- zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov: najmä rozhoduje o jednorazovej dávke, poskytuje FO poradenstvo v oblasti hmotnej núdze, poskytuje súčinnosť ÚPSVaR pri plnení úloh, vykonáva osobitného príjemcu dávky a príspevkov
  - zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 532/2007 Z. z. (najmä výkon osobitného príjemcu dávky)
  - zákona č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (najmä výkon osobitného príjemcu dávky)
  - zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a o príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých predpisov (najmä výkon osobitného príjemcu dávky)
  - zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v z. n. p. (zabezpečuje pohreb)
  - zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, vykonávanie poručníctva
  - zákon č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine, vykonávanie majetkového opatrovníctva

Ďalší rozsiahly úsek činností, ktorý odbor zabezpečuje, je bytová politika (nájomné byty, byty osobitného určenia, dočasné bývanie a pod. (VZN č. 10/2011, zákon č. 443/2010 Z. z. Zákon o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní).

OSV uvedenú agendu plní prostredníctvom svojich oddelení a úsekov činnosti. Odbor sa člení na dve oddelenia:

- oddelenie sociálnej a krízovej intervencie,
- oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti,

a tie na úseky činnosti:

- komunitný rozvoj, komunitné plánovanie, komunitné centrá,
- denné centrá, chránené dielne,
- zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.

Vízie a ciele rozvoja sociálnych služieb sú obsiahnuté v dokumente **Komunitný plán sociálnych služieb mesta Banská Bystrica na roky 2021-2027**. Tento sa spracováva v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. v z. n. p., ktorý určuje jeho štruktúru a obsah. Pri dodržaní princípov, spôsobov a postupov spracovania

dokumentu v zmysle komunitného plánovania sa ukáže skutočná potreba rozvoja sociálnych služieb na konkrétne cieľové skupiny a nasmerovanie sociálnej politiky mesta.

Projekty realizované v roku 2021:

- Národný projekt – Podpora opatrovateľskej služby I., II.
- Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok
- Díky moc za pomoc (spolupráca s OZ Šedý medveď)
- Hodina pre seniorov v ZPS Jeseň
- Vianočná pohľadnica pre seniorov
- Všetci raz budeme starí (spolupráca s TERRA GRATA n.o.)
- Čítankovo (v spolupráci s Centrom dobrovoľníctva n.o.)
- Športáda pre seniorov
- Komunitko pre ľudí – varenie so šéfkuchárom
- Spojivko (v spolupráci s Centrom dobrovoľníctva n.o.)
- Čítanie starých mám v komunitku
- LÁSKAvosť v komunite
- Bylinkáreň na Fončorde
- Komunitné fončordácke hody Mrkvová slávnosť 2021
- Nie si sám
- Čítanie pre mládež - Čítanie starých mám v KC Sásova
- Varenie starých mám v komunitku
- Literárny klub - Tvorím, teda som
- Program – Spojivko
- a ďalšie rôzne pravidelné a nepravidelné aktivity, programy zamerané na rôzne cieľové skupiny podľa ich potrieb a záujmov.

Jednotlivé oddelenia a úseky činnosti OSV každoročne spracovávajú podrobné správy o činnosti za každý kalendárny rok, ktoré sú občanom k dispozícii na OSV a sú taktiež zverejňované na webovej stránke mesta. Zároveň sú každoročne určované vízie a ciele plnenia zamerané na rozvoj sociálnych služieb.

Pre rok 2022 je to najmä:

- rozvoj terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- rozvoj preventívnych aktivít na riešenie rôznych sociálno-patologických javov,
- rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb,
- zabezpečenie diétného stravovania pre prijímateľov sociálnych služieb odkázaných na tento druh stravovania,
- rozšírenie činností sociálnej služby – denná centrá, zvýšenie aktivizácie jej členov, otváranie sa verejnosti a prezentácia práce centier,
- pokračovanie v projektoch pre jednotlivé cieľové skupiny,
- rekonštrukcia a modernizácia v zariadeniach sociálnych služieb zriadených Mestom Banská Bystrica pre osoby v dôchodkovom veku, s nepriaznivým zdravotným stavom a odkázaných na pomoc inej osoby.

Zdravotníctvo

V meste Banská Bystrica je pre občanov zabezpečená zdravotná starostlivosť prostredníctvom štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadení, vo forme ambulantnej, ústavnej a lekárenskej starostlivosti. Z nich uvádzame tie najvýznamnejšie, ktoré svojou kapacitou obslúžia najväčší počet pacientov:

- Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica (ďalej „FNsP“)
- Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica (ďalej „DFNsP“)
- Poliklinika Banská Bystrica
- Poliklinika Sásová
- Poliklinika NOVAMED
- Medicínske centrum Zdravomed
- Medicínske centrum Mediklin
- Medicínske centrum Slniečnica
- Medical Park
- Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb Banská Bystrica
- Ortotech - ortopedická klinika
- Mammacentrum sv. Agáty
- Ambulantná pohotovostná služba v priestoroch FNsP
- Detská pohotovosť – Ambulantná pohotovostná služba v priestoroch DFNsP

Ešte v polovici roka 2018 vláda SR avizovala, že slovenské nemocnice čaká najväčšia rekonštrukcia nemocníc v histórii. Jednou z nich mala byť aj **Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica**. K schváleniu investície pre banskobystrickú nemocnicu došlo začiatkom roka 2019, kedy vláda SR rozhodla o sume vo výške viac ako 100 mil. Eur, pričom bola plánovaná komplexná rekonštrukcia všetkých nemocničných blokov a v neposlednom rade aj reorganizácia jej usporiadania. Projekt rekonštrukcie mal byť spustený v roku 2020, avšak už na jeseň 2020 bol tento proces pozastavený. Hoci bolo spustené verejné obstarávanie dodávateľa stavby aj vybraný zhotoviteľ, k podpisu zmluvy nedošlo. Súčasne bola zo strany vládnych predstaviteľov SR zverejnená informácia, že na túto plánovanú investíciu aktuálne nie je k dispozícii dostatočné finančné krytie. Finančné prostriedky bolo potrebné použiť na záchranné operácie v rámci riešenia pandémie COVID-19. Súčasne bola zverejnená informácia, že namiesto komplexnej rekonštrukcie nemocnice sa uvažuje o výstavbe novej nemocnice medzi Banskou Bystricou a Zvolenom.

V druhej polovici roka 2021 Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica preto ukončila proces projektu komplexnej rekonštrukcie zrušením verejného obstarávania bez podpisu zmluvy. Vzhľadom na časový odstup, vývoj cien vstupov a vysoký nárast cien stavebného materiálu by projekt, tak ako bol nadimenzovaný a obstarávaný v roku 2019, v súčasnosti nebol finančne udržateľný. Komunikácia nemocnice so zriaďovateľom, ministerstvom zdravotníctva, však na túto tému nekončí. FNsP F. D. Roosevelta Banská Bystrica má naďalej veľkú snahu uspieť pri čerpaní prostriedkov na potrebné renovácie budov. Vedenie nemocnice plánuje vyhotoviť viacero návrhov projektov, od čiastkových, najpotrebnejších renovácií, cez nový návrh komplexnej rekonštrukcie a až po prípadnú výstavbu novej nemocnice v katastrálnom území mesta Banská Bystrica.

Rekonštrukcia **Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Banskej Bystrici**, ktorá začala v roku 2019 vďaka získaným eurofondom z Integrovaného regionálneho operačného programu v celkovom objeme takmer 14 miliónov Eur, pokračovala úspešne aj v roku 2020. Po rekonštrukcii ambulancií boli realizované stavebné úpravy lôžkových oddelení, kde muselo dôjsť aj k dispozičným zmenám. Bol vybudovaný kompletný blok operačných sál aj s dospievacou miestnosťou pre malých pacientov po

operačných zákrokov až do doby, kým sa nepreberú z anestézie. Súčasťou projektu je aj rekonštrukcia úseku batoliat (od 1 do 3 rokov), úseku veľkých detí (od 3 do 18 rokov) a Kliniky detskej chirurgie. Dispozičné riešenia počítajú so zázemím pre personál a pacientov, a aj pre rodičov. Súčasťou zrekonštruovanej nemocnice bude herňa, spoločenská miestnosť s kuchynským kútom, priestory pre nemocničnú školu, miestnosti určené na rozhovory rodičov s lekármi, ale aj priestor so závesným systémom na hygienu nemobilných väčších detí. Detská fakultná nemocnica s poliklinikou plánuje svoju rekonštrukciu ukončiť v roku 2022.

V marci roku 2019 **Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb Banská Bystrica** začal s realizáciou nového projektu, a to výstavbou Preventívno-ambulantného a diagnostického centra. Celý proces výstavby prebiehal za plnej prevádzky SÚSCCH. V roku 2021 bola pacientom poskytovaná zdravotná starostlivosť už aj v novej budove.

Kultúra

Aktivity Oddelenia kultúry

Kultúra je časťou sociálnych vzťahov spoločnosti a stojí na rovnakej úrovni ako politický, právny a ekonomický systém. Prínos kultúry pre rozvoj spoločnosti je na globálnej úrovni formálne uznaný už viac ako pol storočia. V tejto dekáde však nadobudol nový rozmer aj strategický prístup k rozvoju kultúry, vrátane možností implementácie potrebných opatrení. Všetkých 6 medzinárodných dohovorov Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) bolo priamo včlenených do najkomplexnejšieho a univerzálneho medzinárodného strategického dokumentu, ktorým je pre toto obdobie **Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj**. Medzinárodné spoločenstvo tak v podstate po prvýkrát v histórii uznalo globálny príspevok kultúry k udržateľnému rozvoju. Kultúra sa tak začala vnímať ako dôležitý princíp miestneho, resp. mestského udržateľného rozvoja.

Mesto Banská Bystrica, Oddelenie kultúry, je realizátorom mestskej kultúry, ktorú v plnej miere podporuje. Svojimi aktivitami sa výrazne podieľa na spoločenskom živote Banskej Bystrice, ale aj na podujatiach presahujúcich rámec krajského mesta. Mesto je zakladateľom neziskovej organizácie Mestské divadlo – Divadlo z Pasáže, ktoré spolu s ďalšími mnohými kultúrnymi inštitúciami v meste patrí k jedinečným svojho druhu na Slovensku. Pri realizácii významných podujatí Oddelenie kultúry spolupracuje s mnohými odborníkmi, významnými umelcami, banskobystrickými umeleckými školami (Základná umelecká škola J. Cikker, Konzervatórium J. L. Bellu, Akadémia umení v Banskej Bystrici a i.), s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, kultúrnymi a umeleckými inštitúciami v meste, ako aj tretím sektorom. Zároveň sa mesto snaží vytvoriť primerané zázemie pre fungovanie mestskej kultúry a uspokojovať kultúrne potreby obyvateľov.

Podujatia v roku 2021

Vzhľadom na pretrvávajúcu pandémiu ochorenia COVID-19 sa z tradičnej programovej štruktúry podarilo z hlavných podujatí v roku 2021 zorganizovať len *Medzinárodný deň detí*, *Dni mesta*, *Kultúrne leto*, a po ročnej prestávke aj *Radvanský jarmok* a *Akadémiu európskeho seniora*. V menšom rozsahu bola realizovaná aj *Banskobystrická hudobná jar*, v rámci ktorej sa v júni v Robotníckom dome uskutočnili 3 koncerty. *Medzinárodný dixielandový festival* sa presunul na október a konal sa bez zahraničnej účasti. Situácia sa ku koncu roka opäť zhoršila a pripravený program *Banskobystrických Vianoc*, ktorý mal byť pôvodne na Námestí SNP, sa preniesol do online priestoru prostredníctvom archivovaných záznamov vybraných koncertov. Okrem tradičných podujatí bolo zorganizovaných viacero podujatí viažucich sa k výročiam významných osobností, historickým udalostiam alebo pamätným dňom, napr. Dňu vojnových veteránov, a iné.

Aby bol dodržaný stanovený počet divákov a všetky hygienické opatrenia, podujatia v Robotníckom dome boli organizované prostredníctvom telefonických a emailových rezervácií. Programoví pracovníci Oddelenia kultúry, Referátu Robotnícky dom, dramaturgicky a produkčne pripravili v roku 2021 spolu 125 podujatí, z toho v Robotníckom dome sa ich konalo 60 a v iných interiérových a exteriérových priestoroch ich bolo celkom 65.

Finančné ukazovatele

Viaczdrojové financovanie kultúry sa mesto snaží zabezpečiť získavaním finančných zdrojov z rôznych dotačných schém, a to nielen na kultúrne podujatia, ale aj na technické vybavenie, či rôzne stavebné úpravy aktuálne jediného kultúrneho stánku v rukách mesta, Robotníckeho domu. V roku 2021 sa mesto zapojilo okrem výziev Fondu na podporu umenia, aj do výzvy Audiovizuálneho fondu a výzvy Ministerstva kultúry SR na podporu udržateľnosti a odolnosti kultúrnych inštitúcií v súvislosti

s pandemiou COVID-19. Na Fond na podporu umenia bolo podaných 6 projektov, z toho úspešné boli 4 a mesto celkovo získalo sumu 13 000 Eur.

Tvorbu, rozvoj, ochranu, obnovu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt podporuje mesto aj prostredníctvom dotácií z vlastného rozpočtu, ktorých poskytovanie upravuje VZN Mesta Banská Bystrica č. 12/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica. V zmysle tohto nariadenia mesto poskytuje dotácie primátora, dotácie komisií a priame dotácie.

Formou dotácie primátora bolo v roku 2021 podporených 32 projektov v celkovej výške 75 500 Eur, z toho v oblasti kultúry 15 projektov v sume 32 000 Eur. Formou dotácie Komisie MsZ pre kultúru bolo v roku 2021 podporených 15 projektov v celkovej výške 26 000 Eur. Z dôvodu obmedzení prijatých v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 sa však niektoré projekty nerealizovali.

Ďalšie aktivity v roku 2021

V roku 2021 mesto pokračovalo v krokoch smerujúcich k získaniu titulu **Mesto kultúry 2022**. Výstupom bol projekt Metro kultúry, ktorý bol zameraný na budovanie a spájanie kultúrnych komunít s hlavnou ideou rozvoja infraštruktúry vzťahov. Projekt síce postúpil do 2. kola spolu s ďalšími 2 mestami, Revúcou a Hlohovcom, ale Banská Bystrica na ceste za titulom Mesto kultúry 2022 neuspela. Banskobystrické Metro kultúry však prispelo ešte viac k prepojeniu komunít, inštitúcií a nezávislých organizácií v meste, ktoré sa naštartovalo už pri kandidatúre na titul Európske hlavné mesto kultúry 2026. Úspešná spolupráca mesta s inštitúciami a komunitami sa pretavila do viacerých spoločných podujatí v rámci *Dní mesta*, *Kultúrneho leta*, ale aj *Radvanského jarmoku*, *Akadémie európskeho seniora*, či ďalších programov organizovaných priamo v Robotníckom dome.

V júni 2021 sa podarilo vyrobiť a slávnostne spustiť **Banický orloj**. Symbolizuje baníctvo, ktoré je s naším mestom neodmysliteľne späté, ale aj remeselnú históriu Banskej Bystrice. Slávnostne ho spustil primátor mesta Ján Nosko spolu s Banskobystričanmi a jeho autormi, manželmi Matúšom a Magdalénou Annou Jančurovcami. Orloj je umiestnený na fasáde Barbakánu v prednej časti budovy nad hlavným vchodom. Korpus obrazu je vyrobený z pozinkovanej ocele ošetrenej polyuretánovým vrchným lakom vo viacerých farebných vrstvách. Vzhľadom na unikátnosť Barbakánu sa pristúpilo k takmer úplnej historickej vernosti, či už pri použitých technológiách, alebo pri kompozícii vzhľadu. Mesto Banská Bystrica má tak o ďalší unikátny symbol viac.

V rámci *Dní mesta* a *Kultúrneho leta* pribudla na Námestí SNP **nadrozmerná stolička**, ktorej autorom je Jaroslav Pásler so svojím tímom zo Strednej odbornej školy Pod Bánošom v Banskej Bystrici.

Do kultúrneho diania na území mesta sa zapájajú aj jednotlivé mestské časti. V súlade so štatútmi Mesta Banská Bystrica vyčlenilo Mesto na činnosť výborov v mestských častiach volebných obvodov v roku 2021 sumu 2 Eur na občana daného volebného obvodu. Časť z nich výbory využívajú práve na prípravu a realizáciu kultúrnych podujatí a aktivít.

Banská Bystrica „žije“ aj kultúrou, za realizáciou ktorej sú fyzické osoby, právnické osoby alebo fyzické osoby – podnikatelia. Organizátorom verejných kultúrnych podujatí vyplývajú v zmysle zákona č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v znení neskorších predpisov rôzne povinnosti voči mestu, napr. oznamovacia povinnosť o zámere usporiadať verejné kultúrne podujatie. Tieto podujatia sa konajú v uzatvorených prevádzkach alebo na verejných priestranstvách. Z dôvodu obmedzení prijatých v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 zaznamenalo Mesto podobne ako v roku 2020 úbytok podujatí.

Podujatia plánované v roku 2022

Okrem tradičných podujatí plánuje Mesto Banská Bystrica pokračovať aj v organizácii podujatí viažucich sa k výročiam významných osobností, historickým udalostiam alebo pamätným dňom. V spolupráci s Konzervatóriom J. L. Bellu chce pokračovať v podpore jeho absolventov v nadväznosti na organizáciu výchovných koncertov pre základné školy. Do programovej štruktúry plánuje doplniť niektoré z programov navrhovaných v rámci projektu *Metro kultúry*, napr. *Klubové povstanie*. Rok 2022 však bude najmä rokom dopracovania a schválenia *Koncepcie rozvoja kultúry v meste Banská Bystrica do roku 2030*, ktorá sa tvorí súbežne so *Stratégiou rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu 2030* na celonárodnej úrovni, a ktorej prípravného tímu je súčasťou aj Mesto Banská Bystrica.

Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti

Kultúrne dedičstvo je nenahraditeľným zdrojom poznania našej minulosti. Predstavuje hodnoty, ktoré v prípade ich zničenia už nebude možné nikdy a ničím plnohodnotne nahradiť. Na území Slovenska je ochrana kultúrneho dedičstva ustanovená ako ústavná povinnosť každého jedinca. V zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov obec utvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na svojom území. Môže utvárať zdroje na príspevky vlastníkom na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa na území obce, rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Obec v zmysle zákona o vojnových hroboch zabezpečuje starostlivosť o vojnové hroby, ktoré sa nachádzajú na jej území.

Vyhlásenie pamätihodností mesta

Návrh na vyhlásenie pamätihodností za rok 2020 bol predložený MsZ v Banskej Bystrici začiatkom kalendárneho roka 2021. Zámerom mesta je vyhlásiť pamätihodnosti mesta a schváliť ich evidenciu v záujme ochrany ich kultúrno-historickej hodnoty, zachovania a zlepšenia ich stavu pre budúce generácie. Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici svojim uznesením č. 731/2021 z 27. apríla 2021 vyhlásilo za pamätihodnosti mesta:

- ako osobnosť:
  - **Petra Karvaša** – spisovateľa, dramatika, vysokoškolského pedagóga, divadelného teoretika, publicistu,
  - **Štefana Žáryho** – básnika, prozaika, prekladateľa, redaktora,
  - **Otu Plávkovú** – rozhlasovú novinárku,
  - **Villiana Ruttkaya – Nedeckého** – maliara a pedagóga,
  - **Jána Slávika, ThDr.** – evanjelického kňaza, cirkevného historika, hodnostára, osvetového pracovníka a publicistu,
- ako architektonické dielo a technickú pamiatku:
  - **Vysielač Tomáša Garrigua Masaryka** (vrch Laskomer, Starohorské vrchy, parcela č. 1881/4),
- ako technickú pamiatku, kombinovaný priestor prírody a človeka:
  - **Banskobystrický amfiteáter Paľa Bielika** (parcela 2471/1, k.ú. Banská Bystrica),

a schválilo ich zápis do Zoznamu evidencie pamätihodností mesta.

Zabezpečenie obnovy kultúrnych pamiatok a pamätihodností, vojnových hrobov a iných pietnych symbolov v meste

V roku 2021 dalo Mesto Banská Bystrica vytvoriť repliku diela **Polné znaky** autora **Vladimíra Kompánka**, v ďalšom roku sa torzo pôvodného diela zakonzervuje a bude sa hľadať miesto pre jeho umiestnenie v interiéri. Dielo **Odkrývanie** autorov **Karola a Mateja Rosmányovcov**, umiestnené v Záhrade – Centre nezávislej kultúry, bolo poškodené vandalmi. Pri príležitosti výročia udalostí 17. novembra 1989 hoz finančných prostriedkov Mesta jeho autori obnovili. Následne si Mesto uplatnilo náhradu škody od poisťovne.

Na Evanjelickom cintoríne bolo novovybudovaným „oplotením“ v podobe stĺpikov a ozdobnej reťaze vytvorené jednotné **pietne miesto vojakov 1. a 2. svetovej vojny**. Z finančných zdrojov od Úradu vlády SR a Ministerstva vnútra SR boli obnovené **dva vojnové masové hroby obetí 2. svetovej vojny na Židovskom cintoríne** na Rudlovskej ceste a bolo zjednotené pietne miesto približne 200 hrobov vojakov 1. a 2. svetovej vojny na **Rímskokatolíckom cintoríne na Námestí Štefana Moysesu**. Na údržbu hrobov významných osobností, ktorí už nemajú žijúcich rodinných príslušníkov, na Evanjelickom aj Rímskokatolíckom cintoríne mesto príležitostne využíva aj dobrovoľníkov.

V roku 2019 bol očistený **Pamätník obetiam fašizmu v Kremničke** spolu s ohradou zo zdrojov Ministerstva vnútra SR, v roku 2020 sa obnovila prístupová komunikácia v aleji zo zdrojov Ministerstva kultúry SR a v roku 2021 Mesto v rámci danej lokality vybudovalo nový informačný systém. Problémom však je, že obyvatelia tejto mestskej časti umiestňujú v protitankovej priekope detské preliezky a zanášajú ju. Ak nebude čo najskôr vyhlásené rozšírené ochranné pásmo, o protitankovú priekopu Mesto príde. Zeleň v okolí pamätníka je revitalizovaná celoročne.

Na **vojnovom cintoríne v Majeri** prebieha údržba pravidelne celoročne. V roku 2021 Mesto podalo žiadosť o poskytnutie dotácie na Ministerstvo vnútra SR, a to na 4., záverečnú etapu dokončenia projektu Obnovy vojnového cintorína v Majeri.

V roku 2021 mesto vysúťažilo dodávateľa na **zameranie hradbových múrov**, ktoré sa budú realizovať novými metódami a budú slúžiť ako výstup pre prezentáciu, ale aj na majetkové vysporiadanie, prípadne stavebné účely. Pracovnú verziu zámeru obnovy mestského opevnenia vypracovala pre mesto Mgr. Ľubica Fillová.

V roku 2021 bola ustanovená pracovná skupina **Za záchranu Medeného hámra**. Areál Medeného hámra tvoria štyri chránené objekty – „Hiarty“, „Dielne“, „Vodný náhon“ a „Výrobné haly (laboratória a elektrolýza)“. Mesto bolo vlastníkom vodného náhonu, následne kúpou získalo do vlastníctva budovu hiartov a dielní a časť pozemkov. V záujme záchranu tohto historického miesta bola podaná žiadosť o poskytnutie dotácie na Banskobystrický samosprávny kraj na zameranie budov a okolia objektov – 3D vizualizáciu a architektonicko-historický výskum, a tiež žiadosť o poskytnutie dotácie na Ministerstvo kultúry SR v rámci programu *Obnovme si svoj dom* na archeologický výskum.

Informácia o plnení povinnosti vlastníka vykonávať základnú ochranu národných kultúrnych pamiatok v zmysle § 28 Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

Základná ochrana budov NKP v majetku Mesta B. Bystrica v roku 2021:

➤ **Budova na Robotníckej ul. č. 3**

Do 31. decembra 2021 bol objekt v správe príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica, po tomto termíne bol plánovaný jeho prevod do priamej správy mesta. Ide o tzv. Robotnícky dom, ktorého rekonštrukcia prebehla v roku 2015. V roku 2019 bolo zrealizované

odvodnenie muriva pivničných priestorov, klimatizácia sály a bola vybudovaná sieň bábkarom Dušovcom. Ochrana národnej kultúrnej pamiatky je vykonávaná priebežne.

➤ **Budova Lazovná 19, Bašta na Lazovnej ul.**

Od roku 2013 je budova nevyužívaná. Je vo veľmi zlom technickom stave. Je potrebná oprava strechy, omietky, okien. V zlom technickom stave sú aj vnútorné zábradlia, vstupná brána a schodišťa. V nehnuteľnosti je nefunkčné kúrenie. Budova vyžaduje kompletnú rekonštrukciu.

Bašta je prenajatá OZ Laputa za účelom vzniku Literárneho domu. S jej obnovou začalo občianske združenie ešte v roku 2013. Nehnuteľnosť bola kompletne vyčistená, bol vykonaný archeologický výskum, ale pre chýbajúce financie k samotnej rekonštrukcii zatiaľ nedošlo. Je potrebné opraviť strechu a zrekonštruovať celý interiér.

➤ **Obuvnícka (Šusterská bašta) na Kollárovej ulici**

V kamennej stavbe bola opravovaná len strecha. Exteriér aj interiér sú v pôvodnom stave. Vchod je uzamknutý a bašta bola ešte v roku 2021 nevyužívaná. Približne do roku 2010 využíval baštu Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica ako sklad, avšak veci, ktoré tam boli uskladnené, boli už vypratane.

➤ **Barbakán na Námestí Štefana Moyses**

Objekt využívalo mesto ako informačné centrum do jeho rekonštrukcie v roku 2005. Po rekonštrukcii bola budova prenajatá súčasnemu nájomcovi MEDUSA Restaurants, s.r.o. V roku 2019 boli zistené drobné závady – zatekanie presklenej strechy, opadaná omietka, vlhnutie pivničných priestorov, a bol vykonaná obnova náterov na dverách do budovy a do skladu. S cieľom zriadiť na 1. poschodí zážitkovú expozíciu boli priestory vymaľované, bola zrenovovaná dlažba a boli namontované ostne proti holubom. Zároveň bol zateplený strop.

➤ **Mestská veža na Námestí Š. Moyses**

Veža bola rekonštruovaná spolu s Barbakánom, avšak len zvonka (fasáda). Interiér rekonštruovaný nebol, schody aj dlážka sú už v dosť zlom stave. V novembri 2019 bol interiér veže kompletne zameraný. Plánovaná rekonštrukcia objektu je v príprave, bola kompletne vyčistená od holubieho trusu a boli namontované sieťky a ostne proti holubom na okná.

➤ **Hodinová veža na Námestí SNP**

V rokoch 1996 – 1997 bola zrealizovaná komplexná obnova veže, pričom základy boli podchytené mikropilótami. Rekonštrukcia ochoze bola vykonaná v roku 2013. V rámci obnovy fasády hodinovej veže bol jej posledný náter realizovaný v roku 2014. Ochrana národnej kultúrnej pamiatky je vykonávaná priebežne.

➤ **Areál Medeného hámra – „Hiarty“, „Dielne“ a „Vodný náhon“**

V rámci areálu Medeného hámra bolo mesto vlastníkom len vodného náhonu, avšak v roku 2021 získalo do vlastníctva aj budovu hiartov a dielní a časť pozemkov. Objekty sú vo veľmi zlom technickom stave.

➤ **Kaštieľ Radvanských na Sládkovičovej ul. č. 1**

Objekt je prenajatý Akadémii umení v Banskej Bystrici. Zmluva o nájme je uzatvorená na dobu určitú, a to do 14. júla 2053. V súčasnosti je v rekonštrukcii. Kompletne zrekonštruovaná je strecha kaštieľa.

➤ **Budova na Senickej ceste č. 57**

Od roku 2013 je objekt využívaný občianskym združením Senica na kultúrne a spoločenské akcie. Posledná rekonštrukcia bola realizovaná v roku 1999. Budova je v dobrom technickom stave.

Interiér je upravovaný súčasným nájomníkom. Drobné opravy bude potrebné vykonať na plechovej streche.

➤ **Budova na Hornej ul.22, MŠ**

V roku 2019 bola realizovaná čiastočná rekonštrukcia budovy, stavebné úpravy, t.j. výmena 2 okien na kuchyni a 2 okien na spálni smerom do školského dvora. V roku 2021 neboli naplánované ani realizované žiadne úpravy v exteriéri ani interiéri budovy.

➤ **Budova Základnej umeleckej školy Jána Cikkera na Štefánikovom nábreží**

Objekt je v správe Základnej umeleckej školy Jána Cikkera. V roku 2021 bola zrealizovaná oprava celej fasády budovy školy a začalo sa s výmenou strešnej krytiny na budove. Nutná je výmena okien. Obnova prebiehala v súlade s požiadavkami Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica.

➤ **Budova Mestského divadla – Divadla z pasáže, n.o. na Lazovnej ul. č. 21**

Divadlo z Pasáže užíva objekt na základe nájomnej zmluvy. Všetky náklady súvisiace so stavebnými úpravami hradí nájomca. V roku 2019 bol vypracovaný statický posudok k havarijnému stavu podkrovia.

➤ **Budova Národného domu v Národnej ul. č. 11**

Objekt má v dlhodobom prenájme Hotel Národný dom – do 30. júna 2030. Účelom prenájmu je činnosť za účelom poskytovania hotelových a reštauračných služieb a nočného baru.

➤ **Budova MŠ na Lazovnej ul. č. 32**

Objekt má z historického hľadiska mimoriadny význam. V budove sídlila 1. detská opatrovňa na území Rakúsko-Uhorska a súvisí s ňou ďalší vývoj materských škôl na Slovensku.

Ochrana ďalších národných kultúrnych pamiatok v majetku mesta v roku 2021

➤ **Mestský park**

V roku 2021 pokračovali prípravné práce na projekte revitalizácie Mestského parku. V novembri 2021 bol na prípravu revitalizácie Mestského parku zahájený participatívny proces. Ochrana národnej kultúrnej pamiatky prebieha štandardným spôsobom, prostredníctvom príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta.

➤ **Hroby s náhrobníkmi významných osobností: Ján Egry, Izidor Žiak Somolický, Ján Móry.**

Ochrana národných kultúrnych pamiatok je vykonávaná podľa potreby (náhrobné kamene J. Móryho a J. Egryho v roku 2018).

➤ **Hradbové múry**

Vlastnícke vzťahy k hradbovým múrom nie sú síce vysporiadané, vlastníctvo hradieb mestom je však odôvodniteľné na základe odborných poznatkov, že na výstavbe, správe a udržiavaní hradieb sa podieľalo v minulosti mesto. V súčasnosti hradby nie sú evidované v majetku Mesta Banská Bystrica, okrem Šusterskej (Obuvníckej) bašty, Bašty pri Lazovnej bráne a hradného areálu Barbakán. V roku 2021 mesto vysúťažilo dodávateľa na zameranie hradbových múrov a Mgr. Ľubica Fillová vypracovala pre mesto pracovnú verziu zámeru obnovy mestského opevnenia.

Finančné ukazovatele

Vojnové hroby

Údržba vojnových hrobov a iných pietnych symbolov bola v roku 2021 realizovaná vo výške 75 862 Eur, z toho 35 480 Eur pochádzalo z príspevku Úradu vlády SR a Ministerstva vnútra SR.

Kultúrne pamiatky

Na zachovávanie kultúrneho dedičstva a ochranu diel významných osobností mesto v roku 2021 vynaložilo 21 868 Eur.

Poskytnutie finančných prostriedkov na zachovanie kultúrneho dedičstva

Komisia pre pamätihodnosti mesta Banská Bystrica každoročne prehodnocuje žiadosti o poskytnutie dotácií na obnovu pamiatok a zachovávanie kultúrneho dedičstva. V súvislosti s pandemickou situáciou ochorenia COVID-19 na základe rozhodnutia predsedu komisie boli návrhy na poskytnutie dotácií a následne i uznesenia prijaté hlasovaním per rollam. Spodná hranica pre splnenie kritérií a teda pre pridelenie dotácie bola 135 bodov. Zo sumy 12 000 Eur, vyčlenenej v rozpočte mesta na rok 2021 pre dotácie Komisie pre pamätihodnosti mesta Banská Bystrica, prerozdělila komisia celkom 11 087 Eur na realizáciu nasledovných projektov: Banskobystrickému okrásľovaciemu spolku, o. z. na projekt *Bystrická hodinka – 6. ročník*, Štátnej vedeckej knižnici na projekt *Duch nielen v kameni* – obrazová publikácia, nákup nových dokumentov do fondu ŠVK, Štátnej vedeckej knižnici na projekt reštaurovania a prezentácie výtvarných diel kňaza, vynálezcu, maliara Jozefa Murgaša, spoločnosti AB ART press, s.r.o. na vedomostnú publikáciu *Do Bystrice s deťmi* a Občianskemu združeniu Diversitas Culturae na financovanie časopisu *Bystrický Permon*.

Plánované aktivity v roku 2022

V roku 2022 v súvislosti so zabezpečením obnovy kultúrnych pamiatok a pamätihodností, výtvarných diel, vojnových hrobov a iných pietnych symbolov v meste plánujeme zrealizovať:

- obnovu vojnových hrobov podľa potreby z celkového počtu 780, realizáciu 4. etapy projektu Obnovy vojnového cintorína v Majeri,
- realizáciu informačného systému v Kremničke pri Pamätníku obetiam fašizmu v Kremničke – protitanková priekopa – označenie priekopy od komunikácie,
- pokračovanie rekonštrukčných prác na diele *Poľné znaky* autora Vladimíra Kompánka – vytvorenie repliky diela,
- preklad popisov vyhlásených pamätihodností mesta do anglického jazyka a ich doplnenie na web stránku mesta,

V rámci vypracovania štúdií a odborných materiálov mesto plánuje:

- spracovanie znaleckého posudku k dielu Hexagon,
- spracovanie historického a dokumentačného výskumu lokalít pri národnej kultúrnej pamiatke č. 151/1-2, Kremnička (hrob a pomník), doc. PhDr. Pavol Šteiner, PhD.,
- spracovanie *Zámeru obnovy historických mestských hradieb – opevnenia mesta Banská Bystrica* – doplnenie mapových podkladov a historických údajov vychádzajúcich z výsledkov zistení „Zamerania mestského opevnenia – hradbových múrov na území mesta Banská Bystrica“ Mgr. Ľubice Fillovej,
- spracovanie popisov vyhlásených pamätihodností mesta v roku 2022.

Všetky činnosti Oddelenia kultúry v oblasti pamiatok a vojnových hrobov boli realizované v súlade s aktivitami PHSR.

Hospodárstvo

Mesto Banská Bystrica sa nachádza v strede Slovenska, v centrálnej časti Európy. Kontakt s okolitými krajinami a metropolami je jednoduchý nielen pre jeho centrálnu polohu, ale najmä vďaka rozvinutej infraštruktúre, ktorej budovanie neustále napreduje. Svojím významom presahuje hranice regiónu a patrí medzi najväčšie centrá školstva, kultúry, športu, ale aj cestovného ruchu na Slovensku. Jeho poloha v samotnom srdci Slovenska mu dáva predpoklady na to stať sa aj dopravným a logistickým centrom. Industrial park Banská Bystrica, priemyselný park spravovaný mestskou obchodnou spoločnosťou MBB a. s., je ideálnym priestorom s komplexnou technickou infraštruktúrou pre to, aby do mesta a regiónu prilákal nových investorov, ktorí by zároveň priniesli nové pracovné príležitosti pre miestnych obyvateľov. Leží na dopravnom uzle cestných a železničných komunikácií. V súčasnosti tu sídlia slovenské i zahraničné spoločnosti, z oblasti stavebného, strojárského a farmaceutického priemyslu. Funkčnosť priemyselnej oblasti Banskej Bystrice dopĺňa tiež skutočnosť, že tu sídlia všetky administratívne pobočky štátnych inštitúcií. Nechýbajú ani súkromné spoločnosti, ktoré sú nevyhnutné pre správny priebeh investície od jej samotného začiatku. Sídlí tu množstvo právnických, advokátskych, účtovných či poradenských kancelárií.

Z výrobných aktivít má v meste Banská Bystrica zastúpenie najmä strojársky priemysel, drevospracujúci priemysel, chemický a farmaceutický priemysel, stavebný priemysel a spoločnosti zaoberajúce sa informačnými technológiami.

Ekonomika mesta je vo veľkej miere v súčasnosti postavená aj na odvetviach služieb. V meste prekvitá obchod, a nielen obyvatelia mesta, ale aj jeho návštevníci môžu využiť príležitosti, ktoré im ponúkajú nákupné centrá, ako Europa Shopping Center, nákupné centrum spojené s autobusovou stanicou Terminal Shopping Center, nákupné centrum SC Point, či množstvo menších prevádzok v centre mesta. Z ďalších majú zastúpenie spoločnosti poskytujúce telekomunikačné, bankové, poštové, či poisťovacie služby.

Na území mesta vyrastajú **moderné administratívne komplexy**, ktoré majú potenciál prilákať nových investorov, napríklad z oblasti IT sektora, ktorí by tu mohli nájsť vhodné priestory, a teda tu vzniká možnosť pre vytvorenie nových pracovných miest. V areáli bývalých leteckých opravovní v Radvani vznikol z bývalej administratívnej budovy nový moderný kancelársky komplex **R2N business center**, ktorý ponúka priestory pre menšie i väčšie firmy. Výhodou je blízkosť rýchlostnej cesty R1 a bezprostredná blízkosť centra mesta. Ďalší komplex, ktorý nesie názov **Interpolis Office Center**, vyrástol v blízkosti budovy mestského úradu. Pôvodne bolo jeho otvorenie naplánované na december roka 2021, no vplyvom pandémie a komplikovanej situácie v celom stavebnom sektore sa otvorenie odložilo na rok 2022.

Ešte v roku 2018 kúpila spoločnosť Arkon, a.s. pozemky o výmere 4,6 ha pod bývalou textilnou továrňou Slovenka na Striebornom námestí. Na jeseň roku 2020 investor projektu **SLOVENKA2**, ktorý by mal vzniknúť v jej areáli, doručil vedeniu Mesta Banská Bystrica spracovanú urbanistickú štúdiu. Tím architektov a urbanistov v nej zapracoval všetky úpravy projektu, ktoré počas odborných diskusií navrhli príslušné útvary mesta. Schválená urbanistická štúdia bude slúžiť ako podklad pre zmeny a doplnky platnej územno-plánovacej dokumentácie. Celé územie SLOVENKA2 je rozdelené na dve časti:

1. južné územie od Strieborného námestia približne do polovice pozemku na úrovni Stoličkovej ulice a
2. zvyšná severná časť, ktorá sa rozprestiera po oboch stranách potoka Bystrica. Zámerom investora je realizovať výstavbu projektu v niekoľkých etapách, so začiatkom v severnej časti územia. Pre obe časti sú aktuálne platné aj Územné plány zóny.

Investor na jeseň 2020 opätovne sprístupnil pôvodne nevyužívaný areál verejnosti. Na začiatku septembra 2020 bol sprístupnený chodník, ktorý vedie od Strieborného námestia k ulici Cesta na amfiteáter. Prevádzka bistra v blízkosti chodníka, ktorá je umiestnená v dočasnej kontajnerovej stavbe, bola striedavo otvorená a zatvorená z dôvodu pandemickej situácie. V týchto priestoroch by neskôr mali vzniknúť prezentačné priestory projektu.

Následne by na tomto mieste mali postupne vyrásť administratívne budovy, hotel, priestory pre obchod a služby, ale najmä bytové domy, čo vyplýva z predstavenej ideovej štúdie investora. Kompletne dokončenie urbanizácie areálu sa predpokladá do približne desiatich rokov. Transformáciou prejde aj banskobystričské Strieborné námestie, ktoré by sa z čisto tranzitného priestoru malo zmeniť na živé centrum spoločenského diania a zároveň atraktívnu vstupnú bránu nielen do novej štvrte, ale aj centra mesta. Potok Bystrica dostane vynovené nábrežie a celú štvrť prepoja zelené priestory a priechodné vnútrobloky. Zámerom investorov je realizovať v území napojenie cyklochodníka, čo by pomohlo vytvoreniu súvislej trasy po osi Hušták – Slovenka 2 až po Medený hámor, s možným pokračovaním na Laskomerskú dolinu a sídlisko Severná.

Rozsiahle územie bolo rozdelené na niekoľko častí, ktoré by mali byť budované po etapách. Kvôli rozsiahlosti projektu prizval v roku 2021 majiteľ pozemkov ďalšieho partnera, a to spoločnosť Proxenta a. s., ktorá sa bude naplno sústrediť na jednu jeho časť.

Životné prostredie

Oddelenie životného prostredia

Prenesený výkon štátnej správy - ochrana ovzdušia, ochrana prírody a krajiny, ochrana pred povodňami a úsek štátnej vodnej správy (malé vodné stavby) vykonáva v rámci Mesta Banská Bystrica Oddelenie životného prostredia. Spolu so Stavebným úradom tvorí Spoločný stavebný úrad aj pre nasledovných 11 obcí: Dúbravica, Harmanec, Kynceľová, Malachov, Špania Dolina, Hrochoť, Horná Mičiná, Kordíky, Motyčky, Môlča, Tajov.

Mesto Banská Bystrica ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach **ochrany ovzdušia**, podľa § 27, ods. 1, písm. c), zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov povoľuje stavbu a prevádzku tzv. malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (ďalej len „MZZ“). V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, je takýmto zdrojom spravidla spaľovacie zariadenie s celkovým inštalovaným príkonom do 300 kW, resp. každé iné zariadenie, ktoré je v zmysle tohto predpisu kategorizované ako zdroj znečisťovania ovzdušia a svojimi parametrami nedosahuje atribúty stredného zdroja znečisťovania ovzdušia.

Najviac súhlasov na povolenie stavby a prevádzky MZZ býva vydaných v súvislosti s výstavbou alebo rekonštrukciou rodinných domov. Najväčšia početnosť sa tak viaže k lokalitám ako IBV Podlavice, Graniar, Slnčné stráne, Pršianska terasa, Suchý vrch, Rakytovce a IBV Moskovská. Okrem novostavieb je tento trend najmä v starších bytových domoch s inštalovanými pôvodnými komínmi. V panelových bytových domoch sme takéto žiadosti v roku 2021 nezaznamenali. Celkovo bolo v roku 2021 vydaných 85 povolení na stavbu a 85 povolení na prevádzku MZZ.

Mesto Banská Bystrica ako príslušný orgán ochrany ovzdušia v zmysle zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia určuje každoročne v súlade so Všeobecne záväzným nariadením mesta Banská Bystrica, prevádzkovateľom tzv. poplatok za znečisťovanie ovzdušia. Prevádzkovateľ MZZ (právnická osoba, fyzická osoba oprávnená na podnikanie) je povinný v zmysle citovaných predpisov vždy do 15. februára príslušného roku nahlásiť na mesto Banská Bystrica údaje o spotrebe palív a surovín, ktoré boli použité na prevádzku MZZ v roku predchádzajúcom. Na základe predložených údajov mesto určí poplatok za znečisťovanie ovzdušia. Poplatky aj uložené pokuty za nedodržanie termínu nahlasovacej povinnosti sú príjmom mesta. V roku 2021 mesto vydalo 257 rozhodnutí o poplatku za znečisťovanie ovzdušia. Celkový príjem na zaplatených poplatkoch bol vo výške 10 230 Eur.

Mesto Banská Bystrica v zmysle preneseného výkonu štátnej správy, na úseku **ochrany pred povodňami**, zabezpečuje činnosti ohľadom riešení a kompetencií daných v zákone o ochrane pred povodňami. Je spracovávaný a každoročne aktualizovaný povodňový plán záchranných prác mesta, v zmysle zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Mesto je účastné na povodňových prehliadkach na vodných tokoch pretekajúcich cez dané územie. V roku 2021 boli vykonané celkovo 3 takéto prehliadky. Pracovníci sa zúčastňujú prejednávaniu priestupkov na úseku ochrany pred povodňami, uvedených v zákone. Z hľadiska nariadení a noriem sa hodnotia následky spôsobené povodňami, opatrenia vykonané na ochranu pred povodňami, náklady vynaložené na výkon záchranných prác a predkladá sa súhrnná správa o následkoch povodní, spôsobených škodách a o nákladoch na výkon záchranných prác. Celá uvedená agenda sa poskytuje Okresnému úradu Banská Bystrica. V roku 2021 bola zaznamenaná jedna povodňová situácia, a to v máji 2021, kedy sa vykonával dohľad a zvýšený monitoring na všetkých vodných tokoch. Škody na území a majetku mesta Banská

Bystrica boli vyčíslené vo výške 8 723 Eur, ďalšie výdavky na čistenie a spriechodnenie niektorých lokálne upchatých priepustov boli kryté v rámci bežných výdavkov na ich údržbu.

Mesto ďalej zabezpečuje preventívne povodňové prehliadky na vodných tokoch v správe mesta Banská Bystrica (organizácia stretnutia, vedenie prehliadky, zisťovanie na mieste, zápis, vyhodnotenie). V roku 2021 boli vykonané zo strany mesta 3 takéto preventívne prehliadky.

Pracovníci mesta sa podieľajú na riešení ďalších podnetov a sťažností v súvislosti s ochranou pred povodňami, napr. príprava a vedenie pracovných a kontrolných rokovaní, zisťovanie skutkového stavu a miestne šetrenie, vyhodnotenie a uloženie opatrení a pod.

Čo sa týka protipovodňovej ochrany, mesto Banská Bystrica bolo spolu s Bratislavou po roku 2000 zaradené do štátneho programu protipovodňovej ochrany na Slovensku. V realizácii je projekt s názvom „*Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami*“, ktorého predmetom je vybudovanie protipovodňových ochranných línii v kombinácii s mobilným hradením na Hrone tak, aby bola zabezpečená ochrana mesta pred vodou s bezpečnostným prevýšením. V rámci tejto stavby boli v roku 2021 realizované takmer všetky úseky a ďalšie súvisiace opatrenia aj na prítokoch Hrona. Projekt ochrany zahŕňa komplexné vybudovanie a prepojenie súvisiacich objektov protipovodňovej ochrany mesta Banská Bystrica v dĺžke cca 5,0 km po obidvoch stranách vodného toku. Tento projekt generálne zastrešuje Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Banská Bystrica.

Mesto Banská Bystrica ako príslušný orgán z hľadiska **ochrany prírody a krajiny** dohliada v spolupráci so správcom zelene, príspevkovou organizáciou Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ďalej „ZAaRES“), na stav drevín rastúcich mimo lesa na území mesta, a taktiež udeľuje povolenia (rozhodnutia) na výrub drevín. Najčastejšími dôvodmi pre udelenie povolenia na výrub drevín je ich zhoršený zdravotný stav, nevhodný rast v tesnej blízkosti fasád, zatienenie pozemkov záhrad brániace pestovateľským zámerom ich užívateľov, zabráňovanie prenikaniu svetla do okien rodinných domov a iných budov, ako aj s tým spojené zlé hygienické pomery v bytoch, domoch, triedach, kancelárskych priestoroch a pod. Častými dôvodmi podaných žiadostí o výrub drevín býva tiež ohrozovanie prevádzkyschopnosti inžinierskych sietí, ohrozovanie bezpečnosti a zdravia občanov, ako aj nebezpečenstvo spôsobenia značnej škody na majetku. Vo veci povolenia na výrub drevín bolo v roku 2021 podaných 87 žiadostí, pričom súhlas v plnom rozsahu bol udelený len v 67 prípadoch. Mesto rozhodovacím procesom v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 nariaďuje aj primeranú náhradnú výsadbu za vyrúbané dreviny na vopred určenom mieste a na náklady žiadateľa, z ktorej sa žiadateľ po jej realizácii mestu vykazuje. Mesto následne náhradné výsadby samostatne eviduje. Ide o výsadbu ekologicky vhodných kultivarov drevín, ktoré plnia najmä estetickú funkciu v mestskom prostredí. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť aj starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. V prípadoch, ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, mesto ako orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny určenej na výrub. Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje a obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s:

- a) vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny,
- b) vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- c) výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
- d) realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,

- e) budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty,
- f) realizáciou opatrení na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia a chránené stromy podľa programov starostlivosti o chránené územia a chránené stromy,
- g) realizáciou iných opatrení vykonávaných na účely ochrany prírody a krajiny v odôvodnených prípadoch na základe súhlasného stanoviska ministerstva.

Mesto samostatne eviduje nielen náhradné výsadby, ale aj finančné náhrady za vyrúbané dreviny, pričom príjem z finančných náhrad za rok 2021 bol vo výške 3 755 Eur.

Mesto Banská Bystrica v prenesenom výkone pôsobnosti na úseku **štátnej vodnej správy** vydáva, v zmysle § 21 ods. 1 písm. b) bod 1 a § 26 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vodách“) rozhodnutia a stanoviská. Formou rozhodnutia bolo v roku 2021 vydaných 8 povolení na odber podzemných vôd, v spojení so stavebným povolením vodnej stavby domovej studne. Ďalej bolo v zmysle § 28 zákona o vodách vydaných 141 vyjadrení, či je predpokladaná stavba, alebo zmena stavby možná z hľadiska ochrany vodných pomerov a za akých podmienok ju možno uskutočniť a užívať. Takisto boli preverované rôzne podnety od občanov mesta a prislúchajúcich obcí v oblasti znečisťovania životného prostredia na úseku vodného hospodárstva. Mesto Banská Bystrica vykonalo 11 kontrol nakladania s odpadovými vodami z domácnosti, kde zákon o vodách (§ 36 ods. 4) ukladá povinnosť vlastníkom nehnuteľností preukázať doklad o vývoze žumpy, alebo iný primeraný spôsob nakladania s odpadovými vodami. Mesto vo svojej kompetencii danej zákonom preveruje vodné stavby - domové studne, ktoré nemali vydané príslušné povolenia.

V zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 450/2019 Z. z. – podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov; zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov, sa mesto Banská Bystrica prostredníctvom oddelenia životného prostredia (nad rámec preneseného výkonu štátnej správy) angažuje v procese **eliminácie invázných rastlín**. V zmysle vydané vyhlášky mesto vykonáva osvetu ohľadom zneškodňovania, ako aj proces spoznávania, týchto rastlín. Do všetkých informačných tabúlí na území mesta distribuuje fotodokumentáciu vybraných druhov, oznámenie resp. metodické usmernenie o likvidácii týchto druhov. Ohľadom výskytu invázných rastlín na pozemkoch, ktoré nie sú v správe ZAaRES, sú subjektom zasielané výzvy o odstránení inváznej flóry. Mesto o invázných rastlinách trvale oboznamuje verejnosť aj príspevkami v médiách a v Radničných novinách. Mesto Banská Bystrica v spolupráci s Mestskými lesmi, Štátnou ochranou prírody, Slovenskou agentúrou životného prostredia, ZAaRESom, Poľnohospodárskym družstvom Banská Bystrica časť Podlavice, a dobrovoľníkmi, organizuje brigády na zneškodňovanie invázných rastlín a záchranu vstavačovitých rastlín (orchideí) v Laskomerskej Doline. Trvale odstraňuje zlatobyľ kanadskú a odburiňuje porast ručným a mechanickým kosením.

Informácia o vplyve činnosti Mesta na životné prostredie

Mesto Banská Bystrica svojou činnosťou ovplyvňuje aj životné prostredie, pričom záujmom je, aby jeho aktivity prebiehali s ohľadom na životné prostredie a smerovali k jeho ochrane.

V rámci aktivít mesta v súvislosti so zmenou klímy prebieha realizácia **projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica**. Cieľom projektu je najmä stanoviť a realizovať vhodné adaptačné a mitigačné opatrenia vedúce k udržateľnej kvalite životného prostredia v meste Banská Bystrica v reakcii na nepriaznivé dopady zmeny klímy a naplánovať tieto opatrenia na najbližšie obdobie. Partnerom projektu je Nórsky inštitút pre mestský a regionálny výskum (NIBR) pôsobiaci na Metropolitnej

univerzite v Osle. Nový systematický prístup k reakcii na zmenu klímy v meste Banská Bystrica bude definovaný v Akčnom pláne pre mitigáciu a adaptáciu mesta na zmenu klímy (ďalej len „APMA“). APMA bude začlenený do všetkých plánovacích, rozhodovacích a povoľovacích procesov v meste. Bude strategickým dokumentom, ktorým mesto stanoví nielen klimatické ciele, ale aj aktivity a opatrenia. Súčasťou APMA bude aj podrobný implementačný plán s pridelením zdrojov z rozpočtu mesta, resp. z externých zdrojov. Okrem klimatickej stratégie prinesie celý projekt aj priamu úsporu CO² a adaptačné opatrenia budovaním prvkov zelenej a modrej infraštruktúry, prostredníctvom implementácie mitigačných a adaptačných opatrení v mestskej časti Fončorda a v iných častiach mesta Banská Bystrica.

V zmysle harmonogramu projektu sa pracuje na implementácii jednotlivých aktivít, pričom úlohy plní projektový tím a pracovná skupina pre riešenie APMA. V súčasnej dobe sa prioritne pokračuje v zabezpečení spracovateľa APMA verejným obstarávaním, prebieha výber dodávateľa stavebných prác na MŠ Šalgotarjanska, príprava projektovej dokumentácie na rekonštrukciu inteligentného osvetlenia a prípravné práce na ostatných aktivitách. Projekt sa plánuje realizovať v rokoch 2021 až 2024 a bude financovaný z grantového mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru, z prostriedkov štátneho rozpočtu a z rozpočtu Mesta Banská Bystrica.

Mesto Banská Bystrica v roku 2021 začalo tiež s prípravou projektov tzv. „**zelených sídlisk**“, zameraných na budovanie zelenej a modrej infraštruktúry, s cieľom podporiť biologickú a krajinnú diverzitu. V rámci **revitalizácie verejných priestorov** bolo vybraných sedem lokalít, ktoré majú prejsť komplexnou obnovou, a to: 1. Mládežnícka – Družby – Okružná, 2. Podháj (Kráľová), 3. Magurská – Krivánska – Jelšovský hájik, 4. Bernoláková – Radvanská, 5. Severná, 6. Vansovej (Fortnička), 7. Gaštanová – Lipová – Limbová – Povstalecká.

V poslednom štvrtroku 2021 prebehlo druhé kolo verejných stretnutí s obyvateľmi lokalít, pre ktoré sa tieto projekty tzv. zelených oáz pripravujú. Išlo o neformálne stretnutia s obyvateľmi, organizované v spolupráci s Dialogue Centrom, n. o. Z diskusií prvého kola a dotazníkového prieskumu vyplynulo veľa dôležitých podnetov a námetov na spracovanie. Následne bolo preto veľmi dôležité stanoviť prioritu riešenia jednotlivých podnetov z pohľadu prítomných obyvateľov. V ďalšej fáze potom Oddelenie územného plánovania a architekta mesta všetky dané podnety spracuje do finálnych lokalitných programov a zverejní na mestskom webe. Výsledný lokalitný program poslúži ako podklad pre ďalšiu projektovú činnosť. Následne sa rozhodne o tom, ako sa bude postupovať pri obstarávaní projektových dokumentácií na revitalizáciu týchto lokalít. Z verejných stretnutí vyplynul aj záväzok mesta zostaviť brožúru *Zelené sídliská II.*, a to formou populárno-náučných článkov od odborníkov na danú problematiku.

V rámci verejných diskusií boli identifikované aj tzv. komunitné a rýchle opatrenia, ktoré môžu s podporou mestského úradu alebo iných relevantných organizácií realizovať aj samotní obyvatelia. Týmto spôsobom sa posilňuje komunitný rozvoj, občianska spoluzodpovednosť za spravovanie vecí verejných a zároveň sa nastavujú potrebné modely spolupráce medzi samosprávou a obyvateľmi.

Samospráva plánuje aj tretie kolo verejných stretnutí, na ktorých budú verejnosti predstavené jednotlivé projekty vo forme štúdie. Zdroje financovania budú pochádzať z Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Cieľom mesta je v novom programovom období postupne získať na jednotlivé projekty mimorozpočtové zdroje.

Na prípravnú fázu vypracovania **Dokumentu starostlivosti o dreviny**, ktorá prebiehala v roku 2020, nadviazala fáza aktualizácie a doplnenia tohto dokumentu v priebehu roka 2021. Dokument má byť aktualizovaný v niekoľkých etapách v priebehu rokov 2021 až 2024. Výstupy budú slúžiť zároveň ako jeden z podkladov pri projektoch *Zelených sídlisk* a ďalších zelených projektoch v meste. V októbri 2021

bola uzatvorená zmluva s Technickou univerzitou vo Zvolene, ktorá bude vykonávať dendrologický prieskum, t.j. inventarizáciu stromov a krov.

Taktiež v roku 2021 prebehla príprava na aktualizáciu **Miestneho územného systému ekologickej stability**.

V rámci **revitalizácie verejných priestranstiev** boli vytypované lokality, ktorým sa chce samospráva venovať v ďalšom období:

- **Námestie Slobody** – v októbri 2021 sa na Mestskom úrade v Banskej Bystrici uskutočnilo stretnutie k súťaži návrhov k lokalite Námestie Slobody. Na stretnutí sa diskutovalo o možnostiach ďalšieho postupu vo veci opätovného vyhlásenia súťaže Námestie slobody, nakoľko do stanoveného termínu nebol doručený ani jeden súťažný návrh. Pre súťaž bol zvolený iný druh formátu - súťažný dialóg. Požiadavka na autorizáciu riešiteľského kolektívu bola predbežne dohodnutá na autorizáciu architekta, ktorý si zostaví tím náležite vzhľadom na predmet riešenia súťaže. Mesto bude v dostatočnej miere a vopred informovať verejnosť o opätovnom vyhlásení súťaže. Predpokladaný cieľový termín vyhlásenia súťaže je január 2022.
- **Národná ulica a Park pri Kaštieli Radvanských** - prebieha príprava odborných a ostatných podkladov. Vyhotovené je fotogrametrické zameranie zelených plôch a ukončený je aj dendrologický prieskum v daných lokalitách, ktorý je súčasťou pripravovanej aktualizácie a doplnenia Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica.
- **Mestský park** – prebieha príprava odborných a ostatných podkladov, vrátane podkladov k aktualizácii stavu drevín v Mestskom parku Banská Bystrica po veternej kalamite (august 2021), ktorá v parku poškodila odhadom približne 40 ks drevín. Zároveň je vypracovaná objednávka na geodetické zameranie nových výsadiieb drevín. Ide o maximálne 35 ks drevín, ktorých výsadba prebehla ešte na jeseň v roku 2019 a nie je zaznamenaná v zameraní drevín v Mestskom parku z roku 2019.
- **Projekt nadácie EKOPOLIS a Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s., v spolupráci s Mestom Banská Bystrica** - Cieľom projektu je plánovanie a realizácia opatrení na zadržiavanie vody v krajine, podporu a zachovanie biodiverzity v urbanizovanom prostredí a je situovaný v mestskej časti Fončorda. V októbri 2021 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov uvedených spoločností a mesta s obyvateľmi danej lokality s cieľom predstaviť plány a zozbierať podnety od obyvateľov.
- **Zelený projekt „Zelený EYOF“** - Cieľom projektu bola revitalizácia vybraných zelených plôch ako súčasť širšieho konceptu a stratégie udržateľnosti k podujatiu EYOF 2022 Banská Bystrica. V rámci projektu prebehlo vyhľadávanie zelenej trasy EYOF a plôch pre revitalizáciu mestskej zelene v spolupráci s dobrovoľníkmi, pričom ide hlavne o výsadby drevín a trvalkových záhonov. Organizačný výbor EYOF sa rozhodoval, ktoré plochy a v akom rozsahu bude revitalizovať.
- **„Zelená“ Lazovná ulica** - v spolupráci s príspevkovou organizáciou ZAaRES tu bolo umiestnených 6 ks sklolaminátových kvetináčov s listnatými stromami.

Mesto Banská Bystrica sa taktiež usiluje na svojom území o podporu a rozvoj **ekologickej dopravy**, a to nasledovnými spôsobmi:

- každoročne sa zúčastňuje kampane **„Do práce na bicykli“**. Celkový počet prihlásených samospráv v roku 2021 bol v počte 91, pričom Banská Bystrica sa umiestnila na 22. mieste.
  - Počet tímov za samosprávu bol 135

- Počet jednotlivcov za samosprávu bol 403
- Celkový počet najazdených km bol 46 571,18 km
- Ušetreného CO₂ (kg) bolo 14 106,54 kg
- Najazdených km na účastníka: 115,56 km
- **Elektrobicykle** - V júli 2019 bola v priestoroch Turistického informačného centra na autobusovej stanici uvedená do prevádzky požičovňa elektrobicyklov. Do dnešného dňa boli elektrobicykle požičané 350-krát a celkovo sa do dnešného dňa na nich najazdilo 15 750 km. Pre protipandemické opatrenia v rokoch 2020 – 2021 bolo Turisticko-informačné centrum dlhší čas pre verejnosť zatvorené, ľudia menej cestovali a mnohí si už kúpili aj vlastné elektrobicykle. V rámci roka 2021 bol v priestoroch autobusovej stanice umiestnený nabíjací a servisný stojan na elektrobicykle.
- Bolt, ako jedna z najväčších platforiem mestskej mobility, priniesla počas roka 2021 aj na územie Mesta Banská Bystrica 200 **elektrických kolobežiek**, ktoré v rámci bezpečnosti majú na pešej zóne obmedzenú rýchlosť.
- V spolupráci mesta Banská Bystrica a Oblastnej organizácie cestovného ruchu Central Slovakia každoročne počas letných mesiacoch premáva **Cyklobus** a **Turbus**.
- **Plán udržateľnej mobility funkčného územia Mesta Banská Bystrica** - počas najbližších dvoch rokov sa o vypracovanie Plánu udržateľnej mobility funkčného územia mesta postará riešiteľský tím odborníkov zo Žilinskej univerzity. Počas Európskeho týždňa mobility sa do aktivít mohli zapojiť aj samotní obyvatelia a individuálne pripomienkovať a navrhovať zlepšenia opatrení v oblasti dopravy. Po septembrovom zbere podnetov od obyvateľov Banskej Bystrice na vybraných 5 lokalitách, pri ktorom boli zozbierané podnety týkajúce sa chodníkov, ciest, nebezpečných lokalít, priechodov pre chodcov, mestskej hromadnej dopravy a pod., sa pripomienky následne zapracujú do analytickej časti a budú slúžiť ako podkladová časť.

V oblasti **ochrany ovzdušia** uviedlo Mesto Banská Bystrica v novembri 2021 do prevádzky pilotnú kompaktnú environmentálnu stanicu pre meranie kvality ovzdušia a meteorologických charakteristík. Meracia stanica je umiestnená na Uhlisku a je schopná kontinuálne merať 13 veličín. Stanica meria koncentrácie oxidu dusičitého, ozónu, oxidu uhoľnatého, oxidu siričitého, prachových častíc PM_{2,5} a PM₁₀. Medzi ďalšie veličiny patrí teplota farby svetla, intenzita osvetlenia, UV index, atmosférický tlak aj teplota, relatívna vlhkosť a hladina akustického tlaku. Dáta zo stanice sú prístupné verejnosti. Inštalácia tejto stanice sa realizovala v rámci rekonštrukcie časti verejného osvetlenia a na prenos údajov sa používa IoT sieť verejného osvetlenia. Vyhodnocovanie jednotlivých údajov umožní samospráve sledovať lokálny stav kvality ovzdušia, plánovať aktivity v oblasti energetiky a dopravy, riešiť potrebu vytvárania nízkoemisných zón v meste a stanoviť opatrenia na zmiernenie dopadov klimatickej zmeny. Mesto má v pláne rozšíriť sieť monitorovacích staníc na území mesta.

V oblasti **ochrany vôd** sa za prítomnosti primátora mesta uskutočnili rokovania vo veci projektov na odvedenie odpadových vôd, v súvislosti so stavbou protipovodňových bariér, so správou drobných vodných tokov na území mesta, a to so zástupcami Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s., a Slovenského vodohospodárskeho podniku, Odštepny závod Banská Bystrica. Na stavbe „*Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami*“ je vykonávaný environmentálny dozor, ktorý dohliada na výstavbu vo vzťahu k ochrane životného prostredia a vyhotovuje mesačné správy. Výsadbu stromov na Štadlerovom nábreží v štyroch polostrovčekoch chodníka, kde nie sú dreviny, zabezpečí ZAaRES. Ochrana koreňových nábehov a bázy kmeňa líp na Štadlerovom nábreží bude zrealizovaná dohodnutým spôsobom, t. j. okolo každého kmeňa sa nainštaluje bezodné vreco z textílie, ktoré sa naplní keramzitom a okolie sa prisype materiálom z okolia do výšky terénu.

Na 1. úseku stavby (Radvanský most – zaústenie potoka Bystrička) SVP, š. p., zabezpečí prostredníctvom dodávateľa výsadbu 50 drevín (20 ks javor horský, 20 ks brest a 10 ks jelša lepkavá) na doplnenie existujúcej drevinovej vegetácie v tomto úseku na základe rozhodnutia Okresného úradu v Banskej Bystrici. Zabezpečuje sa tiež doplnková výsadba drevín na stavbe a príprava a realizácia sadových úprav na štyroch vytypovaných lokalitách v nadväznosti na protipovodňový múr a navrhovanú promenádu trasu.

Mesto Banská Bystrica sa tiež podieľa na **informačných kampaniach a osvetovej činnosti** v oblasti obehového hospodárstva, čím sa dlhodobo usiluje o aktívne uplatňovanie environmentálnej politiky v danej oblasti. Základom týchto princípov je informovanosť verejnosti prostredníctvom:

- Radničných novín na báze pravidelnosti, ktoré sú v náklade 34 000 ks 1 × mesačne distribuované do každej domácnosti v meste,
- brožúry Kam s komunálnym odpadom v Banskej Bystrici? obsahujúcej podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi v meste, ktorá bola distribuovaná do každej domácnosti v meste (náklad do 34 000 ks/1 rok),
- tlačových správ,
- informácií umiestnených na zberových nádobách,
- reportáži v TV a pod.

V roku 2021 v spolupráci s kanceláriou primátora mesta boli spracované **videá** s tematikou odpadového hospodárstva so zameraním na **správne triedenie odpadov**, ktoré boli uverejnené na sociálnych sieťach. V mesiaci november prebehla informačná kampaň zameraná na tému 25 rokov prevádzky Zberného dvora v Radvani s vyhotovením videa s touto tematikou v nadväznosti na problematiku ukladania objemného odpadu mimo stanoveného harmonogramu a s tým spojeným znečisťovaním verejných priestranstiev mesta. V mesiaci november bola taktiež spracovaná téma rizika ukladania nebezpečných – horľavých odpadov a stavebných odpadov do bežných nádob na zber komunálnych odpadov, keďže v dôsledku takéhoto konania môže dôjsť k vznieteniu alebo mechanickému poškodeniu nádob, prípadne zberových vozidiel. Z dôvodu zmeny legislatívy prebehla príprava zberu biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov z domácností s jeho zavedením od 1.1.2021. Náklady spojené so zavedením zberu kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu predstavujú ročne približne 200 000 Eur, ktoré sú hradené z vybraných poplatkov za komunálny odpad. Mesto Banská Bystrica zabezpečilo od začiatku roka do konca októbra odstránenie a následné zneškodnenie nezákonne umiestneného komunálneho dopadu a drobného stavebného odpadu z 32 lokalít mesta. Nahromadenie odpadu za účelom zabezpečenia jeho odvozu bolo zabezpečené zberovou spoločnosťou, aktivačnými pracovníkmi mesta, ale aj s výraznou pomocou dobrovoľníkov (obyvatelia mesta, školy, dobrovoľnícke organizácie a pod.).

Odpadové hospodárstvo

Úlohou obce v danej oblasti je zabezpečenie údržby a správy verejných priestranstiev, zabezpečenie verejnoprospešných služieb, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správa a údržba verejnej zelene. Fungovanie oddelenia v roku 2021, tak ako v roku 2020, do značnej miery ovplyvnila pandémia COVID-19 na každom jednom úseku, ktorý Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev zabezpečuje.

Mesto Banská Bystrica vykonáva činnosť nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi (ďalej „DSO“), ktoré vznikli na jeho území v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zmysle zákona je mesto povinné najmä zabezpečiť systém zberu komunálnych odpadov, a to pre všetky jeho zložky, t. j. zmesový komunálny

odpad, objemný odpad, triedený zber odpadov pre papier, plasty, sklo, viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky, tzv. tetrapaky, a kovy, triedený zber biologicky rozložiteľných odpadov, zber nebezpečných odpadov, drobných stavebných odpadov (ďalej len „DSO“) a taktiež i prevádzku zberného dvora. V meste je zároveň prostredníctvom špeciálnych kontajnerov zabezpečený triedený zber drobných elektroodpadov a použitých textílií a šatstva. K 1.1.2021 bol zavedený zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu zo všetkých domácností mesta. V kompetencii mesta je taktiež dlhoročne povinnosť odstraňovať komunálny odpad a DSO umiestnený na pozemku v rozpore so zákonom o odpadoch, tzv. čierne skládky.

Základné údaje o množstvách komunálnych odpadov a DSO vyzbieraných na území mesta v r. 2021 a iné nefinančné ukazovatele

V roku 2021 bolo v meste vyzbieraných spoločne prostredníctvom systému zberu zavedeného mestom a prostredníctvom zberní a výkupní súkromných osôb spoločne **40 059,08883 ton komunálnych odpadov a DSO**, čo predstavuje pri 74 961 obyvateľoch **534,399 kg odpadov na jedného obyvateľa a rok**. Oproti roku 2020, kedy pripadalo na jedného obyvateľa 578,205 kg odpadu, môžeme konštatovať pokles o 43,806 kg odpadu na osobu za rok, čo je však spôsobené najmä poklesom oznámených množstiev komunálnych odpadov zo súkromných zberní a výkupní.

V rámci priamo zavedeného systému zberu komunálnych odpadov a DSO mestom na jeho území, t.j. najmä prostredníctvom nádob a kontajnerov rôznych objemov, vriec, zberného dvora a mobilných zberov sa v r. 2021 vyzbieralo **spolu 30 231,373 ton komunálnych odpadov a DSO**. Oproti roku 2020, kedy sa vyzbieralo 30 422,82 ton, ide len o mierny pokles, t.j. o 0,63 %, teda množstvo vyprodukovaného odpadu za rok ostalo prakticky zachované. Z uvedeného množstva tvorilo 16 293,81 ton zmesový komunálny odpad, z ktorého obyvatelia vyprodukovali 12 616,07 ton, a prevádzky podnikateľských a právnických subjektov vyprodukovali 3 677,74 ton. V rámci triedeného zberu skla, plastov, papiera, kovov, viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky, tzv. tetrapakov, dreva, textilu a odevov bolo prostredníctvom nádob, príp. kontajnerov a zberného dvora vyzbieraných 4 393,952 ton vytriedených komunálnych odpadov, čo je o 827,002 ton vytriedených týchto odpadov viac ako v roku 2020. K tomuto množstvu triedených odpadov môžeme prirátat 4 864,72 ton biologicky rozložiteľných odpadov triedene vyzbieraných od obyvateľov mesta a z údržby mestskej verejnej zelene príspevkovou organizáciou ZAaRES a samostatne vyzbieraných 1 104,08 ton biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov. Nebezpečných odpadov, elektroodpadov a pod. bolo od obyvateľov vyzbieraných vyše 150 ton.

Množstvo komunálnych odpadov a DSO (v tonách) vyzbieraných na území mesta Banská Bystrica v r. 2017-2021 systémom zberu zabezpečeným Mestom Banská Bystrica (okrem množstiev odpadov vyzbieraných mobilnými výkupcami a v súkromných zberniach a výkupniach odpadov)					
	r. 2017	r. 2018	r. 2019	r. 2020	r. 2021
objemný odpad	2491,17	2590,46	2870,27	2732,34	2709,47
zmesový KO	17650	17934,924	17637,58	16849,17	16293,81
Drobný stavebný odpad - recyklácia	552,57	581,77	519,81	638,27	698,26
Drobný stavebný odpad- skládka	375	0	0	0	15,64

Odpad z čistenia ulíc-inertný + zemina a kamenivo	117,13	38,69	210,94	7,73	
papier	750,95	820,826	845,5	968,11	1072,76
papier - mobilný výkupcovia	1389,39	1402,299	763,094	628,638	605,642
sklo	991,47	956,516	1000,03	998,45	959,82
plasty	263,66	248,58	536,72	992,23	1130,27
kovy + obaly z kovu	128,67	120,92	125,48	194,11	137,09
VKM - tetrapaky		1,126	2,54	4,35	5,1
biologicky rozložiteľný odpad - zeleň	1249,89	1708,51	1843,31	1880,78	2072,64
biologicky rozložiteľný odpad - obyvatelia/domácnosti	3039,45	3569,86	3295,09	3972,45	2792,08
BRKO- kuchynský					1104,08
textil a odevy	152,26	72,89	180,82	147,18	188,27
SPOLU	29609,585	30462,53	30347,674	30422,821	30231,37
Kg. na 1 obyv./ rok (bez zberní a výkupcov)	386,35	398,53	398,54	401,743	403,295
Počet obyvateľov	76639	76438	76147	75727	74961
Percento vytriedeného odpadu-bez hodnotenia DSO a zberní a výkupní:	29,78%	31,31%	31,25%	34,26%	37,14%

Oznámené množstvo komunálnych odpadov (v tonách) vyzbieraných mobilnými výkupcami a v súkromných zberniach a výkupniach odpadov v r. 2017 až 2021					
Rok	r. 2017	r. 2018	r. 2019	r. 2020	r. 2021
papier - mobilný výkup	1389,39	1402,299	763,094	628,638	605,642
kovy- výkupne	4501,1537	9637,97661	7457,9687	8257,975	5608,355
Ostatné odpady (aj papier) - výkupne	1759,0982	6844,88239	7499,8094	5105,0093	4191,444
SPOLU	7649,6419	17885,158	15720,872	13991,622	10405,44

Prostredníctvom zberní a výkupní triedených komunálnych odpadov súkromných subjektov a mobilných výkupcov papiera bolo vyzbieraných spoločne 10 405,44 ton komunálnych odpadov, z toho najmä kovov o množstve až 5 608,355 ton. Mobilní výkupcovia papiera vyzbierali spoločne 605,642 ton papiera.

Miera vytriedenia komunálnych odpadov vypočítaná podľa metodiky stanovenej v zákone č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bola pri zahrnutí všetkých množstiev vyzbieraných komunálnych odpadov a DSO prostredníctvom systému zberu zavedenému mestom a prostredníctvom zberní a výkupní súkromných osôb (spoločne 40 059,08883 ton komunálnych odpadov a DSO) **predstavovala za rok 2021 hodnotu 50,61 %**.

Mesto Banská Bystrica zabezpečilo v zmysle legislatívy odstraňovanie nelegálnych skládok komunálnych odpadov a DSO a znečistenia verejného priestranstva komunálnym odpadom, a to

zmluvnými spoločnosťami a verejnoprospešnými pracovníkmi. Odstránených bolo vyše 35 väčších skládok odpadov. V roku 2021 poskytli výraznú pomoc v tejto oblasti v rámci viacerých lokalít mesta viacerí dobrovoľníci – najvýraznejšie pán Vladimír Bállek s rodinou a pán Martin Zeman. Zároveň sú v priebehu roka priebežne odstraňované malé uloženia odpadov prostredníctvom verejnoprospešných pracovníkov. Ročne zaplnia niekoľko tisíc 110 l vriec.

Vzhľadom na celosvetovú pandemickú situáciu šírenia ochorenia COVID-19 a s tým súvisiace prijaté opatrenia, ako obmedzenie pohybu a činnosti osôb, zákaz vychádzania, a podobne, prebehla tradičná celomestská akcia čistenia verejných priestranstiev mesta obyvateľmi „**Za krajšie mesto**“ v obmedzenom režime, a to na základe individuálneho dopytu obyvateľov mesta a ich zástupcov. Pandemická situácia sa odrazila aj v poklese množstva komunálneho odpadu, najmä z dôvodu uzavretia prevádzok reštaurácií, obchodov, kín, divadiel a športovísk. Naopak, bol zaznamenaný nárast triedených odpadov ako plastov, papiera a kartónov, z dôvodu širšieho využitia internetových obchodov a rozvozu tovarov.

Uskutočnené rozvojové akcie v roku 2021

Z dôvodu zmeny legislatívy sa k 1.1.2021 na celom území mesta zaviedol triedený zber biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov. V roku 2021 prebiehala prípravná činnosť budovania stojísk polopodzemných kontajnerov s predpokladom realizácie v roku 2022 a ďalších rokoch. V septembri 2021 sa zahájili aktivity projektu APVV „**Behaviorálne intervencie v miestnej samospráve: zvyšovanie účinnosti miestnych verejných politík**“ v rámci zmluvy o spolupráci mesta Banská Bystrica s Ekonomickou fakultou Univerzity Mateja Bela a Univerzitou Komenského. Zamerané boli na postrčenie jednotlivcov k zmene ich správania poukázaním na konkrétne nedostatky. Prvá aktivita bola zameraná na poukázanie na znečisťovanie verejných priestranstiev žuvačkami. Na prilepené žuvačky sa poukázalo na autobusovej zastávke na Námestí slobody, ktorá je najväčším dopravným uzlom mesta, kde bolo pomocou dočasného spreja výraznej farby vyznačených až 4512 ks žuvačiek. V prvej polovici októbra 2021 sa pokračovalo aktivitou poukazania na problematiku ohorkov z cigariet, a to tým, že na zastávke „Tajovského – školy“ bol umiestnený hlasovací smetný kôš určený výhradne na ohorky a žuvačky. Vhodením žuvačky či ohorku tak ľudia mohli zahlasovať za vybranú odpoveď na zvolenú otázku.

Plánované rozvojové aktivity na nasledujúce roky

V nasledujúcich rokoch mesto plánuje riešiť nevyhovujúce **stojiská kontajnerov formou polopodzemných kontajnerov**, resp. prístreškov, a taktiež sa vysporiadať s novými legislatívnymi povinnosťami na úseku nakladania s komunálnym odpadom, ako je najmä finančne náročná úprava odpadu pred skládkovaním. Ďalšou legislatívnou povinnosťou je zabezpečiť pre individuálnu bytovú výstavbu nulovú donáškovú vzdialenosť pre triedené odpady. V nasledovných rokoch je možné uvažovať o podpore individuálneho zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností, a to napr. poskytnutím vedierok do každej domácnosti. Uvažuje sa aj o zriadení centra opätovného použitia vecí.

Detské ihriská, pieskoviská, mobiliár

Úlohou obce je vytvárať a udržiavať vhodné podmienky pre zdravý spôsob života obyvateľov. Detské ihriská, pieskoviská a mobiliár predstavujú dôležitý prvok v rámci voľnočasových aktivít obyvateľov mesta rôznych vekových kategórií nakoľko značnou mierou prispievajú k pozitívnemu rozvoju fyzického a duševného zdravia.

Mestské detské ihriská a pieskoviská predstavujú ideálny priestor pre rozvoj detskej motoriky a socializácie, sú spojené s hrou, tréňovaním obratnosti a v neposlednom rade tu dochádza aj k získavaniu základných návykov spoločenského správania. Preto je údržba, rekonštrukcia a starostlivosť o existujúce mestské detské ihriská a pieskoviská, ako aj budovanie nových detských ihrísk jednou z významných priorít mesta. Zároveň sa mesto orientuje na výmenu zastaralých herných prvkov tak, aby všetky verejné detské ihriská boli moderné a bezpečné, a aby spĺňali všetky platné legislatívne požiadavky a technické normy.

Zámerom obce je, aby boli verejné detské ihriská dostupné čo najširšej verejnosti a zároveň lokalizované rovnomerne s ohľadom na demografickú situáciu t.j. optimálne rozmiestnenie podľa územného a demografického členenia. Nezanedbateľný dôraz dáva obec aj na budovanie inkluzívnych detských ihrísk a dopĺňanie inkluzívnych herných prvkov v rámci už existujúcich detských ihrísk, teda prispôbenie detských ihrísk deťom so všetkým úrovňami telesných a mentálnych schopností.

V obci sa nachádza 79 detských ihrísk, na ktorých sa počas roku 2021 priebežne vykonávali opravy herných prvkov a mobiliáru. Na detských ihriskách sa osadilo celkovo 30 nových herných prvkov, okrem toho sa podľa potreby vymieňali aj poškodené tabule s prevádzkovým poriadkom, či zničené odpadkové koše, ktoré sú súčasťou každého detského ihriska. Zároveň sa v meste nachádza aj 68 verejných pieskovísk, ktoré boli počas roka od 1. marca do 30. novembra pravidelne čistené, prekopávané, prehrabávané a polievané v zmysle legislatívnych pokynov, nakoľko mesto prísne dbá na hygienu pieskovísk tak, aby piesok v pieskovisku neprekročil prípustné množstvo vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia.

Mestský mobiliár predstavuje neopomenuteľnú súčasť života v meste. Na pozemkoch vo vlastníctve mesta sa nachádza na verejných priestranstvách 1500 kusov lavičiek. V roku 2021 sa osadilo v meste 39 nových betónových lavičiek a zakúpilo sa 10 nových prenosných liatinových lavičiek na Námestie SNP. Medziročne stúpol počet nových osadených lavičiek o 25, pretože mesto eviduje narastajúci dopyt zo strany obyvateľov. Celkovo sa vykonalo 401 opráv častí mobiliáru.

Základné údaje - Detské ihriská a mobiliár v meste

	Rok 2021
Vymenené časti mobiliáru	401 ks
Nové betónové lavičky	39 ks
Vymenené herné prvky na detských ihriskách resp. ich súčasti	30 ks
Objem vymeneného piesku	28 m ³

Priority, ktorými sa Mesto Banská Bystrica riadi:

- dostupnosť zariadení a ich bezpečné užívanie,
- dodržiavanie platnej legislatívy pri budovaní a údržbe voľnočasových zariadení,
- odstraňovanie nevyhovujúcich herných prvkov a ich výmena za nové, spĺňajúce platnú legislatívu,
- centralizácia detských ihrísk,
- odstraňovanie nedostatkov zistených kontrolnou činnosťou,
- budovanie inkluzívnych detských ihrísk a dopĺňanie inkluzívnych detských prvkov v rámci už existujúcich detských ihrísk.

Významné projekty a investície v roku 2021

- Vybudovanie detského ihriska vo vnútrobloku Sitnianska
- Vybudovanie detského ihriska vo vnútrobloku Tulská

- Detské ihrisko na Slnačnej 13
- Doplnenie lavičiek na Námestí SNP, na Radnici, v Dolnej ulici a v Parku pod Pamätníkom
- Radvanská komunitná záhrada – zabezpečenie lavičiek pre potreby projektu
- Výroba a dodávka prenosných lavičiek do materských škôl
- MŠ Tatranská – zriadenie nového pieskoviska
- Komplexná starostlivosť o existujúce verejné detské ihriská a pieskoviská
- Komplexná starostlivosť o detské ihriská v materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Plánované aktivity v roku 2022:

- Modernizácia a dopĺňanie herných prvkov a dopadových plôch na detské ihriská v materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica zo štátnej dotácie
- Realizácia projektu inkluzívneho detského ihriska na Radvanskej 29
- Detské ihrisko Rudohorská – osadenie lavičiek
- Detské ihrisko Rakytovce - doplnenie herného prvku a výmena vahadlovej hojdačky
- Detské ihrisko Ľ. Ondrejova – vybudovanie nového mestského ihriska
- Detské ihrisko T. Vansovej - doplnenie herného prvku
- Detské ihrisko Poľná 19 - osadenie nového herného prvku
- Doplnenie dopadových plôch pod herné prvky na verejných detských ihriskách v zmysle technických noriem
- Kalinčiakova 9-16 - osadenie nových lavičiek
- Tatranská 3 - osadenie novej lavičky
- Bernoláková 48 - osadenie novej lavičky
- Starohorská 39 a 45 - osadenie nových lavičiek
- Partizánska cesta 14-20 - oprava poškodeného zábradlia a osadenie prenosných lavičiek
- Údržba existujúcich detských ihrísk na verejných priestranstvách
- Údržba existujúcich detských ihrísk v materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Správa a údržba verejnej zelene, deratizácia, údržba vodných tokov

Zabezpečenie správy a údržby verejnej zelene v obci

V zmysle zákona č. 369/1992 Zb. o obecnom zriadení Mesto Banská Bystrica zabezpečuje na udržanie zdravých životných podmienok údržbu verejných priestranstiev v rámci zelene. Mesto túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta, ktorá spočíva hlavne v starostlivosti o trávniky, kvetinovej výsadbe, náhradnej výsadbe a ošetrovaní drevín.

Od apríla do októbra prebieha starostlivosť o trávniky, čo zahŕňa kosenie trávy a pohrabanie pokosenej trávy na verejných priestranstvách, na sídliskách, na detských ihriskách, ale aj v materských škôlkach a na cintorínoch v celkovej výmere 3 167 458 m². V rámci starostlivosti o trávniky sa počas roku 2021 pokosilo v priebehu 127 dní spolu 6 562 594 m². Počet kosieb sa pohyboval od ôsmich kosieb na najfrekventovanejších miestach v centre mesta, po dve kosby v extraviláne mesta, hlavne popri cestách a svahovitých plochách, extenzívne využívaných plochách na okraji sídlisk. V rámci údržby zelených plôch bola vykonávaná likvidácia invázných rastlín. Táto činnosť vyplýva mestu zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Náročnosť údržby trávnatých plôch zvyšuje profil terénu, kde veľká časť je na svahoch. Tento problém je hlavne v Sásovej, na Fončorde a čiastočne aj v Radvani. V rámci údržby trávnatých plôch sa vykonáva kosenie výbehov pre psov v Sásovej a v Podlaviciach, oddychovo-rekreačných zón v Sásovskej doline, Laskomerskej doline a pri Medokýši na Štiavničkách.

K údržbe drevín radíme tiež orezávanie živých plotov a krov. V roku 2021 sa ošetrilo 37 114 m² živých plotov a 11 195 ks krov. Okrem toho boli upravované rezom najmä tie kroviny, ktoré obmedzovali

priechodnosť ciest a chodníkov, alebo v obytných zónach poškodzovali opláštenie bytových domov. Súčasťou je úprava korún stromov, ktoré lemujú chodníky na sídliskách, dotvárajú vzhľad námestia a takisto zelené plochy v meste. Minulý rok sa ošetril rekordný počet stromov, a to až 178 stromov. V roku 2021 sa z riadnych výrubových rozhodnutí vyrúbalo 211 kusov vzrastlých stromov, hlavne z pohľadu zlého zdravotného stavu drevín. Výrazným zásahom do stromovej vegetácie bola veterná smršť, ktorá zasiahla Banskú Bystricu dňa 17.08.2021 a ktorá spôsobila značné škody na stromoch. Celkovo bolo po kalamite ošetrovaných viac ako 500 stromov, ktoré sa podarilo zachrániť odborným orezom. Bohužiaľ úplne zlomených alebo vyvrátených bolo ďalších približne 500 stromov.

Významnú časť tvorí kvetinová výzdoba, ktorá skrášľuje námestia, križovatky, kruhové objazdy a parky. Kvetinových záhonov vrátane výsadiieb na kruhových objazdoch je rozmiestnených v centre mesta 2 248 m². V užšom a širšom centre mesta sa ZAaRES stará o 1 449 m², na sídliskách Radvaň, Fončorda a Kremnička o 633 m² a na sídlisku Sásová o 166 m² záhonov. V priebehu roka 2021 sa na týchto záhonoch vysadilo vyše 185 900 kusov kvetov.

Deratizácia

Tak ako každoročne, aj v roku 2021 prebehla celomestská deratizácia v meste Banská Bystrica, a to dvakrát ročne, na jar a na jeseň. Okrem týchto zásahov bolo potrebné vykonávať aj operatívne zásahy v letnom období, čo môžeme pripisovať k čoraz častejším slabým zimným obdobiam resp. klimatickým zmenám. Výkon deratizácie sa sústredil najmä na verejné priestranstvá. Súčasne sa vykonávala deratizácia vybraných častí splaškovej a dažďovej kanalizácie, ktorú si zabezpečujú ich správcovia. Počas výkonu deratizácie za uplynulý rok bol zistený stredný, v niektorých lokalitách až veľký výskyt hlodavcov. Počet zásahov vzrástol na 139.

Ďalšou činnosťou v rámci deratizácie bolo vykonávanie dezinfekčných a dezinsekčných prác v materských školách, sociálnych zariadeniach a pod. V roku 2021 prebehlo 9 dezinsekčných zásahov, a to predovšetkým v materských školách.

Údržba vodných tokov

Na území mesta Banská Bystrica sa nachádza alebo ním prechádza 11 vodných tokov. Z toho najväčším vodným tokom je rieka Hron a ostatné majú charakter potokov. Mesto Banská Bystrica malo v správe do roku 2014 dva vodné toky – Rudlovský potok a tok Udurná. Mesto na Rudlovskom potoku zabezpečuje údržbu na miestach, kde tok vchádza do podzemnej časti, pričom v roku 2021 túto údržbu vykonalo trikrát.

Spoločenské zvieratá

Úlohou obce v danej oblasti je ochrana obyvateľov mesta pred možným napadnutím zo strany voľne sa pohybujúcich spoločenských zvierat rovnako ako aj ochrana opustených zvierat. Za týmto účelom bola v roku 2004 zriadená prevádzka Karanténnej stanice pre spoločenské zvieratá so sídlom vo Zvolene, ktorej poslaním je poskytnúť dočasné prístrešie a starostlivosť zabehnutým, túlavým a opusteným spoločenským zvieratám - psom a mačkám. Karanténna stanica slúži pre potreby miest Banská Bystrica a Zvolen a je pod kontrolou Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Zvolen.

Obec je povinná zabezpečiť odchyt túlavých zvierat na území obce a ich umiestnenie do karanténnej stanice alebo útulku pre zvieratá prostredníctvom osoby schválenej na odchyt túlavých zvierat. Obec je taktiež povinná prevziať túlavé zviera nájdené na území obce od nálezcu a umiestniť ho v karanténnej stanici alebo útulku pre zvieratá. Obec zabezpečuje starostlivosť o túlavé zviera od okamihu jeho prevzatia a po tom, ako nadobudne vlastníctvo k zvieratu, môže aj bezodplatne previesť vlastníctvo zvieratá na karanténnu stanicu alebo útulok pre zvieratá. Ak nálezca odovzdá túlavé zviera priamo karanténnej stanici alebo útulku pre zvieratá, karanténna stanica alebo útulok pre zvieratá sú povinné o prevzatí zvieratá upovedomiť obec, na území ktorej bolo zviera nájdené a zaregistrovať túlavé zviera do registra odchytených túlavých zvierat. V karanténnej stanici, útulku pre zvieratá a v stanici pre zvieratá môže byť umiestnené aj zviera, ktoré bolo zaistené orgánmi činnými v trestnom

konaní na účely trestného konania najmä v prípadoch týrania zvieratá, zvieratá, ktoré bolo predmetom nelegálneho obchodovania, zvieratá, ktoré spôsobilo ujmu na živote, zdraví alebo majetku alebo zvieratá zadržaného počas výkonu veterinárnej kontroly. O umiestnení zvieratá v karanténnej stanici, v útulku pre zvieratá alebo v stanici pre zvieratá rozhoduje veterinárny inšpektor pri kontrole na mieste.

Finančné a nefinančné ukazovatele

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá sa nachádza na adrese Unionka 17 Zvolen, má kapacitu 60 voliér a slúži pre potreby miest Banská Bystrica a Zvolen. Zmluvu o umiestnení odchytených túlavých zvierat má Mesto Banská Bystrica aj s obcou Kováčová.

Počty odchytených a adoptovaných spoločenských zvierat v roku 2021	
	SPOLU
Počet odchytených psov	56
Počet adoptovaných psov	56
Počet odchytených mačiek	25
Počet adoptovaných mačiek	0

Počet adopcií ovplyvnilo aj uzatvorenie karanténnej stanice pre verejnosť počas pandémie COVID-19.

Karanténna stanica poskytuje bezplatné odborné konzultácie v kynologickej problematike v zmysle platnej legislatívy pre občanov. V spolupráci so Štátnou ochranou prírody a Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou BB, ZV usmerňuje občanov v prípade podozrenia na týranie zvierat, napr. o veci ako postupovať, ako a kam podať podnet a podobne.

Formou darovacej zmluvy získala Karanténna stanica pre potreby zariadenia finančnú čiastku v sume 1 000 Eur. Občania po dohode so zamestnancami nosia aj naďalej do zariadenia použité deky, plachty a osušky. Od občanov obdržalo zariadenie granulované krmivo pre ustajnené zvieratá v objeme približne 3 000 kg/rok.

Uskutočnené akcie v roku 2021:

V roku 2021 v tomto zariadení prebehla:

- komplexná oprava 3 ks starších drevených búd a zakúpenie 3 ks nových búd pre psy
- pre potreby zamestnancov KS ZV bola zakúpená špeciálna odchyťová tyč
- bolo vykonané vysokotlakové čistenie kanalizačného potrubia v KS ZV
- bola vykonaná oprava elektroinštalácie v budove KS ZV

Okrem vyššie uvedeného bola vykonaná aj oprava oplatenia venčoviska na Tatranskej ul. v Banskej Bystrici.

Plánované investície a aktivity v roku 2022 a nasledujúcich rokoch

- komplexné zastrešenie voliér v sekcii B.

Na území miest Banská Bystrica a Zvolen je vysoký počet psov v rámci ich nekontrolovaného chovu v rómskych osadách. Odchyty takýchto zvierat sú pre mestá záťaž, ako finančná, tak aj materiálna, a v konečnom dôsledku nie sú riešením, pretože sa tým neznižuje ich celkový počet. Pokiaľ nie je legislatívne zamedzené ďalšiemu nekontrolovanému rozmnožovaniu, je to len dočasné riešenie. Riešením by bolo zavedenie kastračného a sterilizačného programu pre takéto zvieratá podporené štátom, prípadne podobne ako máme pri voľne žijúcich mačkách občianskym združením.

Menšie obecné služby - aktivačné práce

Úlohou obce je zabezpečenie čistoty verejných priestranstiev formou menších obecných služieb, ktoré Mesto vykonáva prostredníctvom aktivačných pracovníkov a odsúdených v rámci trestu povinnej práce. Činnosti sa vykonávajú na základe dohôd a zmlúv uzatvorených medzi Mestom BB a ÚPSVaR v BB, resp. Okresným súdom v Banskej Bystrici. Počty aktivačných pracovníkov sa počas kalendárneho roka neustále menili. Ich pracoviskom sú zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta, MsÚ v BB a časť pracovníkov je umiestnená v teréne, kde zabezpečujú hlavne poriadok a odstraňovanie malých „čiernych skládok“ na verejných priestranstvách. Dopad na počet pracovníkov v roku 2021 mala pandemická situácia.

Prostredníctvom využitia aktivačných prác je pre rok 2022 cieľom:

- podpora udržiavania pracovných návykov uchádzačov o zamestnanie formou menších obecných služieb najmä v rómskych osadách na Cementárenskej ulici a v Podlaviciach,
- zlepšenie tvorby a ochrany, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov mesta,
- pomoc pri mimoriadnych udalostiach a odstraňovaní ich následkov,
- hrabanie, zber drobného komunálneho odpadu, udržiavanie poriadku na stojiskách nádob na komunálny odpad, príprava nadrozmerného odpadu na odvoz a pod.

Investičná a rozvojová činnosť mesta

Odbor rozvojových aktivít Mesta Banská Bystrica zabezpečuje úlohy v investičnej činnosti, organizuje a riadi projektové práce a činnosti. Spolupracuje pri príprave koncepcií a projektových zámerov mesta s organizačnými útvarmi MsÚ a s externými partnermi projektov. Tvorí koncepcie, riadi a koordinuje činnosť oddelení organizačne začlenených do odboru s cieľom podpory rozvojových aktivít mesta. Člení sa na:

- Oddelenie investičnej výstavby a riadenia projektov,
- Oddelenie verejného obstarávania a nákupu.

V rámci **Oddelenia investičnej výstavby a riadenia projektov** (ORA IP) pripravuje aktualizáciu a vyhodnotenie plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (PHSR), zároveň zabezpečuje súlad PHSR s odvetvovými koncepciami rozvoja v meste a s vyššími rozvojovými dokumentami. Koordinuje činnosti zúčastnených subjektov pri príprave projektov rozvoja, zameraných na získavanie nenávratných finančných zdrojov mimo rozpočtu mesta. Na úseku projektového manažmentu zodpovedá za prípravu rozvojových aktivít mesta, vytvára možnosti spolupráce pri tvorbe a realizácii rozvojových zámerov mesta a vyhľadáva mimorozpočtové zdroje financovania projektov. Koordinuje realizáciu projektov, na ktoré bolo schválené spolufinancovanie z EÚ fondov a iných grantov, kde je žiadateľom Mesto Banská Bystrica. V rámci projektovej prípravy realizácie stavieb oddelenie zabezpečuje podklady, žiadosti a prieskumy potrebné na vypracovanie dokumentácie, vypracováva opis predmetu obstarania do súťažných podkladov pre verejné obstarávanie a pre zabezpečenie prípravnej a projektovej dokumentácie. Počas realizácie projektu zodpovedá za dodržiavanie podmienok stavebných povolení po dobu realizácie stavby a zabezpečuje prípravu podkladov pre vydanie kolaudačného rozhodnutia. V oblasti nákladovej kontroly oddelenie investičnej výstavby kontroluje rozpočty projektov, kontroluje cenové údaje, fakturáciu stavebných prác a zabezpečuje likvidáciu faktúr podľa skutočne vykonaných prác.

Na úseku **Oddelenia verejného obstarávania a nákupu** (ORA VO) metodicky riadi a usmerňuje proces verejného obstarávania v podmienkach MsÚ, vyhlasuje obstarávanie zverejnením vo vestníku pre VO, vypracováva a dohliada na prípravu podkladov a na ich distribúciu uchádzačom. Zabezpečuje vypracovanie odpovedí na otázky k súťažným podkladom, priebeh otvárania obálok s ponukami a spracovanie následného záznamu. Zodpovedá za spracovanie výsledkov vyhodnotenia a vyhotovenie zápisnice o vyhodnotení ponúk, uzatvorenie zmluvy s víťazným uchádzačom a archiváciu dokladov. Vypracováva plán verejného obstarávania a zodpovedá za zverejňovanie všetkých relevantných informácií v procese verejného obstarávania.

V roku 2021 sa Oddeleniu investičnej výstavby a riadenia projektov darilo naplňovať ciele v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Banská Bystrica (ďalej len PHSR) a jeho aktualizovaným Akčným plánom pre roky 2015 – 2023 vo viacerých oblastiach, nielen v prípravnej ale aj v realizačnej fáze. Celkový počet investičných a neinvestičných projektov realizovaných v r. 2021 bol 65, z toho 8 ich bolo ukončených úplne.

PROGRAM PHSR	POČET REALIZOVANÝCH PROJEKTOV ZA R. 2021	POČET UKONČENÝCH PROJEKTOV ZA R. 2021
Program Vzdelávanie	14	0
Program Doprava a technická infraštruktúra	31	4
Kultúra, šport, voľný čas a mládež	3	1
Program Sociálny rozvoj a bývanie	2	0
Program Životné prostredie	13	1
Projekty mimo PHSR	2	2
SPOLU	65	8

Oddelenie investičnej výstavby a riadenia projektov podalo v priebehu roka 6 žiadostí na získanie mimorozpočtových zdrojov, z ktorých k dnešnému dňu boli 4 schválené. V rámci Operačného programu Životné prostredie to boli financie na vykonanie energetického auditu verejných budov a prípravu projektu garantovanej energetickej služby. Nenávratný finančný príspevok z Integrovaného regionálneho operačného programu Mesto Banská Bystrica získalo na vybudovanie Mestskej cyklistickej trasy Hušták – Kráľová, Vetva B – cyklotrávka ponad R1. Ďalšie finančné prostriedky sa Mestu podarilo získať na vybudovanie detského bezbariérového ihriska a na obnovu Medeného hámra z podprogramu Komplexná obnova národných kultúrnych pamiatok s prioritou ochrany a obnovy.

Uskutočnené významné projekty, investície v roku 2021

V roku 2021 Odbor rozvojových aktivít pokračoval v realizácii projektov zameraných na rozvoj mesta. Dôležitou súčasťou mestskej infraštruktúry sú mestské komunikácie a chodníky, pričom stav niektorých vyžadoval komplexnú rekonštrukciu. Najdôležitejšie úseky vyžadujúce opravu boli vybrané v rámci zrealizovanej diagnostiky stavu komunikácií. Po procese verejného obstarávania boli vybraní zhotovitelia na dodanie projektových dokumentácií a následne na dodanie samotnej rekonštrukcie vybraných miestnych komunikácií. V roku 2021 sa podarilo úspešne ukončiť rekonštrukciu miestnej komunikácie Horná ulica s celkovou zrekonštruovanou plochou 2 650m², Partizánskej cesty s plochou 10 450m² a miestnej komunikácie Javornícka ulica s rozlohou 5 560m². Zahájené boli aj práce na rekonštrukcii miestnej komunikácie Hutná ulica, príslušných chodníkov a nových chodníkov popri štadióne, pričom ukončenie vrátane vyhotovenia dopravného značenia je naplánované v roku 2022. Uvedené opravy boli financované z vlastných zdrojov mesta a z úverových zdrojov.

V roku 2021 na verejnom priestranstve na Námestí Štefana Moysesu pribudla nová socha panovníka Bela IV., ktorý sa v roku 1255 pričínal o to, že Mesto Banská Bystrica získalo mestské výsady. Realizácii diela predchádzalo vytvorenie ideového návrhu modelu sochy kráľa Bela IV. o veľkosti 85 cm z epoxidu, ktorý sa stal predlohou pre samotnú sochu. Nasledoval proces tvorby sochy pozostávajúci z vymodelovania sochy z hliny, jej odlatie do sadry a výsledkom celého procesu je bronzová socha v celkovej výške 247 cm umiestnená na žulovom podstavci. Z väčšej časti bola socha financovaná z dobrovoľnej zbierky fyzických a právnických osôb a obyvateľov mesta, dotáciou prispela aj spoločnosť

Bethlen Gábor Alap, ktorá podporuje maďarských občanov žijúcich na Slovensku, a čiastočne bola financovaná z vlastných zdrojov mesta.

V záujme Mesta Banská Bystrica bolo vytvoriť strategický rámec pre elektroenergetiku na území mesta, ktorý bude z dlhodobého hľadiska záväzný nielen pre mesto, ale aj pre ostatné organizácie, preto bola v minulom roku vypracovaná *Koncepcia rozvoja mesta Banská Bystrica v oblasti elektrickej energie*. Jedným z jej cieľov je decentralizovaná lokálna výroba elektrickej energie s použitím batériových systémov a druhým je tvorba infraštruktúry pre elektromobilitu.

Významnou investíciou pre potreby obyvateľov mesta Banská Bystrica bolo aj dlhodobo očakávaná rekonštrukcia mosta cez rieku Hron v mestskej časti Iliaš, ako aj premostenie potoka Bystrica v mestskej časti Jakub. Premostenie v Jakube sa podarilo v minulom roku aj ukončiť.

Boli zahájené stavebné práce na Mestskom mládežníckom štadióne v Radvani a ich ukončenie je plánované v roku 2022.

Plánované projekty v roku 2022

Okrem dokončenia Mestského mládežníckeho štadiónu sa obyvatelia mesta Banská Bystrica môžu tešiť na zrekonštruované vnútrobloky na sídliskách Sásová a Fončorda. Na obidva vnútrobloky sa podarilo získať nenávratné finančné prostriedky z Integrovaného regionálneho operačného programu a ich rekonštrukcia prispeje k zlepšeniu environmentálnych aspektov v meste prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku.

V roku 2022 je naplánované zahájenie prác na projekte Modernizácia cestnej dopravnej signalizácie križovatiek na ceste I/66, ktorej cieľom je vybudovať najmodernejší systém inteligentného riadenia dopravy pomocou cestnej dopravnej signalizácie na piatich križovatkách v meste Banská Bystrica v úseku cesty I/66 podľa najmodernejších európskych kritérií.

Nadalej budú prebiehať prípravné práce v spracovaní projektovej dokumentácie na mestské cyklistické trasy vrátane vysporiadania pozemkov a vyjadrení potrebných subjektov v zmysle platnej legislatívy pre vydanie územných rozhodnutí a stavebných povolení, čo predstavuje administratívne a časovo náročné spracovanie.

Na rok 2022 sú plánované rozsiahle rekonštrukcie mestských komunikácií, a to v úsekoch Tajovského – J. Kráľa, Lazovná – J. Bottu a Bakossova – Štefana Moysesu. Súčasne sa pokračuje v projektovaní cyklotrás na úsekoch Hušták – Kráľová a Hušták – Senica. V roku 2022 začne výstavba finančne a technicky náročného diela – cykloávka ponad R1, ktorá je súčasťou cyklotrasy Hušták – Kráľová, vetva B.

Šport

Mesto Banská Bystrica utvára podmienky na rozvoj telesnej kultúry, najmä na rozvoj športu pre všetkých, mládežníckeho športu, školského športu, výkonnostného a vrcholového športu, a podporuje organizovanie verejných športových podujatí. Obyvateľom mesta boli a sú športové aktivity veľmi blízke. V roku 2017 získala Banská Bystrica titul Európske mesto športu 2017, nesie názov mesto olympijských víťazov a v roku 2022 sa stane dejiskom najväčšieho športového podujatia na Slovensku – Európskeho olympijského festivalu mládeže (ďalej len „EYOF“) 2022.

Kompetencie mesta v oblasti športu:

- podieľa sa na výbere a príprave športových talentov,
- podporuje organizovanie športových podujatí miestneho významu,
- utvára podmienky na rozvoj športu pre všetkých,
- podporuje športovú aktivitu zdravotne postihnutých občanov,
- podporuje iniciatívy v rámci telesnej kultúry zamerané na ochranu prírody,
- kontroluje účelnosť využívania finančných prostriedkov poskytnutých na telesnú kultúru,
- spolupracuje s občianskymi združeniami, obcami a inými právnickými a fyzickými osobami, ktoré pôsobia v oblasti telesnej kultúry.

Mesto v zmysle zákona o športe pri výkone samosprávy:

- vypracúva koncepciu rozvoja športu v meste,
- podporuje výstavbu, modernizáciu, rekonštrukciu, údržbu a prevádzkovanie športovej infraštruktúry v obci v spolupráci so športovými organizáciami,
- zabezpečuje využívanie športovej infraštruktúry v základných školách, ktorých je zriaďovateľom a športovej infraštruktúry vo vlastníctve alebo v správe mesta na šport pre všetkých so zameraním na mládež,
- oceňuje športovcov, športové kolektívy a športových odborníkov pôsobiacich v meste.

Oddelenie športu v rámci pracovnej činnosti v roku 2021 spolupracovalo so športovými klubmi, občianskymi združeniami, obcami a inými právnickými a fyzickými osobami v oblasti telesnej kultúry. Poskytovalo poradenstvo športovým subjektom a jednotlivcom v oblasti športu v zmysle platnej legislatívy (Zákona č. 440/2015 o športe Z. z. a Zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí).

V roku 2021 oddelenie športu koordinovalo tvorbu strategického **dokumentu Koncepcia rozvoja športu mesta Banská Bystrica na roky 2021 – 2027**, v rámci ktorej bol definovaný strategický cieľ mesta v oblasti športu. V uvedenom období bude úlohou mesta zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj športu, po ekonomickej, inštitucionálnej, infraštruktúrnej a spoločenskej stránke. Ekonomický a spoločenský rozvoj bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, materiálnych, inštitucionálnych a prírodných zdrojoch. Hlavnú podporu bude mesto sústreďovať do oblasti „športu pre všetkých,“ ktorý vytvára najlepšie predpoklady pre zapojenie čo najširšej verejnosti. Zároveň bude podporovať výstavbu športovej infraštruktúry, ktorá prináša najlepšie synergické efekty - aktívne trávenie voľného času čo možno najväčšej skupiny obyvateľstva a pozitívny vplyv na iné oblasti života (zdravie, kriminalita, životné prostredie). Významnou súčasťou bude podpora organizovaného výkonnostného a vrcholového športu. Mesto bude podporovať športy s najväčšími aktívnymi členskými základňami a najlepšimi športovými výsledkami, bude podporovať budovanie efektívneho systému športovej prípravy od útleho veku až do dospelosti. Mesto sa sústreďí na doplnenie športovej infraštruktúry podľa reálneho dopytu aktívne športujúcej verejnosti a

Prehľady o poskytnutých dotáciách sú zverejnené na webovej stránke mesta:

[CG eGOV - Dotácie \(banskabystrica.sk\)](http://banskabystrica.sk)

Kalendár podujatí a projektov mesta Banská Bystrica je zvereinený na webovej stránke mesta:

<https://cdn.banskabystrica.sk/2020/12/Kalend%C3%A1r-podujat%C3%AD-a-projektov-v-Banskej->

Callový úrčok finančných prostriedkov poskytnutých na rodinný život v forme dotácií v zozni

Ai nespriek vnútorných síl porovnávajúcich namerané hodnoty s teoretickými, Oddelenie žiaru MŕÚ koordinovalo s

realizovalo **tradičné mestské športové podujatia** ako napr. Najlepší športovci mesta Banská Bystrica

kalokagatia, Žiacka chodecká liga a ostatné. V rámci prednášky s názvom „Výživa pre energiu a výkon“ sa účastníci mohli dozvedieť ako prostredníctvom zdravej výživy možno vylepšiť svoj životný štýl. V rámci Akadémie európskeho seniora si banskobystrickí seniori mohli zmerať svoje sily na obľúbenej Športovej olympiáde seniorov. V dôsledku protiepidemiologických opatrení nebolo možné organizovanie Olympijských festivalov detí mesta, Športovej olympiády detí materských škôl o Putovný pohár primátora mesta Banská Bystrica, ani obľúbenej Banskobystrickej plaveckej 24-hodinovky.

Oddelenie športu v roku 2021 participovalo na významných **medzinárodných športových podujatiach** ako Banskobystrický maratón, Svetový pohár FIS v behu na kolieskových korčuliach, Majstrovstvá SR v orientačnom behu, SP PUMPCUP 2021, Dracula Fight Night, SOFTIP – Trojkráľový večerný beh, Beh od Tatier k Dunaju, Beh na Urpín, Šachový turnaj OPEN BB, Majstrovstvá Slovenska v chôdzi na 35 km, Majstrovstvá Slovenska v skokoch na lyžiach a severskej kombinácii a charitatívne športové podujatie „Káčer na bicykli“. Prebiehali športové extraligové súťaže profesionálnych klubov, aj II.-ligové futbalové súťaže a iné.

Mesto Banská Bystrica v roku 2021 vytváralo podmienky pre podporu zdravého spôsobu života občanov formou poskytnutia zľavneného vstupného pre návštevníkov krytej **plavárne**, a to formou dotácie na krytú plaváreň poskytnutú mestskej obchodnej spoločnosti MBB a. s. Pandemická situácia a s ňou spojené protipandemické opatrenia nepriali v roku 2021 žiakom základných škôl, ktorí sa nemohli v plnej miere zúčastniť na projektoch Odstraňovania plaveckej negramotnosti žiakov ZŠ a korčuliarskej negramotnosti žiakov ZŠ.

Ďalej poskytovalo príspevky ZAaRESu na **údržbu bežeckých lyžiarskych tratí**, ktoré boli pravidelne upravované a zasnežované na okruhu v areáli zimných športov na kúpalisku na Štiavničkách, ako aj v Kremnických vrchoch (Králiky, Skalka, Kordíky, Horné Pršany, Králiky – bežecký areál), Starohorských vrchoch (okruhy okolo Jesenskej skaly, Šachtíciok, Donovaly), vo Veľkej Fatre (sedlo Malý Šturec – cesta na Kráľovu studňu) a podobne.

Oddelenie športu spolupracovalo so športovými subjektmi na území mesta, centrami voľného času, na základe vzájomnej spolupráce dopĺňalo databázu športových inštitúcií a aktualizovalo webovú stránku mesta v oblasti športu, zabezpečovalo propagáciu športových podujatí na webových portáloch mesta. Oddelenie športu viedlo evidenciu oznámení o konaní športových podujatí, poskytovalo odborné poradenstvo organizátorom športových podujatí a vykonávalo kontrolnú činnosť v zmysle Zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí. Spolupracovalo pri tvorbe projektov a výziev v oblasti športu. Podieľalo sa na vyhodnotení akčného plánu za rok 2021 v rámci PHSR. Oddelenie športu vo veľkej miere prispievalo pri organizovaní športových podujatí aj nefinančným plnením, a to hlavne propagovaním podujatí na webových portáloch mesta, bezplatným výlepom plagátov na výlepných plochách mesta, propagovaním podujatí v Radničných novinách. Ďalej poskytovaním propagačných predmetov a materiálov mesta ako cien pre víťazov alebo návštevníkov podujatia prispievalo k budovaniu pozitívneho imidžu mesta.

Realizované projekty v roku 2021

Oddelenie športu v roku 2021 realizovalo projekt financovaný z participatívneho rozpočtu s názvom „*Radšej parkour a workout ako mobil v ruke*“. V rámci projektu bolo vybudované workout- parkourové ihrisko na Severnej ulici, ktoré umožňuje cvičiť všetkým vekovým skupinám s vlastnou váhou v exteriéri. Ďalej bolo v rámci projektu „*Zo smetiska ihrisko*“ vybudované ihrisko na Sadovej ulici. Prostredníctvom poskytnutia finančného príspevku pre príspevkovú organizáciu ZAaRES mesto financovalo v roku 2021 obnovu ihriska Rudohorská a taktiež vybudovanie bicrosového ihriska na Fončorde.

Počas celého roku 2021 sa oddelenie športu aktívne zapájalo do **mestskej lokálnej iniciatívy pre otvorené vládnutie OGP**, v rámci ktorej sa podieľalo na stanovení záväzkov a aktivít v rámci projektu,

ako aj pri plánovaní strategického dokumentu SPR Banská Bystrica – Brezno v spolupráci s BBSK a Integrovanej územnej stratégie FMO Banská Bystrica.

V roku 2021 sa Mesto Banská Bystrica intenzívne pripravovalo na letný Európsky olympijský festival mládeže (EYOF 2022). V súvislosti s organizovaním Európskeho olympijského festivalu mládeže v roku 2022 v Banskej Bystrici oddelenie športu participovalo na zabezpečení prípravných procesov a sprievodných podujatí počas celého roku 2021. Počas letných mesiacov napríklad participovalo na podujatí „1 rok do EYOF 2022“, ktoré sa tešilo veľkej návštevnosti a vyvrcholilo slávnostným ohňostrojom.

Plánované projekty v roku 2022

V roku 2022 sa Banská Bystrica stane dejiskom 16. ročníka letného **Európskeho olympijského festivalu mládeže 2022 (EYOF 2022)**, ktoré je najväčším európskym multišportovým podujatím pre mladých športovcov vo veku od 14 do 18 rokov, pod záštitou Medzinárodného olympijského výboru. Zúčastní sa ho okolo 3 500 športovcov zo 48 krajín, ktorí budú súťažiť v 10 športových disciplínach. Dejiskom EYOF 2022 sa Banská Bystrica stane od 24. júla do 30. júla 2022.

Aj v roku 2022 Mesto bude podporovať športové subjekty dotáciami v zmysle platnej legislatívy za účelom podporiť pravidelnú športovú činnosť športových klubov a občianskych združení. Zároveň bude podporovať športové a komunitné podujatia a reprezentáciu mesta doma aj v zahraničí. Oddelenie športu každoročne podporuje športové aktivity zdravotne postihnutých športovcov, ako napr. Handi Open a rôzne charitatívne a benefičné podujatia, a nebude tomu inak ani v roku 2022.

V roku 2022 Mesto spustí prevádzku **Mestského mládežníckeho štadiónu** na Sládkovičovej ulici. Futbalový štadión budú využívať na tréningovú činnosť a zápasy futbalistov zo všetkých futbalových klubov na území mesta. Moderný komplex bude slúžiť aj na organizáciu športových podujatí a súťaží.

Ďalším pripravovaním projektom v roku 2022 je výstavba skateparku a hokejbalového ihriska na Mičinskej ceste a vybudovanie moderných športovísk v rámci vnútroblokov Sitnianska – Tatranská ulica a vo vnútrobloku na Tulskej ulici.

Cestovný ruch

Rok 2021, podobne ako predchádzajúci rok, bol poznamenaný pandémiou COVID-19. Nakoľko došlo k zatvoreniu hraníc a k obmedzeniu cestovania, oblasť cestovného ruchu postihla pandémia asi najviac. V značnej miere boli pozastavené všetky marketingové aktivity ako doma, tak aj v zahraničí a obmedzené podujatia medzinárodného významu.

Štatistické ukazovatele v cestovnom ruchu za rok 2021

Pandemická situácia v roku 2021 spôsobila prepady v sledovaných štatistických ukazovateľoch. Za okres Banská Bystrica sme v prípade počtu návštevníkov za obdobie január - november zaznamenali prepád o -26% a v prípade počtu prenocovaní taktiež prepád o -22%. Napriek pandémie záujem o Slovensko rástol, v najvyšších priečkach návštevnosti evidujeme turistov z Česka, Poľska, Maďarska, Rakúska a Nemecka. V sledovanom období vplyvom nariadení, obmedzenia cestovania a uzatvorenia hraníc počet návštevníkov z uvedených zdrojových trhov štatisticky významne poklesol. Všeobecne konštatujeme, že rok 2021 je charakteristický výrazným poklesom návštevnosti aj počtu prenocovaní, čo môžeme jednoznačne pripísať najmä pandémie a nariadeným obmedzeniam. Napriek prepadu sledovaných ukazovateľov môžeme pozitívne hodnotiť ochotu spolupracovať a hľadať spoločné riešenia, flexibilne vytvárať konkurencieschopnú ponuku a prispôbovať sa zmenám. Časť ponuky (napríklad pri podujatiach) sa presunula do online priestoru.

Dôležitou súčasťou manažmentu cestovného ruchu je činnosť informačných centier. Informačné centrá boli 4 mesiace pre verejnosť zavreté, počas ktorých fungovali prostredníctvom výdajných okienok, telefonickej a mailovej komunikácie. Pracovníčky IC, TIC a oddelenia CR vypomáhali počas pandémie na linke pomoci – „Osamelý senior“, na celoplošnom ako aj na komunitnom testovaní, zabezpečovali zdravotníkov a vytváranie odberových tímov, balili ochranné a kancelárske pomôcky a potreby, zabezpečovali tlač certifikátov a distribúciu rúšok v teréne.

Aktivity v roku 2021

Základným zámerom v roku 2021 bola efektívna tvorba udržateľných produktov formou medziregionálnej spolupráce subjektov pôsobiach v cestovnom ruchu. Hlavným cieľom projektu v regióne mala byť podpora rozvoja cestovného ruchu a sledovanie vývoja dôležitých merateľných ukazovateľov, akými sú návštevnosť a počet prenocovaní, pričom dosiahnutie tohto cieľa mali podporiť nasledovné čiastkové ciele projektu:

- a) **Marketingové aktivity zamerané na domáci trh a top zdrojové zahraničné trhy** - www.visitbanskabystrica.sk, Facebookové profily – Visit Banská Bystrica, Podujatia Banská Bystrica, instagramový profil [visitbanskabystrica](https://www.instagram.com/visitbanskabystrica), výlepy, platená inzercia, články, podujatia, veľtrhy
- b) **Zvýšenie kooperácie subjektov v rámci aj mimo regiónu pri tvorbe udržateľných produktov CR** – prepájanie nápadov a vytváranie synergického efektu pri tvorbe udržateľných produktov, organizácia stretnutí, workshopov a seminárov
- c) **Podpora udržateľných produktov CR** - zjednocovanie ponuky produktov, poskytovanie konzultačných a podporných služieb subjektom CR
- d) **Rast kvality infraštruktúry CR a služieb CR s ohľadom na debarierizáciu** - jednotlivé produktové línie regiónu sú naviazané na primárnu a sekundárnu ponuku regiónu, ktorá si vyžaduje neustále skvalitňovanie, investície a vylepšovanie. Jednou z dôležitých priorít je podporovať a prispievať k skvalitňovaniu infraštruktúry CR, ktorá je prepojená s nosnými produktmi CR v regióne (údržba turistických chodníkov, cyklotrás, tvorba jednotného

informačného systému, výstavba náučných chodníkov, rozvojové projekty a pod.), a starať sa o postupné rozširovanie debarierizačných opatrení.

Efektívnym nástrojom, berúc do úvahy obmedzené možnosti voľného pohybu a zvýšený čas trávený v online priestore, sú video a multimediálne prezentácie, online marketing na sociálnych sieťach, weboch, či informačných serveroch. Toto obdobie sa Mesto rozhodlo využiť práve na dobudovanie **produktovej línie „baníctvo“** s vysokým medzinárodným potenciálom. Náš región je zapojený do medzinárodnej Európskej Fuggerovskej cesty, spolu s destináciami v Nemecku, Taliansku a Rakúsku. Sme vnímaní ako historicky silný partner, ktorý však v porovnaní s konkurenciou nemá dostatočne vybudovaný produkt cestovného ruchu. Preto Mesto Banská Bystrica v spolupráci s OOCR Stredné Slovensko začalo v roku 2020 prípravu **zážitkovej interaktívnej expozície Thurzovsko-Fuggerovskej spoločnosti**. Expozícia bude prevádzkovaná v historickom objekte národnej kultúrnej pamiatky, v priestoroch mestského hradu – Barbakánu. Popri tradičných prezentačných technikách využije moderné technologické prvky – rozšírenú a virtuálnu realitu, 3D projekcie a ďalšie audiovizuálne pomôcky. Má tak potenciál stať sa jednou z hlavných atraktivít celého regiónu, najmä vzhľadom na fakt, že obdobná expozícia tu chýba.

Napriek prepadu sledovaných ukazovateľov môžeme pozitívne hodnotiť ochotu spolupracovať a hľadať spoločné riešenia, flexibilne vytvárať konkurencieschopnú ponuku a prispôbovať sa zmenám. Časť ponuky (napríklad pri podujatiach) sa presunula do online priestoru. Tie podujatia, ktoré bolo možné v obmedzenom režime zorganizovať, sa vyznačovali dobrou návštevnosťou aj pozitívnou spätnou väzbou. Je dôležité na týchto zisteniach stavať aj v budúcnosti.

Realizované projekty v roku 2021

- Príprava na EYOF 2022 – spolupráca s organizačným tímom
- Haštag BB – EYOF 2022
- Prípravné práce – Thurzo - Fuggerovská zážitková expozícia v priestoroch Barbakánu (virtuálne múzeum)
- Mesto kultúry 2022 – participácia na projekte s OPM-KU
- Náučný chodník Laskomer – realizácia, nový propagačný materiál k NCH
- Zľavová knižka – noví partneri, zapojenie múzeí a galérií
- Park nočnej oblohy /v spolupráci s OOCR astrobus/
- Zmodernizovanie interiéru IC
- Zastrešenie projektu „Európsky týždeň mobility“
- Cyklotoulky – spolupráca s českým internetovým portálom cyklotoulky.cz
- Kampaň „Do práce na bicykli“ a „Európsky týždeň mobility“ – aktívna účasť mesta Banská Bystrica
- Spolupráca na podujatí „Káčer na bicykli“ nadácie TA3
- Požičovňa e-bikov v Turistickom informačnom centre
- Propagácia aktivít a podujatí /Cestovný lexikón, Cestovný informátor, Kam do mesta, Radničné noviny a pod./
- Živá panoráma – spolupráca s RTVS2 – 24h priamy prenos z Banskej Bystrice v relácii holidayinfo.sk a na zahraničných profiloch
- Nový produkt CR – Históriu Thurzovsko - Fuggerovskej spoločnosti – fakultatívny výlet
- Nový propagačný materiál – „Welcome to Banská Bystrica“ v AJ a RJ
- Týždenník „Naše tipy na týždeň“ + prehľad kultúrnych podujatí na týždeň, novinky a zaujímavosti – zasielané z TIC emailom
- Zvukový sprievodca – Po stopách Dominika Skuteckého
- Projekt „Authenticity“ – význam duševného vlastníctva
- Príprava MÚZpasu – múzejno-galerijný pas za zvýhodnenú cenu, produkt zahŕňajúci spolu 8

zapojených kultúrnych inštitúcií (vrátane Thurzo – Fuggerovskej zážitkovej expozície a Hodinovej veže)

- Instagram Visit Banská Bystrica /v magazíne Čarovné Slovensko umiestnený v TOP 10 SK profilov o Slovensku/
- Živý orloj na Barbakáne
- Panoramatická pohľadnica – všetky zaujímavosti výhľadu z Hodinovej veže
- Nová turistická mapa BB a okolia
- Suvenírová 0 Eur bankovka „S nami sa nestratíte“ – všetky IC zaznačené na mape Slovenska
- Iluminácia kostola sv. Alžbety na Dolnej ulici

Plánované projekty a aktivity na rok 2022

- Spustenie Thurzovsko - fuggerovskej expozície v Barbakáne /virtuálne múzeum/
- Propagácia Thurzovsko - fuggerovskej expozície v médiách (RTVS – Slovensko v obrazoch, Televíkend, TV Regina, TA3, Rádio Lumen, Rádio Regina, Rádio Hronka)
- Živá panoráma – spolupráca s RTVS 2 – priamy prenos z Banskej Bystrice
- Zastrešenie projektu „Európsky týždeň mobility“
- Kampaň „Do práce na bicykli“
- Požičovňa e-bikov v Turistickom informačnom centre
- Projekt „Tvorivá galéria“ na Sitnianskej ulici
- Riešenie verejných grafity plôch - Rudohorská ulica
- Zvukový sprievodca (Smartguide) – Historický okruh BB, Židovský okruh, Sakrálny okruh
- Redizajn outdoorových marketingových aktivít
- EYOF 2022 – aktívna participácia počas celého podujatia, propagácia mesta a regiónu na podujatí
- Propagácia aktivít a podujatí /Cestovný lexikón, Cestovný informátor, Kam do mesta, Radničné noviny, Rodapress a pod./
- Projekt „Authenticity“ – význam duševného vlastníctva – školenia a workshopy
- Príprava MÚZpasu – spolupráca múzeí a galérií v Banskej Bystrici
- Instagram Visit Banská Bystrica /v top 10 insta profilov na SK/
- Týždenník „Naše tipy na týždeň“ – kalendár podujatí + novinky a zaujímavosti odosielané e-mailom z TIC
- Zelené oázy - ekoaktivita
- Visutý mostík Urpín
- Turistický vláčik
- Projekt – Urpín serpentíny – dobudovanie vežičky, tančiarne, amfiteátra a pod.
- Prístavisko pri malej stanici a parčík pri Hrone – dobudovanie oddychovej zóny
- Redizajn a aktualizácia materiálu Banská Beerstrica
- Suvenírová 0 Eur bankovka „Thurzo – fuggerovská zážitková expozícia Banská Bystrica“
- Súťaž návrhov na sprístupnenie Petermannovej veže spojenej s vyhlídkou
- Prerobenie interiéru Hodinovej veže – priestor bývalého City Taxi
- Noc múzeí a galérií – spoločný projekt múzeí a galérií – zapojili sa Hodinová veža a TFZE

Hlavnou úlohou mesta v nasledujúcom období, za výraznej podpory štátu, bude v oblasti cestovného ruchu obnoviť situáciu pred pandemického obdobia, zvýšiť počet návštevníkov a následne počet prenocovaní v meste Banská Bystrica a výrazne koordinovať a sieťovať služby v oblasti cestovného ruchu v meste a okolí.

Informačné centrá mesta Banská Bystrica

Rok 2021 nezačal pre IC a TIC priaznivo. Kvôli pokračujúcim protipandemickým opatreniam nebolo možné, aby boli Informačné centrá otvorené pre verejnosť. Požiadavky zákazníkov sa vybavovali priebežne a nepretržite telefonicky alebo emailom. Od 3. 3. 2021 do 16. 4. 2021 IC aj TIC zriadili výdajné „okienka“. V tomto období sa vybavili požiadavky cca 645 zákazníkov, či už osobne, telefonicky alebo emailom. Od 19. 4. 2021 boli IC aj TIC opäť otvorené pre verejnosť podľa bežných otváracích hodín až do 25. 11. 2021, kedy museli byť opäť pre verejnosť zatvorené a fungovali formou výdajných „okienok“.

Pokles návštevnosti Informačného centra bol z titulu pandémie v roku 2021 oproti roku 2020 zhruba o 11,7 %. Pokles návštevnosti Turistického centra bol približne o 29 %. Návštevnosť Hodinovej veže oproti roku 2020 v roku 2021 stúpila o cca 12 %, a to hlavne kvôli zvýšenému počtu návštevníkov počas Radvanského jarmoku.

- IC a TIC v roku 2020: 20 795 návštevníkov – 4 mesiace zatvorené
- IC a TIC v roku 2021: 14 681 návštevníkov – 5 mesiacov zatvorené
- HV v roku 2020: 9 458 návštevníkov – 4 mesiace zatvorené
- HV v roku 2021: 10 650 návštevníkov – 5 mesiacov zatvorené

V mesiacoch január až apríl bola Hodinová veža pre verejnosť zatvorená, kvôli pretrvávajúcej pandemickej situácii. Plánované podujatia ako Vinšpacírka, ktorá každý rok otvárala sezónu Hodinovej veže sa ani tento rok nekonala. Podujatie Noc múzeí a galérií bolo v roku 2021 spojené so slávnostným spúšťaním fontán a otvorením Hodinovej veže do 20:30 hod., nakoľko od 21:00 hodiny platil zákaz vychádzania. Vstup na Hodinovú vežu bol od apríla do novembra možný len v obmedzenom režime na základe aktuálne platných protiepidemiologických opatrení. V decembri kvôli neprestávajúcej zhoršenej situácii opäť začal platiť zákaz vychádzania a Hodinová veža ostala zatvorená.

Informácia o vývoji príjmov a výdavkov rozpočtu mesta

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce. Obec sa pri zostavovaní rozpočtu riadi zákonom 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozpočet obce je vyjadrením samostatnosti hospodárenia obce a slúži ako riadiaci nástroj financovania úloh a funkcií, ktoré má obec vo svojej kompetencii.

Rozpočet Mesta Banská Bystrica na rok 2021 bol schválený dňa 08.12.2020 uznesením Mestského zastupiteľstva č. 645/2020 a bol zostavený ako vyrovnaný. V priebehu roka 2021 bol upravený desiatimi zmenami programového rozpočtu, pričom z toho 5 zmien bolo vykonaných primátorom. Okrem týchto, predmetom ďalších piatich zmien programového rozpočtu, boli zmeny účelovo určených prostriedkov. Rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2021 bola príjmová časť rozpočtu zvýšená o 726 044 Eur na úroveň 92 326 904 Eur a rovnako výdavková časť rozpočtu bola zvýšená o 726 044 Eur na úroveň 92 326 904 Eur, kde:

- upravený rozpočet bežných príjmov predstavuje 73 817 876 Eur,
- upravený rozpočet bežných výdavkov predstavuje 77 819 475 Eur,
- upravený rozpočet kapitálových príjmov predstavuje 1 848 169 Eur,
- upravený rozpočet kapitálových výdavkov predstavuje 11 175 958 Eur.

Upravený rozpočet príjmových finančných operácií predstavoval v roku 2021 sumu 16 660 859 Eur a upravený rozpočet výdavkových finančných operácií predstavoval sumu 3 331 471 Eur.

Celkový upravený rozpočet roku 2021 bol vyrovnaný.

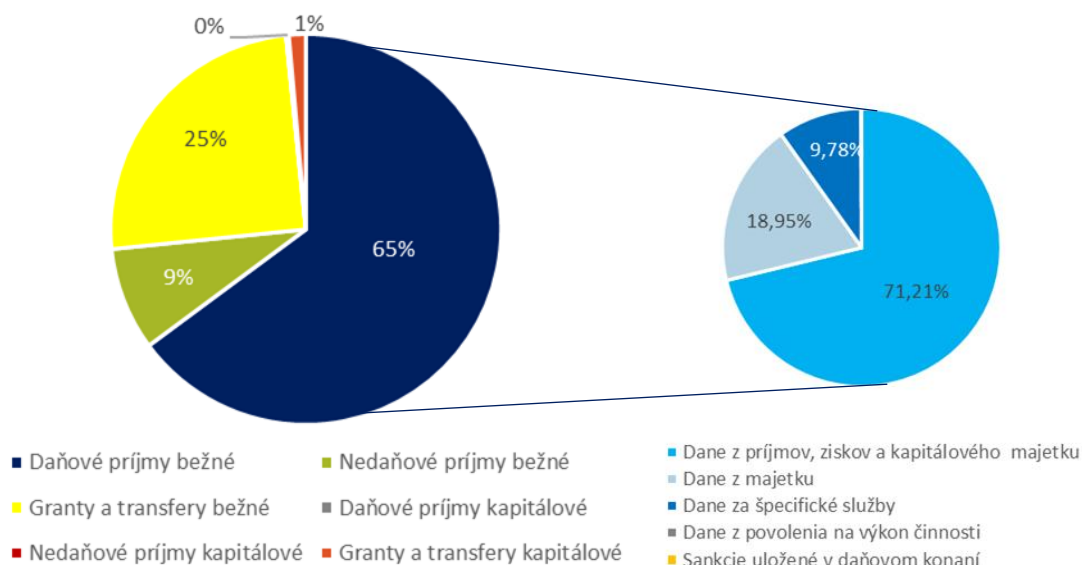
Príjmy	2021			
	schválený rozpočet	očakávaná skutočnosť	Plnenie k 31.12.2021	% plnenia
Bežné príjmy spolu	69 025 876	73 817 876	75 063 061	101,69%
Kapitálové príjmy spolu	6 188 266	1 848 169	1 238 650	67,02%
Bežné a kapitálové príjmy SPOLU	75 214 142	75 666 045	76 301 711	100,84%
Príjmy FO spolu	16 386 718	16 660 859	9 697 252	58,20%
PRÍJMY CELKOM	91 600 860	92 326 904	85 998 963	93,15%
Výdavky	2021			
	schválený rozpočet	očakávaná skutočnosť	Plnenie k 31.12.2021	% plnenia
Bežné výdavky spolu	70 642 553	77 819 475	73 077 441	93,91%
Kapitálové výdavky spolu	18 583 503	11 175 958	5 820 674	52,08%
Bežné a kapitálové výdavky SPOLU	89 226 056	88 995 433	78 898 115	88,65%
Výdavky FO spolu	2 374 804	3 331 471	3 091 019	92,78%
VÝDAVKY CELKOM	91 600 860	92 326 904	81 989 134	88,80%

Rozpočet Mesta Banská Bystrica za rok 2021 (v EUR)

Príjmová časť rozpočtu

Rozpočet bežných a kapitálových príjmov v roku 2021 bol schválený na úrovni 75 214 142 Eur. V priebehu roka bol rozpočtovými opatreniami zvýšený na úroveň 75 666 045 Eur. Ku dňu 31.12.2021 predstavovalo plnenie rozpočtu bežných a kapitálových príjmov sumu 76 301 711 Eur, čo je 100,84 % očakávanej skutočnosti bežných a kapitálových príjmov. Po zapojení finančných operácií je upravený rozpočet príjmov na úrovni 92 326 904 Eur, pričom plnenie k 31.12.2021 je vo výške 85 998 963 Eur, čo predstavuje 93,15 % podiel očakávanej skutočnosti. Skutočné plnenie príjmov bežného a kapitálového rozpočtu v roku 2021 zobrazuje graf nižšie.

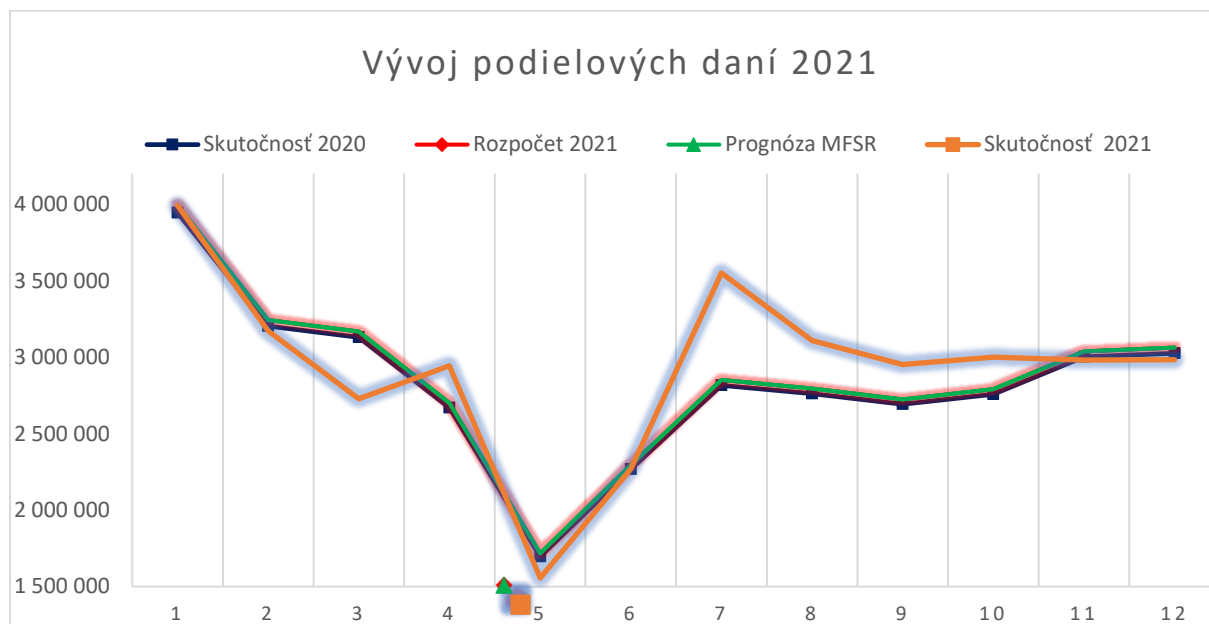
Podiel skutočných príjmov v rozpočte Mesta Banská Bystrica za rok 2021

Najväčší podiel tvoria daňové príjmy bežného rozpočtu, a to až 65 %. Z toho 71,21 % tvoria tzv. podielové dane, t. j. výnos dane z príjmov fyzických osôb, pričom ich percentuálny podiel medziročne nepatrne vzrástol.

Aj v roku 2021, tak ako aj v predošlom roku, mala vplyv na vývoj príjmov z podielových daní pandémia ochorenia COVID-19. V marci roku 2020 bola Ústredným krízovým štábom vyhlásená mimoriadna situácia na celom území Slovenskej republiky. Opatrenia súvisiace s ochranou zdravia obyvateľstva mali dopad na ekonomickú kondíciu štátu, vrátane dopadov na zamestnanosť aj podnikateľské prostredie. Na celoštátnej úrovni sa jedná o pokles daňových a odvodových príjmov, pričom tento fakt má dopad aj na daň z príjmu fyzických osôb, tzv. podielové dane, ktoré sú hlavnou príjmovou zložkou rozpočtov samospráv. Zatiaľ čo počas roka 2020 neboli prognózy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť a Inštitútu finančnej politiky veľmi priaznivé, v roku 2021 sa situácia vyvíjala o niečo lepšie. Podľa marcovej prognózy MF SR z roku 2021 mal byť výnos DPFO pre mestá a obce v porovnaní s pôvodným výnosom o 3,09 % vyšší a v závere roka sa situácia v oblasti príjmov z podielových daní vyvinula priaznivo.

Objem prijatých podielových daní bol v porovnaní so schváleným rozpočtom vyšší o 1 893 567 Eur a v porovnaní s upraveným rozpočtom vyšší o 858 578 Eur. V porovnaní s minulým rokom bola celková suma prijatých podielových daní v roku 2021 o 1 274 519 Eur vyššia. V Grafe nižšie krivky znázorňujú vývoj príjmov z podielových daní v rokoch 2020 a 2021. Na nich vidíme, že pri porovnaní príjmov v jednotlivých mesiacoch pokles nastal v marci a v máji a nepatrne aj v posledných dvoch mesiacoch roka 2021, pričom v druhej polovici roka sa situácia výrazne zlepšila a podielové dane

určené pre mesto Banská Bystrica prevýšili príjmy z podielových daní v rovnakých mesiacoch v minulom roku.

Vývoj príjmov z podielových daní v priebehu roka 2021 a ich porovnanie s upraveným rozpočtom na rok 2021, prognózou MF SR, a skutočnosťou roka 2020 (v EUR)

Výdavková časť rozpočtu

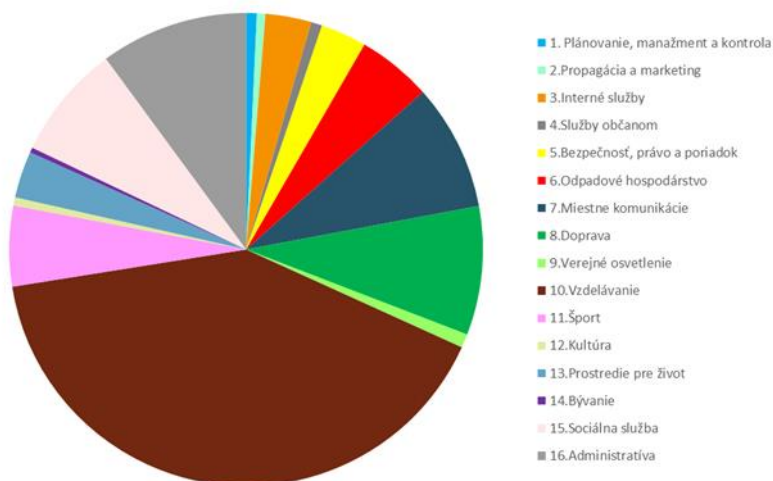
Schválený rozpočet bežných a kapitálových výdavkov a výdavkových finančných operácií v roku 2021 bol zostavený na úrovni 91 600 860 Eur, pričom v priebehu roka bol úpravami zvýšený na sumu 92 326 904 Eur. V roku 2021 boli skutočne realizované bežné a kapitálové výdavky rozpočtu na úrovni 78 898 115 Eur. Po započítaní výdavkových finančných operácií plnenie výdavkovej časti rozpočtu dosiahlo ku dňu 31.12.2021 hodnotu 81 989 134 Eur. Celkové plnenie výdavkovej časti rozpočtu v roku 2021 bolo na úrovni 88,80 %.

S cieľom zvládnuť dopady ekonomickej krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 pristúpilo Mesto Banská Bystrica ešte v roku 2020 k viacerým úsporným opatreniam. Zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 umožnil samosprávam použiť v tejto mimoriadnej situácii prostriedky rezervného fondu, kapitálové príjmy aj návratné zdroje financovania na úhradu bežných výdavkov, a to až do konca roka 2021. Na výdavky súvisiace s pandémiou COVID-19 boli vyčlenené prostriedky z rezervného fondu a taktiež bol zmenený účel použitia časti prostriedkov vo fonde minulých rokov, ktorá pôvodne bola určená na splátky istín úverov, a týmito zdrojmi mesto krylo časť bežných výdavkov, ktorých vynaloženie bolo ohrozené výpadkom príjmov.

Výdavková časť rozpočtu Mesta pozostáva zo šiestnástich programov, v rámci ktorých sú výdavky realizované. Nižšie v tabuľke uvádzame prehľad plnenia rozpočtu za rok 2021 v štruktúre podľa jednotlivých programov. V grafe uvádzame skutočné plnenie výdavkov v jednotlivých programoch a ich podiely na celkovej sume výdavkov za rok 2021.

Program	2019	2020	2021			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2021	% plnenia
Spolu	71 987 204	77 741 256	91 600 860	92 326 904	81 989 134	88,80%
1. Plánovanie, manažment a kontrola	652 979	423 549	1 775 225	831 122	594 886	71,58%
2. Propagácia a marketing	573 161	442 581	400 384	526 877	479 576	91,02%
3. Interné služby	3 028 242	2 466 781	3 128 444	3 066 912	2 568 544	83,75%
4. Služby občanom	991 155	538 942	1 616 142	702 773	616 807	87,77%
5. Bezpečnosť, právo a poriadok	1 853 666	2 563 173	2 167 325	2 821 922	2 568 055	91,00%
6. Odpadové hospodárstvo	3 709 719	4 001 179	4 177 501	4 214 388	4 170 192	98,95%
7. Miestne komunikácie	6 264 089	3 914 272	12 143 399	10 589 054	7 079 543	66,86%
8. Doprava	4 926 653	7 177 738	8 747 340	7 264 437	7 219 359	99,38%
9. Verejné osvetlenie	801 697	2 701 349	870 360	883 810	767 179	86,80%
10. Vzdelávanie	30 956 095	33 735 057	33 862 322	35 664 107	33 361 433	93,54%
11. Šport	2 752 493	2 823 960	5 497 113	5 549 738	4 514 929	81,35%
12. Kultúra	848 744	415 795	721 570	556 052	457 831	82,34%
13. Prostredie pre život	2 505 781	2 379 122	2 468 085	3 528 036	2 618 973	74,23%
14. Bývanie	284 781	280 400	691 661	230 942	282 037	122,12%
15. Sociálna služba	5 156 392	5 763 118	6 691 182	7 061 126	6 431 221	91,08%
16. Administratíva	6 681 557	8 114 243	6 642 807	8 835 608	8 258 571	93,47%

Prehľad plnenia rozpočtu za roky 2019 až 2021 v štruktúre podľa programov (v EUR)

Plnenie programového rozpočtu Mesta Banská Bystrica za rok 2021

Najnižšie výdavky boli v programe 14. Bývanie, a to v objeme 282 037 Eur, naopak najvyššie výdavky boli v programe 10. Vzdelávanie, a to v celkovom objeme 33 361 433 Eur.

Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2021

Rozpočet Mesta na roky 2021 – 2023 bol schválený uznesením MsZ č. 645/2020 zo dňa 8. decembra 2020. Mesto hospodáril v roku 2021 s prebytkovým bežným rozpočtom v sume 1 985 620 Eur a so schodkovým kapitálovým rozpočtom v sume – 4 582 024 Eur. Pre účely odvádzania peňažných prostriedkov z prebytku rozpočtu do peňažných fondov je potrebné vylúčiť nedočerpané účelovo určené prostriedky zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, ktoré boli poskytnuté v roku 2021 a v roku 2022 budú zapojené do rozpočtu cez príjmové finančné operácie. Mesto Banská Bystrica hospodáril v roku 2021 so schodkovým bežným a kapitálovým rozpočtom (po vylúčení účelovo určených prostriedkov) vo výške – 4 618 448 Eur.

Vplyvom výsledku hospodárenia finančných operácií vo výške 6 606 232 Eur a po vylúčení účelovo určených prostriedkov finančných operácií v sume 240 800 Eur vykázalo Mesto Banská Bystrica celkový výsledok rozpočtového hospodárenia vo výške 1 746 984 Eur. Tento výsledok, znížený o výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení za rok 2021 vo výške 34 789 Eur, v sume 1 712 195 Eur, bol zdrojom tvorby peňažných fondov.

	Příjmy	Výdavky	Prebytok (+) / Schodok (-)
BEŽNÝ ROZPOČET	75 063 061	73 077 441	1 985 620
<i>Vylúčenie bežných účelovo určených prostriedkov:</i>			1 702 360
PREBYTOK BR po vylúčení účelovo určených prostriedkov			283 260
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	1 238 650	5 820 674	-4 582 024
<i>Vylúčenie kapitálových účelovo určených prostriedkov:</i>			319 684
SCHODOK KR po vylúčení účelovo určených prostriedkov			-4 901 708
BEŽNÝ + KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	76 301 711	78 898 115	-2 596 404
SCHODOK ROZPOČTU po vylúčení účelovo určených prostriedkov			-4 618 448
FINANČNÉ OPERÁCIE	9 697 252	3 091 019	6 606 232
<i>Vylúčenie účelovo určených prostriedkov finančných operácií:</i>			240 800
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po vylúčení nedočerpaných účelovo určených prostriedkov			1 746 984

Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2021 (v EUR)

Rozpočtové ukazovatele

Základný pohľad na rozpočet Mesta možno doplniť o ukazovatele vychádzajúce z rozpočtových údajov, ktoré sú súčasťou finančnej analýzy. Takto uchopená finančná analýza, ktorá vychádza nielen z účtovníctva ale aj z rozpočtu, môže poskytnúť kompletnejšie informácie o finančnej situácii a celkovom finančnom zdraví hodnotenej samosprávy. V rámci pohľadu cez rozpočet sú hlavnými hodnotenými oblasťami bežné hospodárenie samosprávy, finančná kapacita a hospodárenie s majetkom.

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok 2021	Rok 2020	Index 2021/2020
Hodnotenie bežného hospodárenia				
Príjmy na obyvateľa	EUR	1 147,28	1 073,95	1,0683
Výdavky na obyvateľa	EUR	1 093,79	1 026,68	1,0654
Daňová sila	EUR	660,20	630,87	1,0465
Daňová sebestačnosť	%	65,93%	65,71%	0,22%
Ukazovatele finančnej kapacity				
Miera samofinancovania	%	107,36%	106,99%	0,37%
Finančná sebestačnosť	%	62,58%	63,98%	-1,40%
Majetkové ukazovatele				
Majetková sila hrubá	EUR	3 512	3 504	1,0024
Majetková sila čistá	EUR	3 080	3 088	0,9974
Rozvojový koeficient	%	2,21%	2,22%	-0,01%

Rozpočtové ukazovatele Mesta Banská Bystrica za rok 2021 a 2020¹

Príjmy na jedného obyvateľa Mesta Banská Bystrica medziročne vzrástli o 6,83 %, t.j. absolútne o 73,33 Eur na obyvateľa, pričom nárast o 61,78 Eur nastal vďaka vyšším celkovým príjmom samosprávy a nárast o 11,55 Eur na obyvateľa vznikol v dôsledku medziročného poklesu počtu obyvateľov absolútne o 762 obyvateľov, na počet 74 959 ku dňu 31.12.2021. Vyššie príjmy umožňujú samospráve vyššie výdavky, a tak v prípade celkových **výdavkov pripadajúcich na jedného obyvateľa** za rok 2021 sledujeme taktiež nárast, a to v nepatrne menšej miere ako v prípade príjmov (6,54 %). V dôsledku poklesu počtu obyvateľov výdavky na jedného obyvateľa vzrástli o 11,01 Eur na obyvateľa, nárastom celkovej sumy výdavkov sa však táto suma zvýšila ešte o 56,10 Eur. Na jedného obyvateľa tak pripadala suma 1 093,79 Eur z celkovej sumy výdavkov obce. **Daňová sila obce** vzrástla medziročne o 4,65 %. Do daňových príjmov sú započítané podielové dane, miestne dane a miestne poplatky. Na jedného obyvateľa pripadala v roku 2021 suma 660,20 Eur daňových príjmov, zatiaľ čo v roku 2020 to bolo o 29,34 Eur menej. **Daňová sebestačnosť**, ktorá vyjadruje podiel daňových príjmov na celkových bežných príjmoch obce, mierne vzrástla, a to na úroveň 65,93 %, čo predstavuje oproti minulému roku nárast o 0,22 percentuálnych bodov.

V oblasti finančnej stability hodnotíme Mesto Banská Bystrica ako **finančne sebestačné** na pomerne vysokej úrovni, aj keď v prípade ukazovateľa dávajúceho do pomeru vlastné príjmy a celkové príjmy zaznamenávame pokles na úroveň 62,58 %. Znamená to, že takmer dve tretiny príjmov mesta pochádzajú z vlastných zdrojov, čo indikuje pomerne vysokú mieru samostatnosti a stability hospodárenia mesta. Medziročný pokles v prípade tohto ukazovateľa bol na úrovni 1,40 p. b. **Miera**

¹ Rozpočtové ukazovatele za rok 2020 sú počítané s aktualizovaným údajom o počte obyvateľov k 31.12.2020. Zatiaľ čo vo Výročnej správe za rok 2020 sme počítali s vtedy dostupným údajom 75 724 obyvateľov, vo výročnej správe za rok 2021 sme tento údaj aktualizovali podľa dostupných informácií na 75 721 obyvateľov.

samofinancovania, ktorá dáva do pomeru vlastné príjmy a bežné výdavky hrazené z týchto vlastných príjmov, na úrovni 107,36 %, hovorí o tom, že mesto môže použiť prebytočné vlastné prostriedky aj na rôzne projekty v rámci kapitálových investícií. V prípade hodnoty nižšej ako 1 by naopak potrebovalo ďalšie zdroje na krytie bežných výdavkov. Medziročne miera samofinancovania vzrástla o 0,37 percentuálnych bodov, a to v dôsledku väčšieho nárastu vlastných príjmov v porovnaní s nárastom bežných výdavkov. Zatiaľ čo vlastné príjmy medziročne vzrástli o viac než 1,79 mil. Eur, bežné výdavky vzrástli len o 1,5 mil. Eur.

Majetok obce vytvára základy pre to, aby mesto ako samospráva mohlo vykonávať všetky svoje úlohy, funkcie a kompetencie, či už originálne alebo prenesené zo štátnej správy. Majetok je následne využívaný na výkon samosprávy, verejné účely, prípadne na podnikateľskú činnosť. Pohľadom cez pomerové majetkové ukazovatele môžeme zhodnotiť majetkovú pozíciu obce. **Hrubá majetková sila** je pomerom celkovej hodnoty majetku obce a počtu obyvateľov. Tá medziročne vzrástla na úroveň 3 512 Eur hodnoty majetku obce pripadajúceho na jedného obyvateľa. Po odpočítaní záväzkov od majetku obce a daním do pomeru s počtom obyvateľov dostaneme ukazovateľ **čistej majetkovej sily obce**, ktorá dosiahla úroveň 3 080 Eur na obyvateľa.

Mesto Banská Bystrica investuje každý rok svoje prostriedky do rôznych projektov s cieľom podporovať a zabezpečovať rozvoj mesta. **Rozvojový koeficient**, ktorý dáva do pomeru kapitálové výdavky a celkovú hodnotu majetku obce, je toho vyjadrením. Kapitálové výdavky boli v porovnaní s predchádzajúcim rokom aj kvôli pandemickej situácii nepatrne nižšie, a tak aj rozvojový koeficient ostal takmer na rovnakej úrovni ako v predošlom roku. Jeho hodnota dosiahla úroveň 2,21 %. Napriek pandemickej situácii Mesto aj v roku 2021 pokračovalo vo svojich investičných zámeroch. Najväčší objem prostriedkov bol vynaložený na rekonštrukciu a modernizáciu Mestského mládežníckeho štadióna, na ktorú Mesto použilo dotáciu od Úradu vlády SR a úverové zdroje. Značný objem vlastných prostriedkov a úverových zdrojov bol vynaložený na rekonštrukcie miestnych komunikácií a mostov na území mesta a tiež na rekonštrukciu zariadení sociálnych služieb. Mesto pravidelne v priebehu roka vstupovalo do registra investícií, ktorý predstavuje zoznam investičných priorít samosprávy pre nadchádzajúce obdobie, prehľadnocovalo a aktualizovalo tento zoznam, s cieľom zrealizovať postupne tie investície, ktoré majú stanovenú najvyššiu prioritu. V Meste Banská Bystrica tak vzniká potenciál pre pozitívny vývoj hodnoty rozvojového koeficientu v ďalšom období.

Zadlženost' mesta

Cudzíe zdroje financovania na jednej strane zvyšujú zadlženost' samosprávy, no na druhej strane môžu byť zdrojom pre rast finančnej sebestačnosti a miery samofinancovania v budúcnosti. Prioritným účelom ich použitia sú investičné zámery samosprávy, zároveň však umožňujú riešiť obnovu zastaraného technického zázemia či rozsiahlejšiu údržbu a rekonštrukcie v rôznych oblastiach. Zrealizovanie uskutočnených zámerov však následne môže byť zdrojom rastu vlastných príjmov obce.

Celková suma dlhu podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy vzrástla v sledovanom období len nepatrne, a to o 6 089 Eur oproti roku 2020, na úroveň 7 256 342 Eur, a to najmä v dôsledku postupného splatenia zostatkov istín niekoľkých úverov z predchádzajúcich období a v dôsledku čerpania nových úverových zdrojov v 2. polovici roka 2021 na investičné akcie mesta Banská Bystrica a financovanie projektovej prípravy a realizácie projektov Mesta Banská Bystrica financovaných prostredníctvom európskych štrukturálnych investičných fondov, zo štátneho rozpočtu, z Európskeho hospodárskeho priestoru a z Nórskeho fondov.

V súlade s metodikou MF SR týkajúcou sa vykazovania bankových úverov Mesto vykazuje záväzky voči dodávateľom, ktorí odpredali svoju pohľadávku banke, ako bankové úvery. Konkrétne sa jedná o záväzky, ktoré vznikli v súvislosti s projektom údržby a výstavby miestnych komunikácií, projektom obnovy povrchu asfaltu na Námestí SNP a miestnej komunikácii na Graniari a lízingom výpočtovej techniky, ktorý bol taktiež prenájomom postúpený na banku.

Tabuľka nižšie je zostavená v súlade s § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Podľa právnej úpravy tohto zákona, platnej od 01.01.2017, môže mesto prijať návratné zdroje financovania len ak celková suma dlhu obce neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Bežné príjmy sa znižujú o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu. V dôsledku tejto právnej úpravy sa vyššie uvedený podiel v porovnaní s predchádzajúcim spôsobom výpočtu zvýšil. Mesto Banská Bystrica je však stabilne hlboko pod stanovenou hranicou.

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Stav k 31.12.2020	Stav k 31.12.2021
Zákonom stanovená celková suma dlhu podľa § 17 ods. 7	7 250 253	7 256 342
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka	68 446 367	72 694 191
Celková suma dlhu k 31.12. (istiny)	7 250 253	7 256 342
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (60%)	10,59%	9,98%

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Stav k 31.12.2020	Stav k 31.12.2021
Zákonom stanovená suma ročných splátok podľa § 17 ods. 6	1 748 163	3 111 133
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka znížené	51 565 256	52 824 128
Celková suma ročných splátok k 31.12. (istina + úroky)	1 748 163	3 111 133
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (25%)	3,39%	5,89%

Stav zadlženosti Mesta Banská Bystrica k 31.12.2020 a 31.12.2021 (v EUR)

Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva

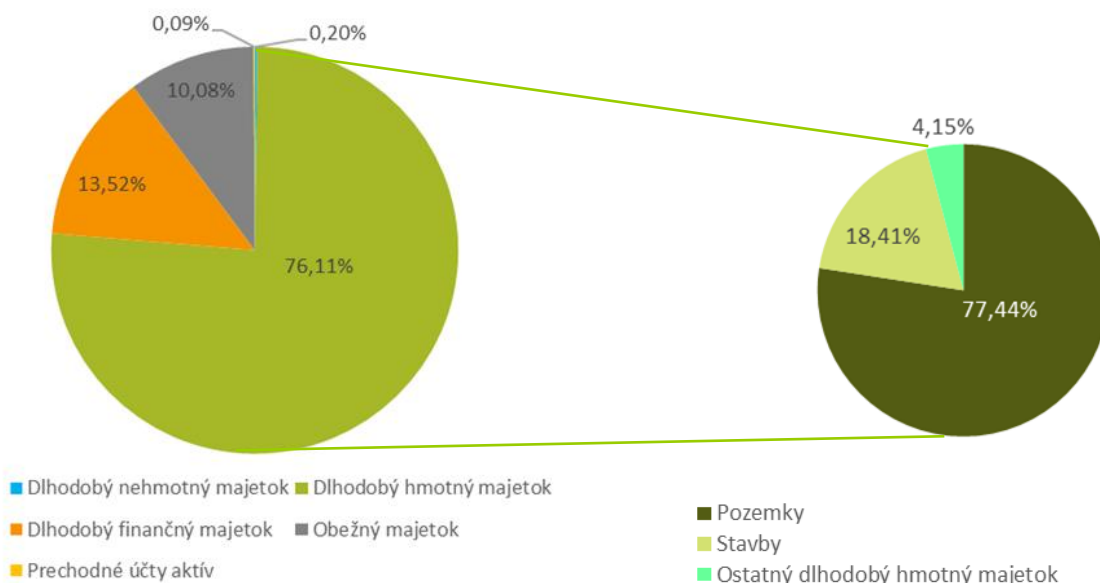
Individuálna účtovná závierka

Aktíva a pasíva

V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov zostavuje mesto individuálnu účtovnú závierku a konsolidovanú účtovnú závierku. Obsahom účtovnej závierky je súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky k účtovnej závierke. Výkazy účtovnej závierky Mesta Banská Bystrica uvádzame v Prílohe č.3.

AKTÍVA	Netto 31.12.2021		Netto 31.12.2020		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu majetok	263 249 921,34	100,00%	265 291 300,19	100,00%	-0,0077
Neobežný majetok	236 463 561,18	89,82%	234 189 825,22	88,28%	0,0097
Dlhodobý nehmotný majetok	521 355,31	0,20%	864 945,90	0,33%	-0,3972
Dlhodobý hmotný majetok	200 360 413,62	76,11%	197 743 087,07	74,54%	0,0132
Dlhodobý finančný majetok	35 581 792,25	13,52%	35 581 792,25	13,41%	0,0000
Obežný majetok	26 539 595,78	10,08%	30 798 379,06	11,61%	-0,1383
Zásoby	110 765,59	0,04%	70 859,31	0,03%	0,5632
Zúčtovacie vzťahy	10 974 087,91	4,17%	11 240 223,69	4,24%	-0,0237
Dlhodobé pohľadávky	497,91	0,00%	497,91	0,00%	0,0000
Krátkodobé pohľadávky	1 812 037,21	0,69%	2 883 119,61	1,09%	-0,3715
Finančný majetok	13 642 207,16	5,18%	16 603 678,54	6,26%	-0,1784
Prechodné účty aktív	246 764,38	0,09%	303 095,91	0,11%	-0,1859

Bilancia aktív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021 a 31.12.2020 (v EUR)

Vertikálna analýza bilancie aktív ku dňu 31.12.2021

Majetok Mesta Banská Bystrica v roku 2021 poklesol oproti predchádzajúcemu roku o 0,77 %. Ako vidieť v grafe, viac ako tri štvrtiny majetku Mesta tvoril dlhodobý hmotný majetok, z toho viac než 77 % hodnoty je viazanej v pozemkoch. Druhou najväčšou majetkovou položkou je dlhodobý finančný majetok, ktorý má 13,52 % podiel. Hodnota dlhodobého finančného majetku sa medziročne nezmenila.

Hodnota dlhodobého nehmotného majetku poklesla o viac než 343 tis. Eur. K zvýšeniu hodnoty softvéru došlo v dôsledku zaradenia a technického zhodnotenia softvéru ISS v hodnote 73 tis. Eur a v dôsledku zaradenia a technického zhodnotenia softvéru GISPLAN v sume 11 tis. Eur. Zaradenie softvérov a jeho zhodnotenie bolo však v menšej hodnote než vytvorené oprávky (409 tis. Eur) k dlhodobému nehmotnému majetku, čo viedlo k poklesu jeho netto hodnoty.

V rámci obežného majetku došlo k poklesu hodnoty finančného majetku, čo sa prejavilo medziročne poklesom až o 17,84 %, t. j. v absolútnom vyjadrení o 2 961 471,38 Eur, pričom tento pokles sa týkal hlavne prostriedkov na bankových účtoch. Hodnota na bankových účtoch k 31.12.2021 vykazovala sumu 13 606 629,53 Eur. Dôvodom držania veľkého množstva prostriedkov na bankových účtoch je hromadenie prostriedkov, prebytkov a výsledkov hospodárenia obce do peňažných fondov mesta v súvislosti so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V súvislosti s uvedeným zákonom účel a výšku použitia týchto prostriedkov schvaľuje mestské zastupiteľstvo. Ku koncu roka 2021 suma nahromadených prostriedkov vo fondoch predstavovala sumu viac ako 9,4 mil. Eur.

V prípade dlhodobých pohľadávok sa hodnota medziročne nezmenila a ostáva na úrovni roka 2020. Mesto v rámci postupov účtovania dodržiava zásadu opatrnosti a v súlade s internou smernicou vytvára k pohľadávkam opravné položky. Čím je pohľadávka dlhšie po splatnosti, a teda šanca na vymoženie pohľadávky je nižšia, tým vyššia opravná položka sa vytvára. V prípade dlhodobých pohľadávok bola ešte v roku 2020 vytvorená opravná položka v takmer rovnakej sume a preto netto hodnota dlhodobých pohľadávok klesla na sumu necelých 500 Eur. V roku 2021 neboli v tejto súvislosti robené žiadne účtovné zmeny.

V prípade krátkodobých pohľadávok evidujeme taktiež pokles a to o viac než 19 % v brutto hodnote, čo je v absolútnom vyjadrení pokles o 1 205 tis. Eur. Tento pokles nastal najmä z dôvodu vysporiadania pohľadávok z roku 2020 so subjektami mimo verejnej správy v objeme viac než 968 tis. Eur, ktoré nemohli byť vysporiadané v riadnom termíne z dôvodu pandemickej situácie. V netto hodnote evidujeme pokles krátkodobých pohľadávok v objeme o viac než 1 071 tis. Eur (-37,15 %).

K 31.12.2021 Mesto evidovalo pohľadávky po lehote splatnosti v sume 3 986 065,48 Eur, pričom medziročne vzrástli o viac než 231 tis. Eur (6,14 % nárast). Na zásobách evidujeme nárast celkovo v sume takmer 40 tis. Eur, pričom najviac vzrástli zásoby tovaru, a to takmer o 36 tis. Eur, zatiaľ čo zásoby materiálu vzrástli len o 4 tis. Eur. Významnou položkou v rámci obežného majetku je zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy. Ide o zúčtovanie transferov poskytnutých z rozpočtu obce rozpočtovým organizáciám, ktorými sú základné školy, a zúčtovanie transferov, ktoré boli poskytnuté príspevkovej organizácii ZAaRES.

PASÍVA	Netto 31.12.2021		Netto 31.12.2020		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu vlastné imanie a záväzky	263 249 921,34	100,00%	265 291 300,19	100,00%	-0,0077
Vlastné imanie	207 689 565,29	78,89%	209 729 140,98	79,06%	-0,0097
Oceňovacie rozdiely	754 620,18	0,29%	754 620,18	0,28%	0,0000
Kapitálové fondy	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Nevysporiadaný VH minulých rokov	208 974 520,80	79,38%	208 016 295,73	78,41%	0,0046
Výsledok hospodárenia za ÚO	-2 039 575,69	-0,77%	958 225,07	0,36%	-3,1285
Záväzky	32 394 265,08	12,31%	31 472 117,21	11,86%	0,0293
Rezervy	16 079 873,63	6,11%	16 250 115,95	6,13%	-0,0105
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 157 271,24	0,44%	1 257 898,77	0,47%	-0,0800
Dlhodobé záväzky	827 119,44	0,31%	660 210,74	0,25%	0,2528
Krátkodobé záväzky	7 073 488,75	2,69%	5 714 704,67	2,15%	0,2378
Bankové úvery	7 256 512,02	2,76%	7 589 187,08	2,86%	-0,0438
Prechodné účty pasívne	23 166 090,97	8,80%	24 090 042,00	9,08%	-0,0384

Bilancia pasív Mesta Banská Bystrica v rokoch 2021 a 2020 (v EUR)

Vlastné imanie Mesta kleslo oproti predchádzajúcemu roku kvôli dosiahnutému zápornému výsledku hospodárenia za rok 2021.

Hodnota rezerv poklesla v roku 2021 o 1,05 %. Do dlhodobých rezerv Mesto zaúčtovalo sumu 322 732,47 Eur ako rezervu na opravy okien na deviatich základných školách, ktoré sa majú vykonať na základe koncesných zmlúv medzi Mestom, základnými školami a dodávateľom tepla. V zmluvách sa dodávateľ tepla zaväzuje finančne sa podieľať na výmene okien a kotolní v základných školách. Celková hodnota týchto rezerv poklesla z dôvodu postupného rozpúšťania rezerv. Ostatné dlhodobé rezervy v celkovej výške 13 941 531,79 Eur sú zaúčtované na prebiehajúce súdne spory. Vzhľadom k skutočnosti, že súdne spory prebiehajú niekoľko rokov, nie je možné presne stanoviť predpokladaný rok použitia rezerv. Dlhodobé rezervy na odchodné boli vytvorené v sume 726 404,87 Eur.

Zo sumy 1 089 204,50 Eur krátkodobých rezerv 12,18 % tvorila rezerva na opravy okien na základných školách (suma 132 694,95 Eur). Krátkodobé rezervy boli vytvorené aj na výplatu odmien k životnému jubileu vo výške 75 tis. Eur a odchodné do dôchodku v celkovej výške 203 tis. Eur. Rezervy na predpokladaný nedoplatok náhrady preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme pre SAD Zvolen, a. s. a Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s. predstavovali v roku 2021 výšku 617 000 Eur. Rezerva na vykonanie auditu bola vytvorená vo výške 7 tis. Eur. Rezerva na energie v budovách v majetku mesta bola vytvorená vo výške 40 tis. Eur.

Hodnota záväzkov vyplývajúcich zo zúčtovania so subjektami verejnej správy k 31.12.2021 bola na úrovni 1 157 271 Eur, čo je oproti roku 2020 pokles o 8 %, v absolútnom vyjadrení ide o pokles o 100 628 Eur. Z tejto sumy približne 483 tis. Eur predstavuje zostatok bežného transferu pre základné školy, materské školy, ZUŠ a CVČ. Suma 513 tis. Eur predstavuje zostatok bežného transferu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na stravu predškolákov v MŠ a žiakov ZŠ. Suma 70 tis. Eur predstavuje dotáciu na obnovu schodiska k Národnej kultúrnej pamiatke Hrob s náhrobníkom Jozefa Dekréta Matejovie na Katolíckom cintoríne v Banskej Bystrici a suma 10 tis. Eur je zostatkom transferu Ministerstva vnútra SR na vojnové hroby. Suma 16 tis. Eur je zostatkom transferov v sociálnej oblasti. Suma 62 tis. EUR je zostatkom nevyčerpanej dotácie od Environmentálneho fondu na nakladanie s komunálnym odpadom, ktorá bude ďalej použitá na určený účel v roku 2022.

Zároveň došlo k nárastu dlhodobých záväzkov o 25,28 % oproti minulému roku. Súčasne vzrástli aj krátkodobé záväzky, a to o 23,78 % oproti roku 2020, v absolútnom vyjadrení o takmer 1 359 tis. Eur. O viac než 1 242 tis. Eur vzrástli záväzky voči dodávateľom, o takmer 552 tis. Eur vzrástli záväzky voči zamestnancom a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia, a daňové záväzky voči štátu o sumu

110 tis. Eur. Súčasne bol tento nárast kompenzovaný poklesom, tzv. iných záväzkov, a to takmer o 370 tis. Eur, a tiež poklesom ostatných záväzkov a nevyfakturovaných dodávok, celkovo v sume 284 tis. Eur. V skupine tzv. iných záväzkov sa účtujú záväzky dlhodobé aj krátkodobé. V roku 2021 mesto účtovalo o nasledujúcich skutočnostiach:

- Suma 4 štvrtročných splátok (jedna štvrtročná splátka v objeme 160 000 Eur) v celkovej výške 640 000 Eur, čo je úhrada záväzku vyplývajúceho zo súdneho sporu voči Ministerstvu spravodlivosti SR. Suma úhrady 640 000 Eur bola preúčtovaná z krátkodobých záväzkov na poníženie dlhodobých záväzkov.
- Suma 231 000 Eur predstavuje záväzok voči spoločnosti SAD Zvolen, a. s. na úhradu preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme za rok 2021.
- Suma 386 000 Eur predstavuje záväzok voči spoločnosti Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s. na úhradu preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme za rok 2021.
- Suma 200 000 Eur predstavuje predpis záväzku plynúceho z finančnej zábezpeky zloženej vo výške 100 000 Eur spoločnosťou Slovenský plynárenský priemysel, a. s. a vo výške 100 000 Eur zloženej spoločnosťou Stredoslovenská energetika, a. s.

Mesto ku dňu 31.12.2021 malo záväzky po lehote splatnosti vo výške 16 504,28 Eur, čo znamená nárast o 5 tis. Eur v porovnaní s predošlým rokom.

Mesto Banská Bystrica hospodáril v roku 2021 so stratou za účtovné obdobie vo výške -2 039 575,69 Eur po zdanení. Táto skutočnosť je ovplyvnená aj implementáciou ustanovení zákona lex korona, ktorý umožnil použiť kapitálové zdroje z rezervného fondu, resp. prebytkov minulých rokov na úhradu bežnej prevádzky.

Náklady a výnosy

Mesto Banská Bystrica popri svojej hlavnej činnosti vykonáva aj **podnikateľskú činnosť**, konkrétne predaj drobného tovaru v rámci dvoch informačných centier. Zisk mu plyní aj z provízie z predaja vstupeniek na kultúrne podujatia organizované externými subjektmi. Predmetom podnikateľskej činnosti je aj poskytovanie kaderníckych služieb v priestoroch objektu KOMUCE. Zdrojom príjmov v rámci podnikateľskej činnosti Mesta je tiež prenájom nebytových priestorov.

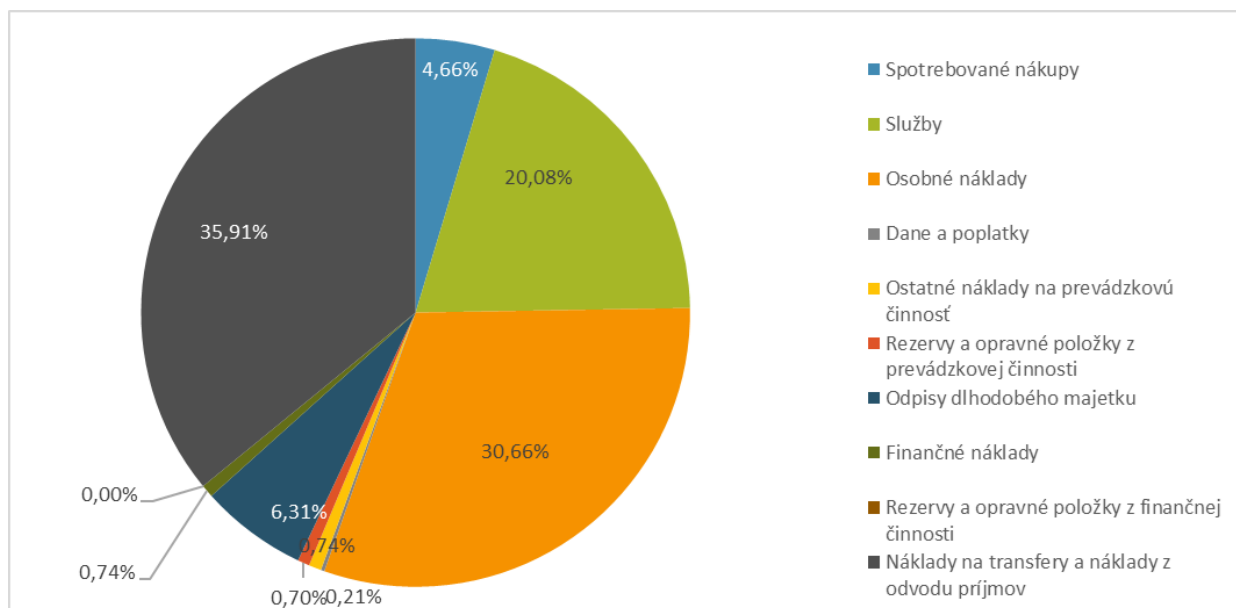
Celkové náklady podnikateľskej činnosti v sledovanom období predstavovali 70 196,63 Eur. V porovnaní s nákladmi minulého roka ide o nárast o 7,62 %. Nárast nákladov na predaný tovar bol kompenzovaný poklesom osobných nákladov. Náklady na spotrebované služby zostali približne na rovnakej úrovni ako v roku 2020.

Výnosy z podnikateľskej činnosti vznikajú Mestu v súvislosti s poskytnutými službami a predaným tovarom a v roku 2021 dosiahli výšku 98 332,03 Eur, čo je približne rovnaká hodnota ako v roku 2020. V prípade tržieb z predaja služieb však evidujeme pokles o takmer 20 %, a to v dôsledku pokračovania pandémie a platných protipandemických opatrení, kvôli ktorým sa utlmili aktivity spojené s cestovným ruchom a pohybom obyvateľov. Tento pokles bol však kompenzovaný nárastom tržieb z predaja tovaru.

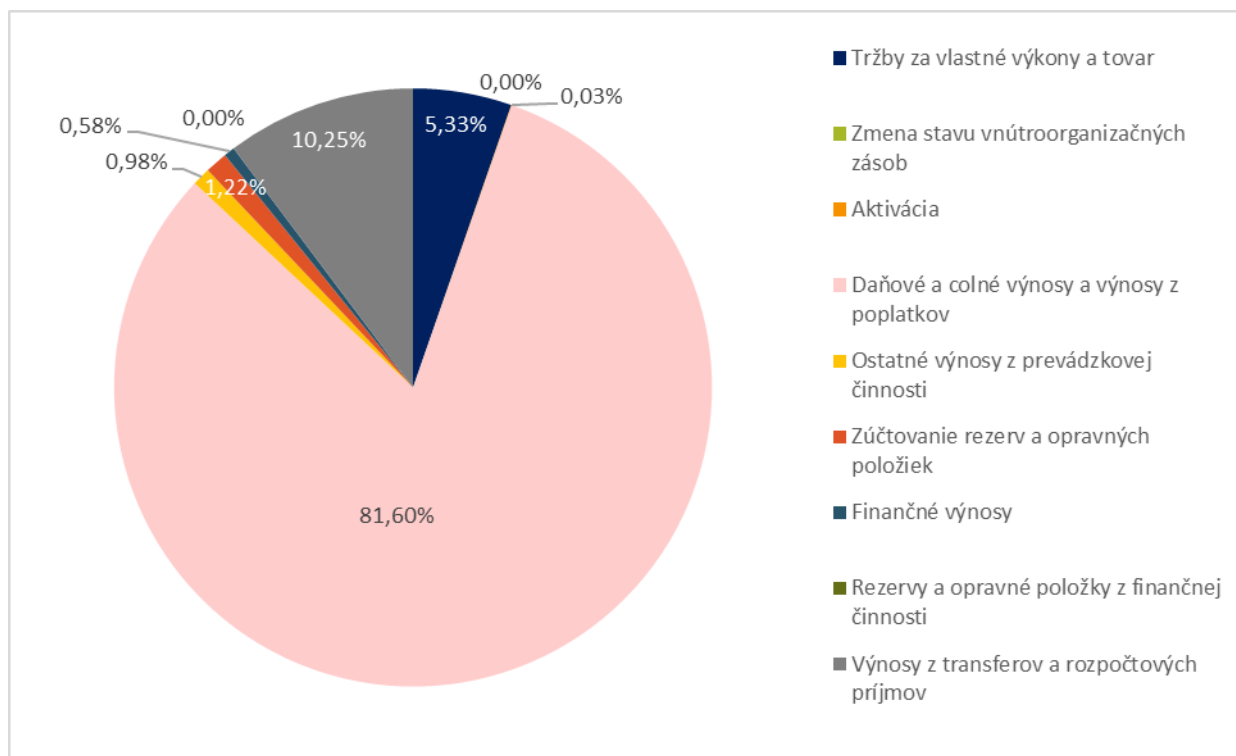
Napriek nárastu nákladov a takmer nezmenenej dosiahnutej výšky výnosov prevyšovali výnosy v roku 2021 náklady, a to viedlo ku generovaniu zisku z podnikateľskej činnosti v sume 35 416,16 Eur. Po odvedení dane z príjmov dosiahol výsledok hospodárenia po zdanení úroveň 34 789,35 Eur.

Celkové náklady **hlavnej činnosti** Mesta Banská Bystrica za rok 2021 oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu vzrástli o 6,45 %, v absolútnom vyjadrení o 3 840 tis. Eur. V rámci prevádzkovej činnosti tvorili najväčší objem nákladov osobné náklady a náklady na služby.

Najväčšou výnosovou položkou Mesta v rámci hlavnej činnosti sú daňové výnosy samosprávy, ktorých objem medziročne vzrástol o 1 411 344,94 Eur. Výnosy z poplatkov vzrástli v oveľa menšej miere, a to o viac než 123 tis. Eur. Daňové výnosy a výnosy z poplatkov tvorili viac než štyri pätiny dosiahnutých výnosov v hlavnej činnosti (81,60 %). Mesto Banská Bystrica vykázalo v hlavnej činnosti za rok 2021 stratu na úrovni -2 074 365,04 Eur.

Náklady hlavnej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2021

Výnosy z hlavnej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2021

Rok	2021						2020						Index vývoja 2021/2020		
Činnosť	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
NÁKLADY spolu	63 333 980,33	100,00%	70 196,63	100,00%	63 404 176,96	100,00%	59 493 817,01	100,00%	65 228,18	100,00%	59 559 045,19	100,00%	0,0645	0,0762	0,0646
<i>Prevádzková činnosť</i>	<i>40 121 515,26</i>	<i>63,35%</i>	<i>69 319,18</i>	<i>98,75%</i>	<i>40 190 834,44</i>	<i>63,39%</i>	<i>39 428 651,78</i>	<i>66,27%</i>	<i>64 457,99</i>	<i>98,82%</i>	<i>39 493 109,77</i>	<i>66,31%</i>	<i>0,0176</i>	<i>0,0754</i>	<i>0,0177</i>
Spotrebované nákupy	2 949 434,18	4,66%	44 652,53	63,61%	2 994 086,71	4,72%	3 294 803,45	5,54%	32 493,93	49,82%	3 327 297,38	5,59%	-0,1048	0,3742	-0,1001
Služby	12 715 835,46	20,08%	2 027,97	2,89%	12 717 863,43	20,06%	11 971 032,58	20,12%	2 216,22	3,40%	11 973 248,80	20,10%	0,0622	-0,0849	0,0622
Osobné náklady	19 419 086,50	30,66%	13 770,07	19,62%	19 432 856,57	30,65%	17 591 343,72	29,57%	26 597,66	40,78%	17 617 941,38	29,58%	0,1039	-0,4823	0,1030
Dane a poplatky	132 027,69	0,21%	0,00	0,00%	132 027,69	0,21%	126 810,04	0,21%	0,00	0,00%	126 810,04	0,21%	0,0411	-	0,0411
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	469 009,18	0,74%	48,61	0,07%	469 057,79	0,74%	2 200 893,96	3,70%	0,18	0,00%	2 200 894,14	3,70%	-0,7869	269,0556	-0,7869
Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti	442 168,03	0,70%	0,00	0,00%	442 168,03	0,70%	349 217,72	0,59%	0,00	0,00%	349 217,72	0,59%	0,2662	-	0,2662
Odpisy dlhodobého majetku	3 993 954,22	6,31%	8 820,00	12,56%	4 002 774,22	6,31%	3 894 550,31	6,55%	3 150,00	4,83%	3 897 700,31	6,54%	0,0255	1,8000	0,0270
<i>Finančná činnosť</i>	<i>468 953,22</i>	<i>0,74%</i>	<i>877,45</i>	<i>1,25%</i>	<i>469 830,67</i>	<i>0,74%</i>	<i>137 012,85</i>	<i>0,23%</i>	<i>770,19</i>	<i>1,18%</i>	<i>137 783,04</i>	<i>0,23%</i>	<i>2,4227</i>	<i>0,1393</i>	<i>2,4099</i>
Finančné náklady	468 953,22	0,74%	877,45	1,25%	469 830,67	0,74%	137 012,85	0,23%	770,19	1,18%	137 783,04	0,23%	2,4227	0,1393	2,4099
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
<i>Mimoriadna činnosť</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	-	-	-
<i>Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov</i>	<i>22 743 511,85</i>	<i>35,91%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>22 743 511,85</i>	<i>35,87%</i>	<i>19 928 152,38</i>	<i>33,50%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>19 928 152,38</i>	<i>33,46%</i>	<i>0,1413</i>	-	<i>0,1413</i>

Rok	2021						2020						Index vývoja 2021/2020		
Činnosť	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
VÝNOSY spolu	61 259 615,29	100,00%	105 612,79	100,00%	61 365 228,08	100,00%	60 418 745,05	100,00%	98 525,21	100,00%	60 517 270,26	100,00%	0,0139	0,0719	0,0140
<i>Prevádzková činnosť</i>	<i>54 620 440,96</i>	<i>89,16%</i>	<i>98 332,08</i>	<i>93,11%</i>	<i>54 718 773,04</i>	<i>89,17%</i>	<i>54 078 689,16</i>	<i>89,51%</i>	<i>98 525,21</i>	<i>100,00%</i>	<i>54 177 214,37</i>	<i>89,52%</i>	<i>0,0100</i>	<i>-0,0020</i>	<i>0,0100</i>
Tržby za vlastné výkony a tovar	3 267 470,24	5,33%	98 332,03	93,11%	3 365 802,27	5,48%	2 794 731,36	4,63%	98 525,21	100,00%	2 893 256,57	4,78%	0,1692	-0,0020	0,1633
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Aktivácia	17 485,20	0,03%	0,00	0,00%	17 485,20	0,03%	13 078,80	0,02%	0,00	0,00%	13 078,80	0,02%	0,3369	-	0,3369
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	49 989 555,31	81,60%	0,00	0,00%	49 989 555,31	81,46%	48 455 197,23	80,20%	0,00	0,00%	48 455 197,23	80,07%	0,0317	-	0,0317
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	600 708,11	0,98%	0,05	0,00%	600 708,16	0,98%	1 533 358,42	2,54%	0,00	0,00%	1 533 358,42	2,53%	-0,6082	-	-0,6082
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	745 222,10	1,22%	0,00	0,00%	745 222,10	1,21%	1 282 323,35	2,12%	0,00	0,00%	1 282 323,35	2,12%	-0,4189	-	-0,4189
<i>Finančná činnosť</i>	<i>357 522,86</i>	<i>0,58%</i>	<i>7 280,71</i>	<i>6,89%</i>	<i>364 803,57</i>	<i>0,59%</i>	<i>330 591,12</i>	<i>0,55%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>330 591,12</i>	<i>0,55%</i>	<i>0,0815</i>	-	<i>0,1035</i>
Finančné výnosy	357 522,86	0,58%	7 280,71	6,89%	364 803,57	0,59%	330 591,12	0,55%	0,00	0,00%	330 591,12	0,55%	0,0815	-	0,1035
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
<i>Mimoriadna činnosť</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	-	-	-
<i>Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov</i>	<i>6 281 651,47</i>	<i>10,25%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>6 281 651,47</i>	<i>10,24%</i>	<i>6 009 464,77</i>	<i>9,95%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>6 009 464,77</i>	<i>9,93%</i>	<i>0,0453</i>	-	<i>0,0453</i>

Rok	2021			2020			Index vývoja 2021/2020		
Činnosť	Hlavná činnosť		SPOLU	Hlavná činnosť		SPOLU	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	EUR		EUR	EUR				
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-2 074 365,04	35 416,16	-2 038 948,88	924 928,04	33 297,03	958 225,07	-3,2427	0,0636	-3,1278
Splatná daň z príjmov	0,00	626,81	626,81	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Dodatocne platená daň z príjmov	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Výsledok hospodárenia po zdanení	-2 074 365,04	34 789,35	-2 039 575,69	924 928,04	33 297,03	958 225,07	-3,2427	0,0448	-3,1285

Horizontálna a vertikálna analýza nákladov a výnosov Mesta Banská Bystrica za rok 2021 a 2020

Finančné ukazovatele

Aby mohla byť samospráva riadená efektívne, je dôležité zhodnotiť jej finančnú situáciu. Tak ako v podnikateľskej sfére aj v oblasti verejnej správy sa pre tento účel využíva finančná analýza, ktorej základom sú finančné ukazovatele. Finančná analýza je rozborom dát získaných z účtovníctva, a v prípade samosprávy aj z rozpočtovníctva, s cieľom zistiť, aká je majetková a finančná situácia hodnotenej jednotky. Základom každej finančnej analýzy sú pomerové ukazovatele, ktoré podávajú rýchly obraz o finančnom stave organizácie a jej základných vlastnostiach.

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok 2021	Rok 2020
Oblasť likvidity			
Celková likvidita (3.stupňa)	p.j.	2,379	2,856
Celková likvidita (3.stupňa) - upravená	p.j.	2,379	2,856
Bežná likvidita (2.stupňa)	p.j.	1,373	1,790
Pohotovú likvidita (1.stupňa)	p.j.	1,212	1,525
Čistý pracovný kapitál	EUR	16 379 012	20 874 243
Čisté pohotovú prostriedky	EUR	6 568 718	10 888 974
Oblasť zadlženosti			
Celková zadlženosť (dlhový pomer)	p.j.	0,2111	0,2094
Finančná nezávislosť	p.j.	3,738	3,775
Finančná nezávislosť - upravená	p.j.	5,261	5,335
Miera zadlženosti	p.j.	0,268	0,265
Ukazovateľ podielu KZ na CuZ	p.j.	0,203	0,196
Oblasť aktivity			
Krytie neobežného majetku	p.j.	0,878	0,896
Ukazovateľ neobežného majetku	p.j.	0,898	0,883
Ukazovateľ obežného majetku	p.j.	0,101	0,116
Oblasť rentability			
Rentabilita celkového kapitálu	p.j.	-0,77%	0,36%
Rentabilita vlastného kapitálu	p.j.	-0,98%	0,46%

Finančné ukazovatele Mesta Banská Bystrica za rok 2021 a 2020

Platobná schopnosť je základným predpokladom úspešného fungovania nielen v podnikateľskom sektore, ale aj v samospráve. Tú možno hodnotiť prostredníctvom ukazovateľov likvidity, ktorá znamená schopnosť premeniť majetok na likvidné prostriedky a uhradiť tak záväzky. **Celková likvidita (likvidita 3.stupňa)** je hlavným ukazovateľom finančnej likvidity a udáva celkový potenciál likvidity účtovnej jednotky. Vypočíta sa ako podiel celkových obežných aktív a krátkodobých cudzích zdrojov. V našom prípade sme k obežným aktívam pripočítali ešte prechodné aktíva, ktoré majú krátkodobý charakter. Hodnota tohto ukazovateľa dosiahla v roku 2021 úroveň **2,379**. Vyššiu vypovedaciu schopnosť má tento ukazovateľ, pokiaľ od obežných aktív odpočítame hodnotu dlhodobých pohľadávok, nakoľko tie nemôžu z časového hľadiska slúžiť na úhradu krátkodobých záväzkov. Vzhľadom k skutočnosti, že v roku 2021 sa netto hodnota dlhodobých pohľadávok, podobne ako v predošlom roku, blíži k nule, hodnota takto upraveného ukazovateľa celkovej likvidity je rovnaká, t.j. na úrovni **2,379**. **Bežná likvidita (likvidita 2.stupňa)** vyjadruje, aká časť krátkodobých záväzkov je krytá finančným majetkom a krátkodobými pohľadávkami. Tento ukazovateľ dosiahol v roku 2021 hodnotu **1,373**, čo znamená pokles v porovnaní s minulým rokom a hodnota ukazovateľa sa pohybuje v rozmedzí optima tohto ukazovateľa. **Likvidita 1.stupňa (okamžitá, pohotovú likvidita)** hovorí

o okamžitej platobnej schopnosti hodnoteného subjektu. Predstavuje podiel hotovostných prostriedkov v pokladni a na bankových účtoch a krátkodobých záväzkov. Vzhľadom k tomu, že samospráva drží na bankovom účte pomerne veľké množstvo hotovostných prostriedkov z dôvodu hromadenia prostriedkov z peňažných fondov, hodnota tohto ukazovateľa prekračuje hornú hranicu optima, a v roku 2021 dosiahla úroveň **1,212**. Všetky štyri spomenuté ukazovatele likvidity za rok 2021, aj ich porovnanie s hodnotami dosiahnutými v predošlom roku, hovoria o trvalej platobnej schopnosti samosprávy, ktorá je pozitívnym znakom jej dobrého finančného zázemia. Súčasne však medziročne zaznamenávame pokles hodnôt ukazovateľov likvidity, a v prípade 3 zo 4 ukazovateľov sa dostávame do optimálneho rozmedzia, a to najmä z dôvodu nárastu krátkodobých záväzkov a súčasného poklesu krátkodobých pohľadávok a finančného majetku.

Iný pohľad na likviditu účtovnej jednotky je prostredníctvom absolútneho rozdielu obežných aktív a krátkodobých záväzkov, ktorý sa nazýva **čistý pracovný kapitál**. Jeho hodnota v roku 2021 na úrovni **16 379 012 Eur** hovorí o hodnote obežného majetku, ktorá je financovaná dlhodobým kapitálom. Predstavuje prebytok krátkodobých aktív nad krátkodobými dlhmi, čo je opäť signálom dobrého finančného zázemia samosprávy. **Čisté pohotovité prostriedky** predstavujú objem ihneď dostupných peňažných prostriedkov po splatení všetkých okamžite splatných krátkodobých záväzkov. K 31.12.2021 ich objem predstavoval sumu **6 568 718 Eur**.

Kapitálová štruktúra samosprávy má vplyv na jej prosperitu a finančnú stabilitu, a preto je z pohľadu jej riadenia dôležité vyhodnotiť aj ukazovatele zadlženosti. **Celková zadlženosť** hovorí o tom, aká časť majetku je financovaná cudzími zdrojmi. V prípade Mesta Banská Bystrica bola hodnota tohto ukazovateľa v roku 2021 **21,11 %**. V porovnaní s predošlým rokom sa zvýšila o 0,16 p. b. Vyššie hodnoty ukazovateľa znamenajú väčšie riziko pre veriteľov, súčasne však využívaním cudzích zdrojov môže samospráva zvyšovať svoju finančnú nezávislosť, preto je dôležité hľadať optimálny pomer medzi vlastnými a cudzími zdrojmi. **Stupeň finančnej samostatnosti** je vyjadrený podielom vlastného a cudzieho kapitálu, a v prípade Mesta Banská Bystrica je jeho hodnota **3,738**. V trhovej ekonomike by sa mal tento ukazovateľ pohybovať na úrovni do 100 %, v samospráve sú však prijateľné aj vyššie hodnoty vzhľadom k skutočnosti, že subjekt má stabilné a pomerne isté príjmy v podobe daní a miestnych poplatkov. Na zhodnotenie zadlženosti má vplyv aj tvorba rezerv, ktoré predstavujú budúci záväzok, ktorý môže vzniknúť v bližšie neurčenom čase v určitej, len predpokladanej výške. V prípade, že od tohto druhu záväzku abstrahujeme, stupeň finančnej samostatnosti sa zvýši na úroveň **5,261**. Opačným pomerom získame ukazovateľ **miery zadlženosti**. Tá v prípade Mesta Banská Bystrica za rok 2021 hovorí, že na 1 Eur vlastného kapitálu pripadá **0,268** Eur z cudzích zdrojov. Krátkodobé záväzky tvoria z celkových cudzích zdrojov **20,3 %**. Medziročne tento podiel vzrástol v dôsledku výrazného nárastu krátkodobých záväzkov, ktorý bol kompenzovaný o niečo menším poklesom krátkodobých bankových úverov a zostatkov transferov zo štátneho rozpočtu.

Ukazovateľ krytia neobežného majetku je na úrovni **0,878** a vyjadruje, aký podiel dlhodobého majetku kryjú vlastné zdroje. Hodnoty blížiac sa k 1 znamenajú rast stability, avšak prekročenie už znamená aj nižšiu efektívnosť využitia zdrojov. Ukazovatele obežného a neobežného majetku sú vyjadrením štruktúry aktív. **Neobežný majetok** tvorí **89,8 %** a **obežný majetok** tvorí **10,1 %** celkového majetku Mesta Banská Bystrica. Medziročne podiel obežného majetku na celkovom majetku klesol o 1,53 p.b. v dôsledku výrazného súčasného poklesu krátkodobých pohľadávok, finančného majetku a o niečo menej výrazným poklesom zúčtovania transferov rozpočtu obce.

V závere prevedenej finančnej analýzy môžeme zhrnúť, že Mesto Banská Bystrica je vysoko likvidné a nemá problémy s platobnou schopnosťou. Celková zadlženosť je nízka, pričom v štruktúre prevažujú dlhodobé záväzky so splatnosťou dlhšou ako jeden rok, a vyznačuje sa vysokým stupňom finančnej nezávislosti. Výnosnosť prostriedkov investovaných do samosprávy sa medziročne dostala do

záporných čísel z dôvodu dosiahnutej straty. Rentabilita vlastného kapitálu sa pohybuje na úrovni -0,98 %, čo pri porovnaní s predchádzajúcim obdobím znamená, že klesla o 1,44 p.b. Rentabilita celkového kapitálu taktiež klesla do záporných čísel z úrovne 0,36 % na úroveň -0,77 %. V podnikateľskom prostredí by tieto hodnoty boli považované za výrazne negatívne. V prípade mesta môžeme byť voči týmto hodnotám viac tolerantní, nakoľko prioritou samosprávy nie je dosahovanie zisku. Napriek tomu pokles do záporných čísel a dosiahnutá strata poukazujú na negatívnu skutočnosť, a to že v danom roku náklady výrazne presiahli výnosy účtovnej jednotky. Preto snahou samosprávy v ďalšom období bude zvrátenie tohto vývoja s cieľom dosiahnuť opäť kladný výsledok hospodárenia.

Konsolidovaná účtovná závierka

Mesto Banská Bystrica je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Mesto pri výkone samosprávy zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia. Je súčasťou súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky.

V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve je Mesto Banská Bystrica povinné zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, nakoľko malo v roku 2021 väčšinovú (viac ako 50 %) alebo významnú majetkovú účasť (nad 20 %) vo viacerých obchodných spoločnostiach. Zároveň malo Mesto v roku 2021 v zriaďovateľskej pôsobnosti 13 rozpočtových a 2 príspevkové organizácie a u 2 obchodných spoločností figuruje ako 100 % vlastník.

Organizácie konsolidovaného celku

Rozpočtové organizácie Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

Názov organizácie:	
Základná škola s materskou školou Jána Bakossa	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Bakossova 5, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
ZŠ s MŠ Jána Bakossa sa zameriava na vyučovanie anglického jazyka (posilnenie týždenného počtu hodín, týždeň s anglickým lektorom), vyučovanie ďalších cudzích jazykov (nemecký jazyk, ruský jazyk), podporu žiakov s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Podporuje rozvíjanie talentu žiakov ich účasťou v predmetových olympiádach a súťažiach. Snahou je, aby sa žiaci pravidelne venovali športu, preto ich zapájajú do športových súťaží a aktivít a pravidelne organizuje plavecký a korčuliarsky výcvik na 1. stupni a plavecký a lyžiarsky výcvik na 2. stupni ZŠ. Na prvom stupni pravidelne organizuje pobyty žiakov v škole v prírode. Škola je zapojená do projektov Zelená škola, Škola podporujúca zdravie a IT Akadémia. Žiakom poskytuje bohatú krúžkovú činnosť. Škola má vlastnú školskú knižnicu, v rámci ktorej realizuje aktivity podporujúce čitateľskú gramotnosť. Základná škola zabezpečuje aj vzdelávanie žiakov, ktorí sú vo vyšetrovacej väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici a plnia si povinnú školskú dochádzku.	

Názov organizácie:	
Základná škola, Golianova 8, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Golianova 8, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola kladie dôraz na poskytnutie čo najlepšieho vzdelania pomocou moderných vyučovacích metód; každá trieda je vybavená interaktívnymi tabuľkami, ktoré sú využívané vo výchovno-vzdelávacom procese. V čo najväčšej miere sa snaží povzbudiť deti k zdravému životnému štýlu, zdravej strave a pobytu v prírode. Škola kladie dôraz na rozvoj pohybových schopností žiakov, mottom školy je: "Naučme deti športovať". Škola úzko spolupracuje so športovými klubmi: HC'05 Banská Bystrica, Športový klub lyžiarov BB, Klub karate, basketbalový oddiel ŠKP 08 BB.	

Názov organizácie:	
Základná škola Slobodného slovenského vysielateľa Skuteckého 8 Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Skuteckého 8, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Škola pre deti so špecifickým nadaním na cudzie jazyky (vyučovanie prvého cudzieho jazyka od 1.ročníka / v rozsahu 3 hodiny týždenne, druhý cudzí jazyk od 5. ročníka / v rozsahu 3 hodiny týždenne), organizujúca množstvo aktivít na podporu ich výučby (projekty, vzdelávacie pobyty v zahraničí). Škola s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov; integrované vyučovanie cudzích jazykov a neязыkových predmetov metódou CLIL, konverzácia v cudzích jazykoch v povinných aj záujmových útvaroch ; školský vzdelávací program je dopĺňaný hodinami aj podľa regionálnych špecifik Banskej Bystrice.</p>	

Názov organizácie:	
Základná škola , Trieda SNP 20 , Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Trieda SNP 20, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Škola pripravujúca žiakov na samostatné a aktívne zapojenie sa do života prostredníctvom osvojovania si vedomostí, ovládania cudzích jazykov, rozvíjanie vzťahu k životnému prostrediu a k počítačovej gramotnosti. Dlhodobým zámerom školy je rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na environmentálnu výchovu, šport, jazykové a informačno-komunikačné kompetencie žiakov. Veľký dôraz kladie na dobrú prípravu žiakov na stredné školy i do života (posilnená výučba SJL a MAT v 9. ročníku), výučba matematiky na I. stupni Hejného metódou; škola rozvíjajúca jazykové spôsobilosti (výučba anglického jazyka od 1. ročníka a druhého cudzieho jazyka od 7. ročníka); sociálny pedagóg pomáha žiakom a rodičom pri riešení zložitých výchovno-vzdelávacích situácií; škola podporujúca šport (rozšírená výučba telesnej výchovy na I. stupni, športové triedy 5. - 9. ročník so zameraním na futbal, atletiku, volejbal; spolupráca s klubmi MFK Dukla Banská Bystrica, Futbalovou školou M. Hamšíka, ŠK UMB B. Bystrica, VK Brusno); škola formujúca vzťah k životnému prostrediu; škola využívajúca IKT; škola poskytujúca aktívne využívanie voľného času; škola otvorená sociálnym partnerom a verejnosti.</p>	

Názov organizácie:	
Základná škola, Moskovská 2, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Moskovská 2, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Škola zameraná na vyučovanie cudzích jazykov (rozšírené vyučovanie anglického jazyka od 1. ročníka, od 7. ročníka pribúda ďalší cudzí jazyk - nemecký a ruský, projekty, spolupráca so školami v zahraničí, rozvoj kľúčových kompetencií žiakov , využívanie moderných technológií vo vyučovaní, výučba informatiky a zavádzanie IKT do vyučovania a medzi verejnosť, zvyšovanie environmentálneho a globálneho povedomia žiakov cez projektové vyučovanie, rozvoj regionálnej kultúry, šport a zdravý životný štýl, mimoškolská činnosť (aktívne trávenie voľného času v školskej knižnici, ŠKD, na krúžkoch v SCVČ Relaxáčik).</p>	

Názov organizácie:	
Základná škola s materskou školou, Radvanská 1, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Radvanská 1, 974 05 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Škola, ktorej žiaci majú možnosť oboznamovať sa s cudzím jazykom už od 1. ročníka. V súčasnosti sa v škole vyučujú cudzie jazyky - anglický, nemecký, ruský. Jazykové kvízy, práca s časopismi a tvorba projektov sú hlavné aktivity, ktorými si žiaci rozvíjajú rečové zručnosti aj tvorivosť. Oživením jazykového vyučovania je práca s IKT. Záujem o cudzí jazyk podporuje i spolupráca so subjektmi mimo školy.</p> <p>V rámci projektov sa vybudovali moderné odborné učebne pre jednotlivé predmety – geografia, biológia, chémia, fyzika, výchova umením, cudzie jazyky, počítačové učebne. Žiaci majú k dispozícii všetky názorné pomôcky na zoznámenie sa s týmito predmetmi a majú možnosť kvalitnejšie rozvíjať svoj talent. Prostredníctvom IKT učitelia modernou a príťažlivou formou vzbudzujú záujem žiakov o tieto predmety.</p> <p>Na škole pôsobí detský folklórny súbor Radvanček, hudobno – tvorivá dielňa Spievankovo, či detský divadelný súbor Radvanské hviezdy, ktoré každoročne pripravujú vystúpenia pre žiakov a verejnosť a ktoré si získali divákov nielen v našej škole, ale na rôznych vystúpeniach a prehliadkach.</p>	

Názov organizácie:	
Základná škola, Spojová 14, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Spojová 14, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Škola s viac ako 40- ročnou históriou je najväčšou plne organizovanou školou v meste, ktorá pre žiakov vytvára bezpečné a tvorivé prostredie s príjemnou pracovnou atmosférou, zameriava sa na otvorené partnerstvo, žiakov vedie k zdravému životnému štýlu, ekologickému mysleniu, kooperácii a podpore v schopnostiach samostatne myslieť, vhodne sa vyjadrovať a prezentovať svoje názory primeraným spôsobom; nadpriemernú úroveň školy potvrdzuje účasť žiakov v súťažiach na úrovni okresu, kraja i celého Slovenska, ale najmä ich úspešnosť v ďalšom štúdiu na stredných a vysokých školách, súčasťou školy je upravený školský športový areál, ktorý ponúka športové využitie dopoludnia žiakom a v popoludňajších hodinách aj sídliskovej komunite.</p>	

Názov organizácie:	
Základná škola, Ďumbierska 17, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Ďumbierska 17, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>TOP škola Slovenska podľa INEKO, ktorej mottom je: "Poznávajme nielen rozumom, ale aj srdcom" ; škola sa ako jediná v banskobystrickom okrese zaoberá aj vzdelávaním detí so všeobecným intelektovým nadaním, pričom v každom ročníku je zriadená jedna trieda pre deti so všeobecným intelektovým nadaním (VIN), v porovnaní s klasickými triedami majú do obsahu vzdelávania pridaný v každom ročníku ďalší predmet s názvom Obohatenie, v piatom ročníku predmet Tvorba prezentácií, v 3., 4. a 8. ročníku: Logickú matematiku. Súčasťou absolvovania každého ročníka a postupu do vyššieho ročníka je aj obhajoba ročníkovej práce - celoročného žiackeho projektu.</p>	

Názov organizácie:	
Základná škola Sitnianska 32, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Sitnianska 32, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola podporuje rozvoj jazykových zručností (výučba anglického jazyka od 1. ročníka), športovo-pohybových zručností (korčuliarsky, plavecký, lyžiarsky výcvik, škola v prírode), výučba umožňujúca rozvoj individuálnych záujmov v troch líniiach v predmete "Mladý bádateľ", výučba s pomocou interaktívnych tabúl a digitálnych technológií, špičkovo vybavené špecializované učebne, pestrá ponuka krúžkov, odborné poradenstvo (školský psychológ, špeciálny pedagóg).	

Názov organizácie:	
Základná škola, Pieninská 27, Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Pieninská 27, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola ponúka žiakom kvalitný výchovno-vzdelávací proces zabezpečený odbornými pedagogickými zamestnancami, individuálny prístup k deťom podľa konkrétnych potrieb a orientáciu na osobnosť žiaka, výchovné poradenstvo a odborný výkon špeciálneho pedagóga, kvalitnú prípravu a úspechy žiakov v mnohých súťažiach a olympiádach, komplexnú starostlivosť ŠKD pre žiakov 1. - 5. ročníka, ojedinelú a atraktívnu prázdninovú činnosť ŠKD, pestrú krúžkovú a záujmovú činnosť, výborné podmienky pre rozvoj záujmov v oblasti športu, možnosť reprezentačne hrať volejbal v súťažiach riadených Slovenskou volejbalovou federáciou a spolupráca so športovými klubmi a inštitúciami v rôznych oblastiach športu, klub aktivistov žiackeho života - žiacky parlament, rozhlasovú družinu a redakčnú radu; lyžiarsky, plavecký a korčuliarsky výcvik, školu v prírode, školské poznávacie výlety a exkurzie, prepojenosť školy a rodiny, príjemné prostredie a priestrané triedy.	

Názov organizácie:	
Základná škola Jozefa Gregora Tajovského Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Gaštanová 12, 974 09 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Škola je zameraná na rozvoj technického a prírodovedného rozvoja žiakov. V priestoroch školy bolo otvorené Centrum techniky, tzv. CeTech. Jedná sa o jedinečný komplex odborných učební techniky na Slovensku. Zaručuje žiakom základnej školy bezkonkurenčné nadobúdanie technickej gramotnosti, t.j. technického myslenia, pracovných zručností, kreatívneho riešenia komplexných úloh. Zaujímavý študijný program ZŠ J. G. Tajovského a najmodernejšie technológie súčasnej doby, s ktorými žiaci v CeTechu pracujú, sú silným stimulom z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. CNC stavebnice, 3D tlačiarne, laserová gravírovačka a mnoho iných technických zariadení žiakom otvárajú dvere do moderného sveta práce.	

Názov organizácie:	
Základná umelecká škola Jána Cikkera Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Štefánikovo nábrežie 6, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Základná umelecká škola Jána Cikkera Banská Bystrica poskytuje na území mesta vzdelanie v štyroch odboroch: v hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom. Vyučovanie v ZUŠ je organizované na troch pracoviskách: Štefánikovo nábrežie 6 (hudobný odbor: hra na klavíri, keyboarde, husliach, gitare, elektrickej gitare, cimbale, zobcovej a priečnej flaute, trúbke, bicích nástrojoch, akordeóne a spev; výtvarný odbor: rozšírené vyučovanie keramiky, počítačová animácia, príprava na stredné a vysoké školy; tanečný odbor a literárno – dramatický odbor); Lazovná 62 (hudobný odbor: hra na klavíri, keyboarde, husliach, violončele, gitare, zobcovej flaute, trúbke, akordeóne, bicích nástrojoch, klarinete, saxofóne a spev a výtvarný odbor a Internátna 2A (hudobný odbor: hra na klavíri, keyboarde, husliach, gitare, zobcovej a priečnej flaute, akordeóne a spev a výtvarný odbor).</p>	

Názov organizácie:	
Centrum voľného času Banská Bystrica	
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Sídlo organizácie:	Havranské 9, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Centrum voľného času je samostatná rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou. Okrem pravidelnej činnosti v záujmových útvaroch organizuje rôzne príležitostné podujatia formou jednorazových akcií alebo pravidelne sa opakujúcich ako napr. predmetové olympiády, okresné športové súťaže, besedy pre žiakov základných škôl a detí materských škôl, preventívne programy pre materské a základné školy. Podieľa sa aj na vypínaní voľného času zdravotne a mentálne postihnutých detí. Zamestnanci spolupracujú s materskými a základnými školami, športovými klubmi, hasičským a záchranným zborom, policajným zborom, občianskymi združeniami a rôznymi ďalšími organizáciami pracujúcimi s deťmi a mládežou.</p>	

Príspevkové organizácie Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

Názov organizácie:	
Záhradnícke a rekreačné služby	
Právna forma:	príspevková organizácia
Sídlo organizácie:	Švermova 45, 974 04 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
<p>Výkon správy fondu vegetačných porastov v rozsahu platného VZN Mesta Banská Bystrica o tvorbe, údržbe a ochrane zelene; údržba mestskej zelene, detských ihrísk, pieskovísk a zverených technických zariadení; správa cintorínov, pohrebná a cintorínska činnosť; správa krematória, kremačná činnosť; spoločensko-kultúrna a osvetová činnosť; organizácia programov, výstav predstavení, atď.; správa kultúrnych a rekreačných zariadení; prevádzka športovísk a športových zariadení; budovanie nových telovýchovných objektov a zariadení; správa zvereného majetku Mesta.</p>	

Názov organizácie:	
Investorský útvar mesta	
Právna forma:	príspevková organizácia
Sídlo organizácie:	Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Architektonické činnosti - v súčasnosti nevyvíja činnosť	

Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2021

Názov organizácie:	
MBB a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Prenájom nehnuteľností, investičná výstavba, správa bytových domov, prevádzka športových zariadení ako je Krytá plaváreň Štiavničky a Zimný štadión v Banskej Bystrici, predaj pozemkov a budovanie infraštruktúry v Priemyselnom parku Šalková (Industrial park).	

Názov organizácie:	
Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.	
Právna forma:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo organizácie:	Dolný Harmanec 51, 976 03 Dolný Harmanec
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Správa lesného majetku Mesta Banská Bystrica na vymedzenom území a vykonávanie hospodárskej činnosti (pestovanie lesa a ťažba dreva), poľnohospodárstvo a lesníctvo, vrátane nespracovaných poľnohospodárskych a lesných výrobkov na ďalšie spracovanie alebo predaj, poľovníctvo, ktoré vykonáva v poľovnom revíri Mesta Banská Bystrica na základe nájomnej zmluvy.	

Názov organizácie:	
Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Kremnička 53, 974 05 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Výkon verejnej pravidelnej Mestskej hromadnej dopravy v Banskej Bystrici, na území mesta Banská Bystrica, cestná motorová doprava - vnútroštátna nepravidelná autobusová doprava, vykonávanie medzinárodnej nepravidelnej autobusovej dopravy, prevádzkovanie dráhy: Trolejbusová mestská dráha v Banskej Bystrici, prevádzkovanie dopravy na dráhe: Trolejbusová mestská dráha v Banskej Bystrici.	

Názov organizácie:	
BB-BIOWPOWER, a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Svoradova 1, 811 03 Bratislava
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Výroba elektriny, inžinierske činnosti a poradenstvo.	

Názov organizácie:	
STEFE Banská Bystrica, a. s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Zvolenská cesta 1, 974 05 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Elektroenergetika - výroba elektriny.	

Názov organizácie:	
BIC Banská Bystrica, s.r.o.	
Právna forma:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo organizácie:	Rudohorská 33, 974 11 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Aktívna podpora podnikateľským subjektom ako aj verejnému sektoru a vytváranie atmosféry pre inovatívne podnikanie v regióne.	

Názov organizácie:	
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	
Právna forma:	akciová spoločnosť
Sídlo organizácie:	Partizánska cesta 5, 974 01 Banská Bystrica
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Poradenská, technická a odborná pomoc v oblasti výroby, úpravy, dodávky pitnej a úžitkovej vody, prevádzky vodovodov, kanalizácií a čistiarní odpadových vôd; vodohospodárske stavby; projektovanie, riešenie a vyhodnocovanie úloh hydrogeologického prieskumu, inžiniersko-geologického prieskumu a geologického prieskumu životného prostredia; prevádzkovanie verejných vodovodov I. až III. kategórie, prevádzkovanie verejných kanalizácií I. až III. kategórie.	

Názov organizácie:	
Zolka Zvolen, s.r.o.	
Právna forma:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo organizácie:	Námestie SNP 3, 960 01 Zvolen
Činnosť, ktorú vykonáva:	
Ťažba, predaj a približovanie dreva, prenájom strojov a prístrojov, poradenstvo.	

Pri spracovaní konsolidovaného celku postupovalo Mesto Banská Bystrica metódou úplnej konsolidácie pri rozpočtových organizáciách, príspevkovej organizácii a pri obchodných spoločnostiach MBB a. s. a Mestské lesy Banská Bystrica s. r. o.

Metódou vlastného imania postupovalo Mesto v prípade obchodných spoločností: Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s., BB-BIOPOWER, a. s., a STEFE Banská Bystrica, a. s.

Ostatné majetkové podiely sú nižšie ako 20 % a z tohto dôvodu boli zahrnuté do konsolidovaných výkazov v účtovnej hodnote.

Spoločnosť	Základné imanie	Podiel na základnom imaní	Hodnota podielu na základnom imaní k 31.12.2021 bežného účtovného obdobia - netto
	EUR	%	EUR
Obchodné spoločnosti v zakladateľskej pôsobnosti a s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica			
MBB a.s.	16 400 000	100,00%	16 400 000
Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.	211 598	100,00%	211 598
Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica v rámci konsolidácie			
Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a.s.	70 826	48,98%	34 692
BB-BIOPOWER, a. s.*	25 000	40,00%	10 000
STEFE Banská Bystrica, a.s.	8 968 400	34,00%	3 049 256
Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica zahrnuté do konsolidovaných výkazov v účtovnej hodnote			
BIC Banská Bystrica, s.r.o.	24 167	14,42%	3 486
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	147 472 314	10,77%	15 882 760
Zolka Zvolen, s.r.o.**	9 960	10,00%	996

(*) majetkový podiel MBB a.s.

(**) majetkový podiel Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.

Majetkové podiely Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021

Aktíva a pasíva

Najväčší podiel na majetku tvorí dlhodobý hmotný majetok, ktorý predstavuje 85,00 % z celkového majetku konsolidovaného celku. Medziročne dlhodobý hmotný majetok vzrástol o 3,48 %, v absolútnom vyjadrení o 8,352 mil. Eur. Hodnota dlhodobého nehmotného majetku klesla o 39,52 % z dôvodu vytvorených oprávok. V rámci krátkodobých aktív najvýraznejší pohyb sledujeme na účte zásob, kde hodnota poklesla absolútne o 1,53 mil. Eur na úroveň 222 tis. Eur. Na finančných účtoch objem prostriedkov klesol o 24,71 % (o 6,333 mil. Eur). Pohľadávky po lehote splatnosti klesli na úroveň 1 278 757,18 Eur, čo znamená pokles približne o 995 tis. Eur.

AKTÍVA	Netto 31.12.2021		Netto 31.12.2020		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu majetok	292 232 560,29	100,00%	292 677 468,03	100,00%	-0,0015
Neobežný majetok	269 817 401,40	92,33%	261 381 040,93	89,31%	0,0323
Dlhodobý nehmotný majetok	527 189,64	0,18%	871 610,63	0,30%	-0,3952
Dlhodobý hmotný majetok	248 405 513,04	85,00%	240 053 516,12	82,02%	0,0348
Dlhodobý finančný majetok	20 884 698,72	7,15%	20 455 914,18	6,99%	0,0210
Obežný majetok	22 099 426,87	7,56%	30 913 141,88	10,56%	-0,2851
Zásoby	221 669,91	0,08%	1 748 179,68	0,60%	-0,8732
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,00	0,00%	7,36	0,00%	-1,0000
Dlhodobé pohľadávky	497,91	0,00%	8 264,36	0,00%	-0,9398
Krátkodobé pohľadávky	2 579 616,99	0,88%	3 526 375,24	1,20%	-0,2685
Finančný majetok	19 297 642,06	6,60%	25 630 315,24	8,76%	-0,2471
Prechodné účty aktívne	315 732,02	0,11%	383 285,22	0,13%	-0,1762

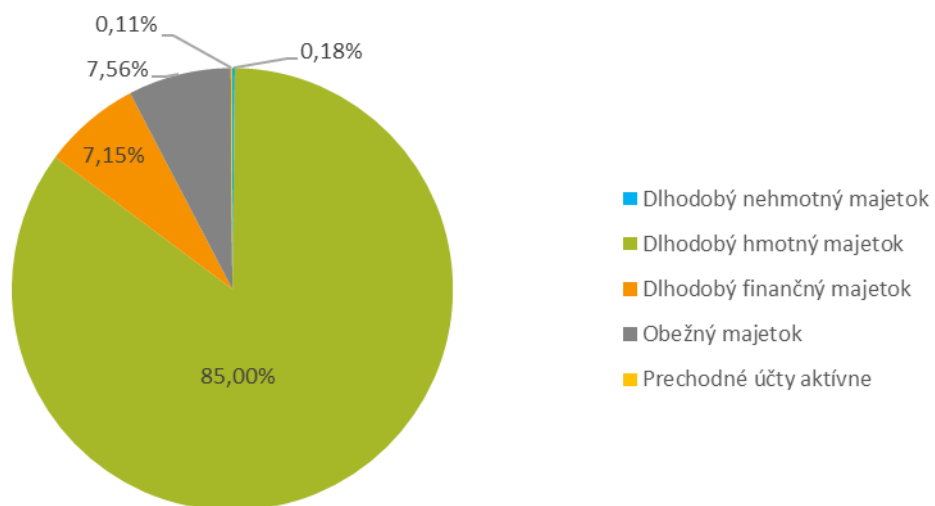
Konsolidované aktíva Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021 a 31.12.2020 (v EUR)

Hodnota konsolidovaného výsledku hospodárenia dosiahla zápornú hodnotu, a to - 1 494 525,83 Eur, čo v porovnaní s minulým rokom predstavuje v absolútnom vyjadrení pokles približne o 2 336 tis. Eur.

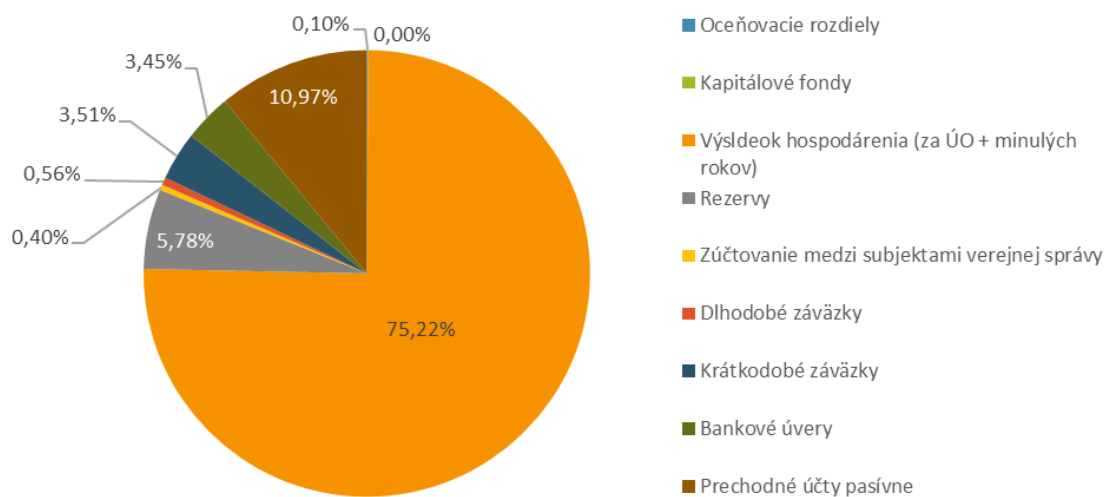
Hodnota rezerv vzrástla len nepatrne. Zároveň došlo k nárastu dlhodobých záväzkov (nárast o 8,76 %) a výraznému nárastu krátkodobých záväzkov (nárast o 19,52 %).

PASÍVA	Netto 31.12.2021		Netto 31.12.2020		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu vlastné imanie a záväzky	292 232 560,29	100,00%	292 677 468,03	100,00%	-0,0015
Vlastné imanie	220 119 310,13	75,32%	221 922 010,57	75,82%	-0,0081
Oceňovacie rozdiely	290 957,22	0,10%	290 957,22	0,10%	0,0000
Kapitálové fondy	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Nevysporiadaný VH minulých rokov	221 322 878,74	75,74%	220 789 335,99	75,44%	0,0024
Výsledok hospodárenia za ÚO	-1 494 525,83	-0,51%	841 717,36	0,29%	-2,7756
Záväzky	40 045 663,51	13,70%	37 436 395,13	12,79%	0,0697
Rezervy	16 897 891,05	5,78%	16 805 847,27	5,74%	0,0055
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 157 271,24	0,40%	1 257 898,77	0,43%	-0,0800
Dlhodobé záväzky	1 645 780,62	0,56%	1 513 170,21	0,52%	0,0876
Krátkodobé záväzky	10 258 611,73	3,51%	8 583 132,60	2,93%	0,1952
Bankové úvery	10 086 108,87	3,45%	9 276 346,28	3,17%	0,0873
Prechodné účty pasívne	32 067 586,65	10,97%	33 319 062,33	11,38%	-0,0376

Konsolidované pasíva Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021 a 31.12.2020

Vertikálna analýza konsolidovaných aktív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021

Vertikálna analýza konsolidovaných pasív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021

Náklady a výnosy

Konsolidovaný celok Mesta Banská Bystrica vykázal za rok 2021 za svoju hlavnú činnosť stratu v sume -674 939,68 Eur. V rámci podnikateľskej činnosti za rok 2021 taktiež vygeneroval stratu v sume -799 463,78 Eur, ktorá sa po odvedení dodatočne platenej dani z príjmov zvýšila na sumu - 819 586,15 Eur.

V prípade hlavnej činnosti konsolidovaného celku evidujeme nárast nákladov aj výnosov, v prípade nákladov o 7,30 % a v prípade výnosov o 3,97 %. Najväčší podiel majú osobné náklady, ktoré medziročne vzrástli o 8,30 %. Daňové výnosy a výnosy z poplatkov vzrástli o sumu 1 546 883,53 Eur, čo predstavuje nárast o 3,20 % oproti roku 2020. Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov do rozpočtu obce a ňou zriadených rozpočtových a príjmových organizácií vzrástli o 8,59 %, pričom najväčší podiel na tom mali bežné transfery zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy (podiel 89,66 %). Medziročný pokles nákladov a výnosov v súvislosti s tvorbou rezerv vznikol z dôvodu zmeny spôsobu účtovania. Zatiaľ čo v roku 2018 boli do výnosov rozpúšťané celé rezervy a v rámci nákladov vytvárané nové, od roku 2019 sa rezerva vytvorí a zúčtuje len v potrebnej výške rozdielu. Tento postup bol použitý aj v roku 2020.

V prípade podnikateľskej činnosti konsolidovaného celku evidujeme mierny nárast na strane výnosov aj nákladov, pričom nárast na strane nákladov bol výraznejší v porovnaní s výnosmi, a tak dosiahnutá strata sa v porovnaní s rokom 2020 ešte viac prehĺbila. Spomedzi nákladov najväčší podiel, takmer 26 %, tvoria náklady na služby, ktoré medziročne vzrástli o 15,39 % (absolútne o 220 tis. Eur). Stúpili aj ďalšie druhy nákladov, okrem nákladov na dane a poplatky, ktoré medziročne klesli na menej než tretinovú úroveň roka 2020. Klesli aj náklady na spotrebované nákupy, a spolu s nimi aj rezervy a vytvorené opravné položky. V prípade výnosov je medziročný pokles výnosov z predaja služieb a tovaru čiastočne kompenzovaný nárastom tržieb z predaja vlastných výrobkov. Konsolidovaný celok dosiahol v roku 2021 v podnikateľskej činnosti finančný výnos v objeme 7 281 Eur. Oproti tomu však stoja v konsolidovanom celku finančné náklady v objeme 60 382 Eur. Výsledkom hospodárenia podnikateľskej finančnej činnosti je preto strata.

KONSOLIDOVANÉ ÚDAJE	2021						2020						Index vývoja 2021/2020		
Činnosť	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
NÁKLADY spolu	78 044 742,16	100,00%	6 349 869,46	100,00%	84 394 611,62	100,00%	72 734 844,81	100,00%	6 153 851,56	100,00%	78 888 696,37	100,00%	0,0730	0,0319	0,0698
<i>Prevádzková činnosť</i>	<i>64 702 580,01</i>	<i>82,90%</i>	<i>6 289 487,49</i>	<i>99,05%</i>	<i>70 992 067,50</i>	<i>84,12%</i>	<i>62 319 301,11</i>	<i>85,68%</i>	<i>6 100 360,56</i>	<i>99,13%</i>	<i>68 419 661,67</i>	<i>86,73%</i>	<i>0,0382</i>	<i>0,0310</i>	<i>0,0376</i>
Spotrebované nákupy	6 099 729,31	7,82%	1 577 315,12	24,84%	7 677 044,43	9,10%	6 170 351,03	8,48%	1 728 585,13	28,09%	7 898 936,16	10,01%	-0,0114	-0,0875	-0,0281
Služby	14 413 062,00	18,47%	1 649 177,49	25,97%	16 062 239,49	19,03%	13 337 826,41	18,34%	1 429 234,38	23,23%	14 767 060,79	18,72%	0,0806	0,1539	0,0877
Osobné náklady	38 117 139,55	48,84%	1 620 266,15	25,52%	39 737 405,70	47,09%	35 196 820,46	48,39%	1 427 718,83	23,20%	36 624 539,29	46,43%	0,0830	0,1349	0,0850
Dane a poplatky	139 354,29	0,18%	5 226,62	0,08%	144 580,91	0,17%	131 184,65	0,18%	16 823,30	0,27%	148 007,95	0,19%	0,0623	-0,6893	-0,0232
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	573 084,01	0,73%	214 288,92	3,37%	787 372,93	0,93%	2 277 925,11	3,13%	80 462,13	1,31%	2 358 387,24	2,99%	-0,7484	1,6632	-0,6661
Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti	442 312,03	0,57%	4 175,19	0,07%	446 487,22	0,53%	349 569,92	0,48%	201 425,82	3,27%	550 995,74	0,70%	0,2653	-0,9793	-0,1897
Odpisy dlhodobého majetku	4 917 898,82	6,30%	1 219 038,00	19,20%	6 136 936,82	7,27%	4 855 623,53	6,68%	1 216 110,97	19,76%	6 071 734,50	7,70%	0,0128	0,0024	0,0107
<i>Finančná činnosť</i>	<i>524 290,03</i>	<i>0,67%</i>	<i>60 381,97</i>	<i>0,95%</i>	<i>584 672,00</i>	<i>0,69%</i>	<i>206 127,62</i>	<i>0,28%</i>	<i>53 491,00</i>	<i>0,87%</i>	<i>259 618,62</i>	<i>0,33%</i>	<i>1,5435</i>	<i>0,1288</i>	<i>1,2520</i>
Finančné náklady	524 290,03	0,67%	60 381,97	0,95%	584 672,00	0,69%	206 127,62	0,28%	53 491,00	0,87%	259 618,62	0,33%	1,5435	0,1288	1,2520
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
<i>Mimoriadna činnosť</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	-	-	-
<i>Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov</i>	<i>12 817 872,12</i>	<i>16,42%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>12 817 872,12</i>	<i>15,19%</i>	<i>10 209 416,08</i>	<i>14,04%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>10 209 416,08</i>	<i>12,94%</i>	<i>0,2555</i>	-	<i>0,2555</i>

Rok	2021						2020						Index vývoja 2021/2020		
Činnosť	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
VÝNOSY spolu	77 369 802,48	100,00%	5 550 405,68	100,00%	82 920 208,16	100,00%	74 414 050,00	100,00%	5 507 714,55	100,00%	79 921 764,55	100,00%	0,0397	0,0078	0,0375
<i>Prevádzková činnosť</i>	<i>55 976 310,15</i>	<i>72,35%</i>	<i>5 543 124,92</i>	<i>99,87%</i>	<i>61 519 435,07</i>	<i>74,19%</i>	<i>55 036 566,29</i>	<i>73,96%</i>	<i>5 500 474,55</i>	<i>99,87%</i>	<i>60 537 040,84</i>	<i>75,75%</i>	<i>0,0171</i>	<i>0,0078</i>	<i>0,0162</i>
Tržby za vlastné výkony a tovar	3 686 273,36	4,76%	4 589 231,86	82,68%	8 275 505,22	9,98%	2 894 690,09	3,89%	4 660 425,77	84,62%	7 555 115,86	9,45%	0,2735	-0,0153	0,0954
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00%	4 738,00	0,09%	4 738,00	0,01%	0,00	0,00%	8 489,00	0,15%	8 489,00	0,01%	-	-0,4419	-0,4419
Aktivácia	131 755,20	0,17%	3 615,00	0,07%	135 370,20	0,16%	86 631,88	0,12%	2 923,76	0,05%	89 555,64	0,11%	0,5209	0,2364	0,5116
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	49 821 699,71	64,39%	0,00	0,00%	49 821 699,71	60,08%	48 274 816,18	64,87%	0,00	0,00%	48 274 816,18	60,40%	0,0320	-	0,0320
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	1 591 007,58	2,06%	766 919,39	13,82%	2 357 926,97	2,84%	2 491 354,79	3,35%	816 209,18	14,82%	3 307 563,97	4,14%	-0,3614	-0,0604	-0,2871
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	745 574,30	0,96%	178 620,67	3,22%	924 194,97	1,11%	1 289 073,35	1,73%	12 426,84	0,23%	1 301 500,19	1,63%	-0,4216	13,3738	-0,2899
<i>Finančná činnosť</i>	<i>786 307,40</i>	<i>1,02%</i>	<i>7 280,76</i>	<i>0,13%</i>	<i>793 588,16</i>	<i>0,96%</i>	<i>400 275,87</i>	<i>0,54%</i>	<i>7 240,00</i>	<i>0,13%</i>	<i>407 515,87</i>	<i>0,51%</i>	<i>0,9644</i>	<i>0,0056</i>	<i>0,9474</i>
Finančné výnosy	786 307,40	1,02%	7 280,76	0,13%	793 588,16	0,96%	400 275,87	0,54%	7 240,00	0,13%	407 515,87	0,51%	0,9644	0,0056	0,9474
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
<i>Mimoriadna činnosť</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	-	-	-
<i>Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov</i>	<i>20 607 184,93</i>	<i>26,63%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>20 607 184,93</i>	<i>24,85%</i>	<i>18 977 207,84</i>	<i>25,50%</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>	<i>18 977 207,84</i>	<i>23,74%</i>	<i>0,0859</i>	-	<i>0,0859</i>

Rok	2021			2020			Index vývoja 2021/2020		
Činnosť	Hlavná činnosť		SPOLU	Hlavná činnosť		SPOLU	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	EUR		EUR	EUR				
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-674 939,68	-799 463,78	-1 474 403,46	1 679 205,19	-646 137,01	1 033 068,18	-1,4019	-0,2373	-2,4272
Splatná daň z príjmov	0,00	-11 141,98	-11 141,98	0,00	191 350,82	191 350,82	-	1,0582	-1,0582
Dodatočne platená daň z príjmov	0,00	31 264,35	31 264,35	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Výsledok hospodárenia po zdanení	-674 939,68	-819 586,15	-1 494 525,83	1 679 205,19	-837 487,83	841 717,36	-1,4019	0,0214	-2,7756

Konsolidované výnosy a náklady Mesta Banská Bystrica za rok 2021 a 2020

Výbor pre audit

Mesto Banská Bystrica, ako účtovná jednotka, bola v roku 2021 auditovaná audítorskou spoločnosťou Accept Audit & Consulting, s. r. o. Na základe legislatívnych predpisov týkajúcich sa zvýšenia objektívneho posúdenia vykonaného auditu, bolo potrebné v zmysle zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite v z. n. p. zriadiť Výbor pre audit.

Rozsah pôsobnosti Výboru pre audit je upravený v § 34 ods. 4 zákona 423/2015 Z. z. v z. n. p. Jeho hlavnou úlohou je sledovanie procesu zostavovania individuálnej a konsolidovanej účtovnej závierky, dodržiavanie osobitných predpisov a predkladanie odporúčania a návrhov na zabezpečenie integrity tohto procesu. V neposlednom rade má sledovať nezávislosť audítorskej spoločnosti a informovať riadiaci orgán účtovnej jednotky o výsledku štatutárneho auditu konsolidovanej účtovnej závierky, zohľadňuje svoje zistenia a závery prezentuje úradu.

Výbor pre audit má najmenej troch členov a môže byť zriadený ako samostatný výbor, alebo ako výbor riadiaceho orgánu, alebo ako výbor dozorného orgánu. Najmenej jeden člen výboru pre audit musí mať odbornú prax v oblasti účtovníctva alebo štatutárneho auditu. Členovia výboru pre audit ako celok musia mať kvalifikáciu vhodnú pre sektor, v ktorom účtovná jednotka pôsobí. Nadpolovičná väčšina členov výboru pre audit musí byť nezávislá. Ak sú všetci členovia výboru pre audit členmi riadiaceho orgánu alebo dozorného orgánu, nemusia spĺňať podmienku, že väčšina členov výboru pre audit je nezávislá.

Mestské zastupiteľstvo schválilo zriadenie Výboru pre audit na svojom zasadnutí dňa 20.6.2017 uznesením č. 837/2017. Do marca 2018 pracoval Výbor pre audit v zložení: doc. Ing. Zuzana Šuranová, PhD., Ing. Marta Skřivánková, a Ing. Daniel Eliáš, CA. Listom doručeným dňa 14.03.2018 sa Ing. Daniel Eliáš, CA vzdal členstva a za novú členku Výboru pre audit Mesta Banská Bystrica zvolilo Mestské zastupiteľstvo Ing. Annu Harmaniovú, PhD., a to uznesením č. 1056/2018 na svojom zasadnutí dňa 24. apríla 2018. V tomto zložení pracoval Výbor pre audit až do novembra 2021.

V zmysle Štatútu Výboru pre audit Mesta Banská Bystrica, článku 3 ods. 5b, požiadali členky doc. Ing. Zuzana Šuranová, PhD. a Ing. Marta Skřivánková o ukončenie členstva vo Výbore pre audit Mesta Banská Bystrica. Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 2. novembra 2021 vzalo na vedomie žiadosti oboch členiek a odvolalo ich z členstva. Uznesením MsZ č. 885/2021 zo dňa 2.11.2021 boli do funkcie členov Výboru pre audit Mesta Banská Bystrica zvolení:

- Ing. Kamil Ščerba, PhD.
- Ing. Elena Bradová

Spolu s Ing. Annou Harmaniovou, PhD., všetci traja členovia Výboru pre audit spĺňajú podmienku odbornosti z oblasti verejnej správy a účtovníctva.

Ostatné dôležité informácie

Prijaté granty a transfery

V priebehu roku 2021 prijalo Mesto granty a transfery v celkovej hodnote 20 127 518 Eur. Vo výške 14 054 322 Eur boli určené transfery pre rozpočtové organizácie Mesta, t. j. základné školy, základnú umeleckú školu a Centrum voľného času. Ďalších takmer 1 488 tis. Eur bolo určených na výdavky spojené s výkonom sociálnej dlhodobej starostlivosti a ďalšie služby v sociálnej oblasti.

V rámci dotácie na obеды pre predškolákov v MŠ a žiakov ZŠ Mesto obdržalo transfer vo výške viac než 941 tis. Eur.

Transfery v sume viac než 721 tis. Eur boli príjmami na refundáciu výdavkov týkajúcich sa projektov znižovania energetickej náročnosti a rozširovania kapacít materských škôl MŠ Karpatská 3, MŠ Strážovská 3 a MŠ 9. mája 26. Prostriedky v sume 261 tis. Eur boli prijaté na realizáciu projektu v rámci programu „Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy“, ktorý je spolufinancovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014-2021 a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

V roku 2021 Mesto Banská Bystrica a jeho rozpočtové organizácie prijali tiež prostriedky na refundáciu mzdových nákladov v rámci rôznych projektov, ako napr. národného projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“, v rámci ktorých boli vytvorené nové pracovné miesta pre asistentov vo vybraných materských a základných školách. Celkový objem týchto prostriedkov bol v roku 2021 vo výške takmer 352 tis. Eur.

Na úhradu nákladov spojených s preneseným výkonom štátnej správy na rôznych úsekoch prijalo Mesto od štátu celkovo približne 336 tis. Eur a na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy pri príprave, priebehu a vykonaní II. fázy sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 bol určený transfer vo výške takmer 86 tis. Eur.

Účelom transferu vo výške 49 tis. Eur bola dotácia na vybudovanie detského inkluzívneho ihriska na území Mesta. Ďalších takmer 49 tis. Eur bolo určených na obnovu vojnových hrobov, napr. aj na Rímskokatolíckom cintoríne a židovskom cintoríne. Suma 70 tis. Eur bola prijatá koncom roka 2021 na obnovu schodiska k Národnej kultúrnej pamiatke Hrob s náhrobníkom Jozefa Dekréta Matejovie. Rôzne menšie sumy boli prijaté na financovanie výdavkov vynaložených v rámci kultúrnych podujatí, ako sú napr. Radvanský jarmok alebo Klauni rozdávaajú smiech.

Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Po 31.12.2021 do dňa zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky nedošlo k takým skutočnostiam, ktoré by ovplyvnili resp. zmenili výsledky vykázané v účtovnej evidencii a v účtovných výkazoch konsolidovaných účtovných jednotiek k 31.12.2021.

Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Vedenie Mesta Banská Bystrica, ako aj vedenie organizácií a spoločností patriacich do konsolidovaného celku Mesta Banská Bystrica sa aj v roku 2021 zaoberali rizikami spojenými s pandemiou COVID-19. Zároveň schválili a zaviedli protipandemické opatrenia na zabezpečenie ochrany zdravia a nepretržitého fungovania mestského úradu, školských zariadení a ostatných organizácií patriacich do konsolidovaného celku Mesta Banská Bystrica.

Konsolidujúca účtovná jednotka Mesto Banská Bystrica zvažila všetky potenciálne dopady COVID-19 na hlavnú aj podnikateľskú činnosť a dospela k záveru, že i napriek skutočnosti, že pandémie COVID-19 aj v roku 2021 ovplyvnila činnosť v organizáciách zakladateľskej a zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica, môžu subjekty konsolidovaného celku pokračovať nepretržite vo svojej činnosti.

Dňa 24.02.2022 vypukol na Ukrajine **vojnový konflikt**. Vedenie Mesta Banská pristúpilo k riešeniu vzniknutej situácie. V súvislosti s vojnovým konfliktom bolo dňa 16.3.2022 zvolané mimoriadne mestské zastupiteľstvo, ktoré schválilo Deklaráciu k situácii na Ukrajine. Konsolidovaná účtovná jednotka bude naďalej situáciu na Ukrajine monitorovať a prijímať ďalšie opatrenia s cieľom minimalizovať negatívny dopad na ekonomiku Mesta a účtovných jednotiek konsolidovaného celku.

Mesto Banská Bystrica sa od začatia vojnového konfliktu na Ukrajine snaží byť nápomocné všetkým ľuďom, ktorí krajinu po útoku opúšťajú. Vedenie radnice pozorne sleduje aktuálne dianie a nepodceňuje vážnosť situácie a jej následky. Mesto od začiatku vypuknutia konfliktu poskytlo pomoc odídencom z Ukrajiny prostredníctvom vytvorenia kontaktného miesta v historickej Radnici na Námestí SNP, pomáhalo pri umiestňovaní odídencom v náhradnom ubytovaní, zabezpečovalo teplú stravu pre tých, ktorí boli ubytovaní v zariadeniach bez možnosti variť si, zorganizovalo finančnú zbierku a niekoľko potravinových zbierok a zbierok materiálnej pomoci, taktiež umiestňovalo deti odídencom v základných a materských školách vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Kurzy slovenského jazyka pre ukrajinské deti zabezpečovala každá základná škola vo vlastnej réžii. Na cestovanie po Banskej Bystrici mohli odídenci z Ukrajiny využívať bezplatnú mestskú hromadnú dopravu.

Vojnový konflikt má však aj **ekonomické dopady**, a to na **rast inflácie a spomalenie ekonomického rastu** naprieč celým svetom. Preto ďalšou hrozbou, ktorej bude Mesto Banská Bystrica čeliť v roku 2022 je vysoká inflácia, a to vo všetkých oblastiach. Rastú ceny elektrickej energie, plynu aj pohonných hmôt, čo sa premieňa do všetkých ďalších oblastí. Mesto bude preto musieť aj v tejto oblasti pristúpiť k opatreniam.

Národná rada SR v nadväznosti na túto situáciu schválila tzv. protiinflačný balíček, čím boli samosprávy postavené do situácie, v ktorej sú povinné na jednej strane pokrývať zvýšené výdavky spôsobené vysokým nárastom cien vstupov a rekordnou infláciou a na druhej strane budú mať nižšie príjmy než pôvodne počítali. Spolu s ostatnými samosprávami bude zrejme aj Mesto Banská Bystrica musieť pristúpiť k nepopulárnym opatreniam, s cieľom zvýšiť príjmy a znížiť výdavky, ako sú napr.:

- prehodnotenie daňovej a poplatkovej politiky,
- prehodnotenie zvyšovania poplatkov do školských a sociálnych zariadení,
- prehodnotenie dotačnej politiky s dopadom na šport, kultúru, či cestovný ruch,
- škrtý originálnych kompetencií mesta: školstvo, sociálna oblasť, mestská polícia,
- obmedzenie údržby mestskej infraštruktúry, spomalenie investícií.

Aktuálne, mnohé európske krajiny už začali s cieľovým šetrením energií a pripravujú sa na možnú núdzovú energetickú situáciu. Súčasťou opatrení je napr. zníženie teploty v centrálne vykurovaných budovách, ku ktorým patria aj administratívne budovy či budovy sociálnych či školských zariadení. Slovensko v tejto chvíli nemá žiadnu právnu úpravu, ktorá by ho k tomuto kroku zaväzovala. Je však potrebné počítať aj s touto alternatívou a je možné, že Mesto Banská Bystrica bude musieť v rámci stratégie šetrenia výdavkov pristúpiť aj k takýmto opatreniam.

V čase zverejnenia konsolidovanej účtovnej závierky sa situácia neustále menila, zdá sa, že negatívny vplyv na svetový obchod, na firmy aj na jednotlivcov môže byť vážnejší, ako sa pôvodne očakávalo. Uvedené skutočnosti sa môžu v nasledujúcom období prejavieť výrazným znížením daňových výnosov samosprávy, znížením príjmov z predaja služieb, príjmov z prenájmov nebytových priestorov, poklesom príjmov spoločnosti z prepravných služieb, čo môže negatívne ovplyvniť plynulé financovanie záväzkov a splácanie úverov, prípadne pozastavenie realizácie niektorých plánovaných investičných zámerov v účtovných jednotkách konsolidovaného celku.

Na prebiehajúce súdne spory Mesto tvorí účtovnú rezervu pre prípad negatívneho výsledku, a tak zohľadňuje hroziace riziko.

Predpokladaný budúci vývoj v roku 2022

Napriek pretrvávajúcej epidemiologickej situácii na území SR sa deti po predĺžených školských prázdninách vrátili do škôl 10. januára 2022, pričom výchovno-vzdelávací proces v materských a základných školách prebiehal v meste Banská Bystrica prezenčnou formou. Podľa vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva v školách naďalej ostali povinné rúška. S cieľom udržať bezpečné prostredie v školách a školských zariadeniach sa školy naďalej riadili manuálom Ministerstva školstva SR, ktorý stanovuje základné prevádzkové podmienky škôl a školských zariadení, vrátane špecifik dodržiavania protiepidemických opatrení a odporúčaní počas pandémie ochorenia COVID-19. Vďaka priaznivému vývoju pandemickej situácie na Slovensku sa od marca 2021 postupne začali opatrenia uvoľňovať. Domáca karanténa sa už neaplikovala pri kontakte s pozitívnym spolužiakom v triede. Namiesto toho bola nariadená izolácia len pozitívnej osoby a pre úzke kontakty platila povinnosť prekrytia horných dýchacích ciest po dobu 10 dní od posledného kontaktu. Taktiež bola zrušená povinnosť nosenia rúšok v triedach, zostalo však zachované ich povinné nosenie v spoločných priestoroch. Taktiež zostalo zachované odporúčanie testovať žiakov domácimi antigénovými samotestami aspoň 1x týždenne. Bolo povolené organizovať lyžiarske výcviky, exkurzie či školy v prírode.

Od septembra 2022 budú školy fungovať ako v čase pred pandémiou. Do lavíc žiaci zasadnú bez nutnosti nosenia rúšok, izolácia bude povinná len pre pozitívnu osobu. Riaditeľovi školy však v prípade zlej pandemickej situácie ostáva možnosť zatvoriť triedu na 5 dní, príp. vyhlásiť chrípkové prázdniny. Testovanie detí doma samotestami bude dobrovoľné, rodičia použitie testov nebudú musieť vykazovať a odbremená sa aj školy, ktoré už nebudú musieť vyplňať covidový formulár.

Od januára 2022 boli sprístupnené verejnosti **športoviská**, ako napr. zimný štadión, avšak naďalej za dodržania protipandemických opatrení, to znamená, v režime OP, t.j. pre očkovaných a tých, ktorí COVID prekonali. Sprístupnený verejnosti bol aj bežkársky okruh na Štiavničkách, ktorého údržba je v správe ZAaRESu. Plaváreň bola verejnosti sprístupnená už skôr, taktiež za podmienok OP. V prípade hromadných podujatí športového charakteru, ako sú tréningy či kurzy plávania do 18 rokov, bol vstup umožnený aj testovaným deťom a žiakom.

Pandémia koronavírusu spôsobila veľké zmeny v športových kalendároch pre rok 2020 aj 2021. **Európsky olympijský festival mládeže (EYOF)** v Banskej Bystrici sa presunul na termín od 24. do 30. júla 2022. Presun zapríčinilo preloženie Hier XXXII. olympiády v Tokiu z leta 2020 práve na pôvodný termín EYOF v lete 2021, pričom o presunutí XVI. letného EYOF rozhodli Európske olympijské výbory spoločne s organizačným výborom. Rok navyše pre prípravu podujatia výrazne pomohol hlavne v oblasti výstavby a rekonštrukcii športovísk. Historicky najrozsiahlejšia **rekonštrukcia zimného štadióna** bola zahájená ešte koncom roka 2020. Po ukončení väčšiny stavebných prác na objektoch oboch hál zimného štadióna začala v marci 2022 revitalizácia jeho okolia. Ďalším krokom bola modernizácia technickej infraštruktúry, ako je osvetlenie, ozvučenie a inštalácia veľkoplošných obrazoviek. Do konania podujatia EYOF sa podarilo všetky práce ukončiť, a tak aj tento priestor mohol počas celého týždňa slúžiť mladým športovcom z rôznych krajín sveta.

Na jar roku 2022 sa ďalej pokračovalo s najrozsiahlejšou **rekonštrukciou miestnych komunikácií a chodníkov** na území Mesta Banská Bystrica za posledných 10 rokov. Ešte počas roka 2021 boli zrekonštruované miestne komunikácie na Hornej ulici, Partizánskej ceste, Javorníckej ulici a začalo sa s rekonštrukciou Hutnej ulice. Mestské zastupiteľstvo schválilo použitie sumy vo výške 5 000 000 Eur z úverových zdrojov na ďalšie rekonštrukcie miestnych komunikácií, ktoré budú prebiehať počas roka 2022. V roku 2022 sa rozbehli stavebné práce na obnove úsekov od Moskovskej ulice na Fončorde až pod Lidl na Tajovského ulici a taktiež na úseku Lazovná – Bottova, pričom v priestore frekventovanej

križovatky Medený hámor vznikol nový kruhový objazd. Rekonštrukciou prejde aj miestna komunikácia Tajovského – Janka Kráľa, pričom pre zlepšenie dopravy v tejto časti mesta plánuje samospráva zrealizovať aj výstavbu mini okružnej križovatky, a to s maximálnym ohľadom na národnú kultúrnu pamiatku – Mestský park, ktorá sa nachádza sa v jej blízkosti. Stavebné práce začali začiatkom augusta 2022 s cieľom ukončiť rekonštrukciu do konca roka. Vďaka financiám z EŠIF bude prebudovaných päť svetelných križovatiek na ceste popri Hrone od Štadlerovho nábrežia – Europa Shopping Center až po križovatku Námestie slobody – Cesta k Smrečine, a to podľa najmodernejších kritérií, ktoré, okrem iného, umožnia preferenciu vozidiel MHD. Realizáciou projektu sa výrazne zvýši nielen bezpečnosť a komfort cestujúcich a peších, ale aj plynulosť cestnej premávky.

Mesto bude pokračovať aj v začatej **rekonštrukcii kremačných pecí**. Keďže pôvodne vysúťažný zhotoviteľ sa dostal do insolventnosti a priame rokovacie konanie s novým partnerom dopadlo neúspešne, v najbližšom období bude vyhlásené nové verejné obstarávanie.

Hoci v uplynulých rokoch 2020 a 2021 boli z dôvodu pandémie zrušené aj mnohé kultúrne podujatia organizované Mestom, pre rok 2022 sa situácia javí priaznivejšie. Po dvoch rokoch sa na Námestie SNP vrátili obľúbené **veľkonočné trhy**. Po minuloročnom 363. ročníku Radvanského jarmoku, ktorý sa konal za čiastočných obmedzení, sa má jeho 364. ročník uskutočniť v pôvodnej podobe a bez obmedzení. Hlavnou témou tohto ročníka bude hrebenárstvo. Program sa bude konať vo viacerých lokalitách v centre Banskej Bystrice. Na rozdiel od minulého roku, samospráva v rámci **364. ročníka Radvanského jarmoku** počíta aj s návratom stánkov s občerstvením a so zábavnými atrakciami.

Jednou z priorít vedenia Mesta Banská Bystrica je prinavrátiť mestu a jeho občanom **Dom kultúry** a opäť z neho urobiť miesto stretnutí a podujatí. Mesto Banská Bystrica a Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) v nadväznosti na memorandum podpísané minulý rok plánujú v roku 2022 založiť obchodnú spoločnosť Dom kultúry BB s. r. o., ktorá bude miestnu a regionálnu samosprávu zastupovať v procese získania tejto budovy do vlastníctva. Cieľom oboch samospráv je prostredníctvom novozaloženej obchodnej spoločnosti nadobudnúť Dom kultúry do vlastníctva, následne pripraviť projekt jeho komplexnej rekonštrukcie a opätovne ho sprístupniť verejnosti. Každá zo samospráv bude v obchodnej spoločnosti vlastniť 50 % obchodný podiel. Mesto Banská Bystrica poskytne obchodnej spoločnosti návratnú finančnú výpomoc vo výške 750 000 Eur a Banskobystrický samosprávny kraj vo výške 1,6 mil. Eur. Tieto finančné prostriedky budú slúžiť na úhradu dražobnej zábezpeky, ako aj na úhradu ceny v prípade úspešného vydraženia.

Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja

Účtovná jednotka v roku 2021 nemala žiadne náklady, výdavky na činnosti v oblasti výskumu a vývoja.

Návrh na vysporiadanie prebytku a rozdelenie zisku roku 2021

Mestské zastupiteľstvo uznesením zo dňa 5. apríla 2022 č. 1015/2022 – MsZ schválilo:

- a) Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2021,
- b) celoročné hospodárenie Mesta Banská Bystrica za rok 2021 bez výhrad,
- c) schodok bežného a kapitálového hospodárenia Mesta Banská Bystrica za rok 2021 vo výške - 2 596 403,82 Eur, zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., z ktorého sa vylučujú nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky zo štátneho

rozpočtu a Európskej únie, alebo na základe osobitného predpisu, v sume 2 022 044,03 Eur,

- d) prevod rozdielu medzi príjmami a výdavkami finančných operácií vo výške 6 606 232,19 Eur, po vylúčení prostriedkov z prijatých zábezpek vo výške 240 800,00 Eur, zníženého o schodok bežného a kapitálového hospodárenia po vylúčení nevyčerpaných účelových prostriedkov vo výške 4 618 447,85 Eur a o výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení za rok 2021 vo výške 34 789,35 Eur, do peňažných fondov, a to nasledovne:
- do rezervného fondu vo výške 100 000,00 Eur,
  - do fondu minulých rokov vo výške 1 612 194,99 Eur.

Prílohy

- Príloha č.1: Orgány samosprávy na roky 2018-2022
- Príloha č.2: Organizačná štruktúra úradu Mesta Banská Bystrica platná k 31.12.2021
- Príloha č.3: Individuálna účtovná závierka Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021
- Príloha č.4: Správa audítora o overení individuálnej účtovnej závierky Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021
- Príloha č.5: Konsolidovaná účtovná závierka Mesta Banská Bystrica k 31.12.2021
- Príloha č.6: Správa audítora o overení konsolidovanej účtovnej závierky a konsolidovanej výročnej správy k 31.12.2021

VÝROČNÁ SPRÁVA KONSOLIDOVANÉHO CELKU MESTA BANSKÁ BYSTRICA za rok 2021

Výročná správa konsolidovaného celku Mesta Banská Bystrica za rok 2021 bola vzatá na vedomie
Mestským zastupiteľstvom uznesením zo dňa **20. septembra 2022** číslo **1178/2022 - MsZ.**

Osoba zodpovedná za vypracovanie
výročnej správy konsolidovaného celku
Mesta Banská Bystrica
za rok 2021:

Mgr. Zuzana Detková
vedúca odd. rozpočtu a ekonomických analýz

Štatutárny orgán:

Ján Nosko
primátor mesta